

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 26. september 2013
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sanne Renée Stengaard Jensen
Sagsnr.: 2013-3051/01-0017
Dok.: 904469

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013

Side:

- 3-50** Dagsordenspunkt 1 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse)
-orienterende debat
KOM(2012) 0011 endelig
- 51-62** Dagsordenspunkt 2 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA*
-generel indstilling
KOM(2013) 42 endelig
- 63-84** Dagsordenspunkt 3 Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed*
-præsentation/orienterende debat

---

* Forslaget er fremsat efter TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

KOM(2013) 534 endelig

85-99 Dagsordenspunkt 4 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust)*

- præsentation/orienterende debat

KOM(2013) 535 endelig

100-102 Dagsordenspunkt 5 Midlertidigt sæde for CEPOL (Det Europæiske Politiakademi)

-orienterende debat

KOM-dokument foreligger ikke

103-106 Dagsordenspunkt 6 Kommissionens delrapport om fri bevægelighed for personer

-politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke

107-111 Dagsordenspunkt 7 Situationen i Syrien

-statusorientering

KOM-dokument foreligger ikke

112-114 Dagsordenspunkt 8 Første årlige forum om omfordeling af flygtninge i EU

-orientering fra Kommissionen

KOM-dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og den fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2012) 11 endelig

Resumé

Forslaget til en generel forordning om databeskyttelse er ikke omfattet af retsforbeholdet. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 vil lægge op til en orienterende debat om forordningsforslaget. Forslaget er på en række punkter en videreførelse af reguleringen i det gældende databeskyttelsesdirektiv, men forslaget indeholder samtidig en række væsentlige ændringer og nyskabelser. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes at have statsfinansielle konsekvenser. Kommissionens forslag vurderes at medføre såvel administrative lettelser som administrative byrder for danske virksomheder. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side finder man, at der kan være anledning til at overveje en ændring de gældende EU-regler om persondatabeskyttelse. Forordningsforslaget indeholder imidlertid en række elementer, som efter dansk opfattelse bør afklares.

1. Baggrund

Den 4. november 2010 afgav Kommissionen en meddelelse med titlen: ”En global metode til beskyttelse af personoplysninger i Den Europæiske Union” (KOM(2010) 609 endelig). Denne meddelelse beskriver hovedtemaerne for den reform af EU’s databeskyttelsesregler, som Kommissionen nu tilsigter at gennemføre bl.a. ved det foreliggende forordningsforslag.

I forbindelse med fremsættelse af det foreliggende forordningsforslag afgav Kommissionen endvidere en meddelelse med titlen: ”Beskyttelse af privatlivets fred i en forbundet verden: En europæisk databeskyttelsesramme til det 21. århundrede” (KOM(2012) 9 endelig). I meddelelsen beskrives de overvejelser, der ligger til grund for Kommissionens forslag. Det anføres i den forbindelse, at Kommissionen finder, at der er brug for moderne, sammenhængende databeskyttelsesregler for hele EU, så oplys-

ninger kan flyde frit mellem medlemsstaterne. Virksomhederne har samtidig brug for klare og ensartede regler, der giver retssikkerhed og minimerer den administrative byrde. Dette er efter Kommissionens opfattelse vigtigt for at sikre, at det indre marked er velfungerende og i stand til at skabe økonomisk vækst, nye job og innovation.

Herudover anfører Kommissionen bl.a., at artikel 16 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) har skabt et nyt retsgrundlag, der muliggør en moderniseret og global tilgang til databeskyttelse og fri udveksling af personoplysninger, som også omfatter politimæssigt og retligt samarbejde i straffesager.

Kommissionen har afholdt flere offentlige høringer om databeskyttelse og ført en tæt dialog med de relevante interessenter i de seneste år. På baggrund af de oplysninger, som Kommissionen har indsamlet i den forbindelse, konkluderes det i meddelelsen, at både borgere og virksomheder ønsker, at der gennemføres en altomfattende reform af EU's databeskyttelsesregler.

Kommissionen ønsker derfor, at der skabes ”en stærk og konsekvent retlig ramme” på området på tværs af EU's politikker. Denne ramme skal bl.a. styrke fysiske personers rettigheder og bekæmpe bureaukrati for erhvervs livet.

Kommissionen foreslår, at denne nye retlige ramme skal bestå af

- en databeskyttelsesforordning, der skal erstatte det gældende direktiv 95/46/EF om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesdirektivet), og
- et direktiv, der skal erstatte den gældende rammeafgørelse 2008/977/RIA om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager.

Det litauiske formandskab har sat forslaget til databeskyttelsesforordning på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013. Det er forventningen, at formandskabet vil lægge op til en orienterende debat om forslaget.

2. Indhold

2.1. Indledning

Forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og den fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen) er fremsat efter artikel 16, stk. 2, i TEUF, hvorefter der kan fastsættes regler for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger, der foretages af bl.a. medlemsstaterne under udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af EU-retten.

Forslaget er endvidere fremsat under henvisning til EUF-traktatens artikel 114, stk. 1, hvorefter der, med henblik på virkeliggørelsen af de i artikel 26 fastsatte mål (oprettelsen af det indre marked), efter den almindelige lovgivningsprocedure kan vedtages foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion.

Det bemærkes, at forslaget i en række henseender tager udgangspunkt i den regulering, der følger af det gældende databeskyttelsesdirektiv (direktiv 95/46/EF), som navnlig er gennemført i dansk ret ved lov om behandling af personoplysninger (persondataloven). På den baggrund – og i lyset af forslagets omfattende karakter – vil der i det følgende hovedsageligt blive fokuseret på de væsentligste nyskabelser og ændringer, som forslaget vil indebære.

Det bemærkes desuden, at formandskabet og medlemsstaterne løbende fremkommer med nye forslag til bestemmelser.

Det bemærkes endvidere, at man på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2013 opnåede enighed om, at arbejdsgruppen skulle arbejde med at indarbejde en såkaldt risikobaseret tilgang i forslaget. En sådan tilgang indebærer bl.a., at de krav, der stilles til behandlingen af oplysninger, (i et vist omfang) afspejler den risiko, der er ved behandlingen, herunder med inddragelse af eksempelvis oplysningernes karakter.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2013 var der endvidere enighed om, at arbejdsgruppen skulle undersøge, i hvilken udstrækning fleksibilitet for den offentlige sektor kunne indarbejdes i forslaget.

I det omfang, der er opnået enighed om ændringer i forhold til Kommissionens forslag, er der redegjort for dette nedenfor.

2.2. Generelle bestemmelser (forordningens kapitel I)

I kapitel I fastsættes regler om forordningens genstand og formål og dens materielle og territorielle anvendelsesområder. Endvidere defineres en række udvalgte begreber.

Forslagets overordnede formål er at beskytte fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til beskyttelse af personoplysninger, og at sikre at den frie udveksling af personoplysninger i EU hverken indskrænkes eller forbydes af grunde, der vedrører beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Forordningen vil ifølge forslaget finde anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages automatisk, og på anden behandling end automatisk behandling af personoplysninger, som er eller vil blive indeholdt i et register.

De følgende behandlinger af personoplysninger er undtaget fra forordningsforslagets anvendelsesområde:

- Behandlinger, som iværksættes med henblik på udøvelse af aktiviteter, der ikke er omfattet af EU-retten, navnlig for så vidt angår national sikkerhed.
- Behandlinger, som foretages af EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer.
- Behandlinger, som foretages af medlemsstaterne ved udførelse af aktiviteter, der falder inden for rammerne af kapitel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik).
- Behandlinger, som uden vederlag foretages af en fysisk person som led i rent personlige eller familiemæssige aktiviteter.
- Behandlinger, som foretages af kompetente myndigheder med henblik på forebyggelse, efterforskning, opdagelse eller retsforfølgning af straffelovsovertrædelser eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner.

Forordningen vil ifølge forslaget finde anvendelse på behandling af personoplysninger i forbindelse med aktiviteter, der gennemføres af en registeransvarligs eller registerførers virksomhed i EU.

Herudover vil forordningen finde anvendelse på behandling af personoplysninger om registrerede, der er bosiddende i EU, som foretages af en registeransvarlig, der ikke er etableret i EU, hvis behandlingsaktiviteterne vedrører udbud af varer eller tjenester til sådanne registrerede i EU eller overvågning af sådanne registreredes adfærd.

Endelig vil forordningen finde anvendelse på behandling af personoplysninger, som foretages af en registeransvarlig, der ikke er etableret i Unionen, men et sted, hvor en medlemsstats nationale lovgivning gælder i henhold til folkeretten.

I kapitlet defineres endvidere en række centrale begreber. Visse af disse begreber er nyskabelser eller ændrede i forhold til, hvad der følger af det gældende databeskyttelsesdirektiv. Blandt de nye begreber kan særligt fremhæves definitionerne af ”brud på persondatasikkerheden”, ”genetiske data”, ”biometriske data”, ”helbredsoplysninger”, ”hovedvirksomhed” og ”bindende virksomhedsregler”.

I forhold til definitionen af ”hovedvirksomhed” bemærkes det, at dette begreb anvendes til at fastlægge, hvilken national tilsynsmyndighed der er kompetent i forhold til en registeransvarlig eller registerfører, som er etableret i mere end én medlemsstat.

2.3. Principper (forordningens kapitel II)

Forordningsforslagets kapitel II indeholder en række generelle behandlingsprincipper, der altid skal efterleves i forbindelse med behandling af personoplysninger, og dernæst en række specifikke regler for, hvornår oplysninger må behandles, såkaldte behandlingsregler. Forslaget følger i denne henseende i vidt omfang strukturen i det gældende databeskyttelsesdirektiv.

De generelle behandlingsprincipper i forslaget viderefører i vidt omfang de grundlæggende principper, der følger af det gældende databeskyttelsesdirektiv. Det gælder f.eks. krav om, at oplysninger skal være korrekte og ajourførte, og at oplysninger skal indsamles til udtrykkeligt angivne og le-

gitime formål og ikke senere må gøres til genstand for behandling, som er uforenelig med disse formål (det såkaldte finalité-princip).

Derudover indeholder forslaget som nævnt en række behandlingsregler. Disse regler regulerer, hvornår der må behandles oplysninger. Behandlingsreglernes indhold varierer alt efter, hvor følsomme oplysninger der er tale om. Kapitel II indeholder herudover en række yderligere behandlingsregler, der fastsætter de betingelser, som behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger skal efterleve.

Forslaget opererer med en række særlige kategorier af personoplysninger (som i dansk sammenhæng ofte betegnes som følsomme). Det drejer sig om: Personoplysninger, der viser race og etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning og fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, genetiske data, helbredsoplysninger og oplysninger om seksuelle forhold, straffedomme eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger. I forhold til det gældende databeskyttelsesdirektiv er det en nyskabelse, at oplysninger om genetiske data og oplysninger om straffedomme og tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger er omfattet af opregningen af følsomme personoplysninger.

Det bemærkes, at sammenholdt med den engelske sprogversion indeholder den danske sprogversion en ikke uvæsentlig afvigelse. Behandlingsgrundlaget i artikel 9, stk. 2, litra f, omfatter således i den danske sprogversion kun behandling, der er nødvendig for, at et retskrav kan fastslås, gøres gældende eller forsvares ved en domstol. Den engelske sprogversion ses ikke at indeholde den begrænsning, der følger af de tre sidste ord, idet behandlingsgrundlaget i denne version vedrører behandlinger, der er "necessary for the establishment, exercise or defence of legal claims".

Som en nyskabelse fastsættes der i forslaget endvidere en række særlige betingelser, der skal efterleves, når der behandles personoplysninger om børn.

Herudover fastsættes der bl.a. regler for, i hvilken udstrækning samtykke kan anvendes, og hvilke krav der skal iagttages, når der indhentes samtykke fra den registrerede. Det bemærkes i den forbindelse, at ifølge forslaget vil et samtykke ikke kunne tilvejebringe det fornødne retsgrundlag for en behandling, hvis der er en "klar skævhed mellem den registrerede og den registeransvarlige". Det fremgår af den relevante præambelbetragtning i forslaget, at en sådan skævhed navnlig foreligger, når den registrerede be-

finder sig i et afhængighedsforhold til den registeransvarlige, herunder når personoplysninger behandles af en arbejdsgiver som led i et ansættelsesforhold.

2.4. Den registreredes rettigheder (forordningens kapitel III)

Forordningens kapitel III indeholder bl.a. regler om gennemsigtighed, den registreredes ret til information og adgang til oplysninger, berigtigelse og sletning samt om den registreredes ret til at gøre indsigelse.

Som en nyskabelse i forhold til det gældende databeskyttelsesdirektiv kan bl.a. nævnes, at forslaget indeholder en ret til såkaldt dataportabilitet. Det indebærer, at den registrerede under visse betingelser har ret til at få en kopi af de oplysninger, som den registeransvarlige behandler om den pågældende ”i et almindeligt anvendt elektronisk og struktureret format, som den registrerede kan anvende senere”. Denne rettighed skal bl.a. gøre det muligt for registrerede at flytte deres personoplysninger mellem forskellige udbydere af digitale ydelser.

Kapitlet indeholder også en nyskabelse i form af indførelsen af den såkaldte ret til at blive glemt. Retten til at blive glemt indebærer efter forslaget, at den registrerede kan kræve, at den registeransvarlige sletter personoplysninger vedrørende den registrerede og undlader yderligere udbredelse af sådanne oplysninger, navnlig hvad angår personoplysninger, som den registrerede har stillet til rådighed, da vedkommende var barn. Sletning skal bl.a. finde sted, hvis personoplysningerne ikke længere er nødvendige til opfyldelse af de formål, hvortil de blev indsamlet, eller hvis den registrerede tilbagekalder et samtykke, der er grundlaget for behandlingen.

Retten til at blive glemt er dog underlagt en række undtagelser, herunder at den registeransvarlige skal bevare personoplysningerne for at opfylde en retlig forpligtelse i henhold til EU-retten eller medlemsstatslovgivning.

Som en tredje nyskabelse kan nævnes, at forslaget indeholder en ret for enhver fysisk person til ikke at være genstand for såkaldt profilering. Herved forstås en foranstaltning, der har retsvirkninger for vedkommende eller berører vedkommende i væsentlig grad, og alene er baseret på automatisk databehandling, der har til formål at vurdere eller analysere bestemte personlige forhold vedrørende den registrerede f.eks. med det formål at forudsige vedkommendes erhvervssevne, økonomiske situation mv. Det må antages, at dette f.eks. kan være gennemførelsen af en vurdering af en per-

sons kreditværdighed.

Ifølge forslaget kan en person kun gøres til genstand for foranstaltninger baseret på profilering, hvis det sker som led i indgåelsen eller opfyldelsen af en aftale, hvis foranstaltningen er mulig efter EU-retten eller efter medlemsstatens lovgivning, eller hvis den registrerede har givet samtykke hertil.

2.5. Registeransvarlig og registerfører (forordningens kapitel IV)

Forordningens kapitel IV indeholder bl.a. regler om den registeransvarlige og registerførerens generelle forpligtelser, regler om datasikkerhed og regler om udarbejdelse af en konsekvensanalyse om databeskyttelse. Endvidere fastsættes regler om udpegning af en databeskyttelsesansvarlig og regler om adfærdskodekser og certificering.

Generelt bemærkes det, at dette kapitel indeholder en række forpligtelser for den registeransvarlige og registerføreren, der ikke følger af det gældende databeskyttelsesdirektiv. Det gælder bl.a. indførelsen af et krav om såkaldt ”indbygget databeskyttelse”. Dette krav indebærer bl.a., at den registeransvarlige ved fastlæggelsen af behandlingen, metoderne til behandlingen, og når selve behandlingen af personoplysninger foretages, skal træffe passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på, at behandlingen opfylder forslagets krav og sikrer beskyttelsen af den registreredes rettigheder.

Som en nyskabelse stiller forslaget også krav om, at den registeransvarlige og registerføreren skal opbevare dokumentation for enhver behandling af personoplysninger, de gennemfører. Denne dokumentation skal stilles til rådighed for tilsynsmyndigheden efter anmodning. Disse dokumentationskrav finder dog ikke anvendelse for fysiske personer, der behandler personoplysninger uden kommerciel interesse, og for virksomheder og organisationer, der beskæftiger under 250 personer, og som udelukkende behandler personoplysninger som en aktivitet i tilknytning til deres hovedaktiviteter.

En yderligere nyskabelse er indførelsen af kravet om, at den registeransvarlige skal anmelde brud på persondatasikkerheden til tilsynsmyndigheden. Ifølge forslaget skal anmeldelsen ske uden unødigt forsinkelse og om muligt senest 24 timer efter, at den registeransvarlige er blevet bekendt med et persondatasikkerhedsbrud. Anmeldelsen skal bl.a. beskrive karak-

teren af bruddet på persondatasikkerheden, herunder kategorierne og antallet af berørte registrerede. Anmeldelsen skal endvidere indeholde en anbefaling af foranstaltninger, der kan afhjælpe de mulige skadevirkninger af bruddet på persondatasikkerheden, og en beskrivelse af de foranstaltninger, som den registeransvarlige foreslår eller har iværksat for at afhjælpe bruddet på persondatasikkerheden.

Når sikkerhedsbruddet kan forventes at krænke beskyttelsen af personoplysninger eller privatlivets fred for en registreret person, skal den registeransvarlige ligeledes uden unødigt forsinkelse underrette den registrerede om sikkerhedsbruddet. Denne underretning skal omfatte karakteren af bruddet på persondatasikkerheden og indeholde en række af de oplysninger og anbefalinger, der også skal afgives til tilsynsmyndigheden. Dog er det ikke nødvendigt at underrette den registrerede om et brud på persondatasikkerheden, hvis tilsynsmyndigheden finder det godtgjort fra den registeransvarliges side, at denne har gennemført passende teknologiske beskyttelsesforanstaltninger, og at disse foranstaltninger er blevet anvendt på de data, som sikkerhedsbruddet vedrørte. Ifølge forslaget tillægges Kommissionen beføjelse til at fastlægge formatet for den meddelelse, der skal gives til den registrerede. Kommissionen tillægges ligeledes beføjelse til at fastsætte procedurer for afgivelsen af denne meddelelse.

Forslagets kapitel IV indeholder endvidere krav om, at registeransvarlige eller registerførere, som udfører behandling af personoplysninger, der kan indebære specifikke risici for den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder som følge af behandlingens karakter, omfang eller formål, skal gennemføre en såkaldt konsekvensanalyse af den planlagte behandling for så vidt angår beskyttelsen af personoplysninger.

I forslaget anføres det, at behandlinger, der kan udløse en konsekvensanalyse, bl.a. er dem, hvor der indgår en systematisk og omfattende evaluering af personlige aspekter vedrørende en fysisk person. En konsekvensanalyse kan også være nødvendig, hvis en behandling sker med henblik på analyse eller forudsigelse af en fysisk persons økonomiske situation, lokalitet (opholdssted), sundhed, personlige præferencer, pålidelighed eller adfærd baseret på elektronisk databehandling, som kan resultere i foranstaltninger, der har retsvirkning for vedkommende eller berører vedkommende i væsentlig grad.

Herudover kan en konsekvensanalyse være nødvendig, hvis der finder en omfattende videoovervågning sted af offentligt tilgængelige områder, eller

hvis der behandles personoplysninger i omfattende registre vedrørende børn, genetiske data eller biometriske data.

Kapitel IV indeholder endvidere regler om udpegning af såkaldte databeskyttelsesansvarlige. Dette krav – der er en nyskabelse – finder anvendelse, når behandlingen foretages af en offentlig myndighed eller et offentligt organ, eller når behandlingen foretages af en virksomhed, der beskæftiger mindst 250 personer. Kravet finder endvidere anvendelse, når den registeransvarliges eller registerførerens kerneaktiviteter består af behandling, der i medfør af dens karakter, omfang eller formål kræver regelmæssig og systematisk overvågning af registrerede. Det følger bl.a. af forslaget, at virksomhedskoncerner kan udpege en fælles databeskyttelsesansvarlig, og at offentlige myndigheder eller organer kan udpege en databeskyttelsesansvarlig for flere enheder i overensstemmelse med myndighedens eller organets struktur.

Den databeskyttelsesansvarlige har bl.a. til opgave at underrette og rådgive den registeransvarlige eller registerføreren om deres forpligtelser i henhold til forordningen og at dokumentere denne aktivitet og de modtagne reaktioner.

Den databeskyttelsesansvarlige skal også kontrollere overholdelsen af kravene om dokumentation, anmeldelser og meddelelser vedrørende brud på persondatasikkerheden samt gennemførelsen af konsekvensanalyser vedrørende databeskyttelse.

Herudover skal den databeskyttelsesansvarlige bl.a. fungere som tilsynsmyndighedens kontaktpunkt i spørgsmål vedrørende behandling af personoplysninger og på eget initiativ og efter behov rådføre sig med tilsynsmyndigheden.

Ifølge forslaget skal den registeransvarlige eller registerføreren bl.a. sikre, at den databeskyttelsesansvarliges øvrige arbejdsopgaver er forenelige med den pågældendes opgaver og ansvar som databeskyttelsesansvarlig og ikke medfører en interessekonflikt.

Kapitlet indeholder endvidere en bestemmelse om, at medlemsstaterne, tilsynsmyndighederne og Kommissionen skal tilskynde til udarbejdelsen af adfærdskodekser, der – afhængigt af de særlige forhold i de forskellige behandlingssektorer – bidrager til en korrekt anvendelse af forordningen. Sådanne adfærdskodekser kan bl.a. navnlig vedrøre information til offentlig-

heden og registrerede samt anmodninger fra registrerede i forbindelse med udøvelsen af deres rettigheder.

Det bemærkes, at der løbende bliver fremsat nye forslag af formandskabet og af medlemsstaterne, som indgår i drøftelserne i arbejdsgruppen. På rådsmødet i marts 2013 blev der opnået enighed om følgende tre punkter, som vedrører forordningsforslagets kapitel 4:

1. Den forudgående høring af tilsynsmyndigheden, som følger af artikel 34, skal være obligatorisk i de tilfælde, hvor en såkaldt konsekvensanalyse har vist, at behandlingen af personoplysninger vil medføre store konkrete risici for den registrerede.
2. Udpegning af den databeskyttelsesansvarlige, jf. forslagens artikel 35, skal være frivillig (og ikke obligatorisk som foreslået af Kommissionen).
3. Arbejdsgruppen skal arbejde videre med i højere grad at koble bestemmelserne om adfærdskodekser og certificering til vurderingen af risiko.

2.6. Videregivelse af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer (forordningens kapitel V)

Forordningens kapitel V fastsætter reglerne for, hvornår der kan videregives personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer.

Overordnet set indeholder kapitlet fire forskellige videregivelsesgrundlag, som registerføreren efter omstændighederne kan anvende, når der skal finde en videregivelse sted. Kapitlet indeholder en række væsentlige ændringer og nyskabelser i forhold til de tilsvarende bestemmelser i det gældende direktiv.

For det første kan en videregivelse finde sted, hvis Kommissionen har fastslået, at et tredjeland, et område eller en behandlingssektor (f.eks. sundhedssektoren) i tredjelandet eller en international organisation sikrer et tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau. Ved udfærdigelsen af sådanne afgørelser skal Kommissionen tage hensyn til en række nærmere opregnede forhold i tredjelandet mv., herunder retsstatsprincippet ("rule of law"), gældende lovgivning, regler for god forretningsskik og de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder. Kommissionen skal også tage hensyn til, om de re-

registrerede tillægges effektive rettigheder, der kan håndhæves retsligt af registrerede, som er bosiddende i EU, og hvis personoplysninger videregives. Efter forslaget kan Kommissionen også træffe afgørelse om, at et tredjeland mv. ikke sikrer et tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau.

En videregivelse til et tredjeland mv. kan endvidere finde sted, hvis en registeransvarlig eller registerfører finder, at der i en retligt bindende retsakt er indført de fornødne garantier, som sikrer beskyttelsen af personoplysninger. Konkret kan de fornødne garantier bl.a. sikres gennem såkaldte bindende virksomhedsregler, der er nærmere omtalt nedenfor, gennem standardbestemmelser om databeskyttelse vedtaget af Kommissionen, gennem standardbestemmelser om databeskyttelse vedtaget af en tilsynsmyndighed efter indhentelse af en udtalelse fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd og Kommissionen eller gennem kontraktbestemmelser – som en tilsynsmyndighed har godkendt – mellem den registeransvarlige eller registerføreren og modtageren af personoplysningerne.

Som anført ovenfor kan videregivelse finde sted, hvis der foreligger såkaldte bindende virksomhedsregler. Det er en forudsætning, at disse regler er godkendt af tilsynsmyndigheden. En sådan godkendelse kan finde sted, hvis reglerne er retligt bindende, gælder for og anvendes af alle virksomheder i den registeransvarliges eller registerførerens koncern og omfatter deres medarbejdere. Reglerne skal endvidere udtrykkeligt tillægge de registrerede rettigheder, der kan håndhæves retligt og opfylde en række udførlige krav, der opregnes i forslaget.

Endvidere indeholder forslaget adgang til, at der kan ske videregivelse i en række konkrete tilfælde. Videregivelse kan således bl.a. ske, hvis den registrerede har givet sit samtykke hertil, hvis videregivelsen er nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en kontrakt mellem den registrerede og den registeransvarlige, eller hvis videregivelsen er nødvendig af hensyn til vigtige samfundsinteresser.

Det bemærkes, at i den danske sprogversion indeholder artikel 44, stk. 1, litra e, en afvigelse i forhold til den engelske sprogversion. Denne afvigelse svarer til den, der er omtalt ovenfor under pkt. 2.3.

2.7. Uafhængige tilsynsmyndigheder (forordningens kapitel VI)

Forordningens kapitel VI indeholder regler om de nationale tilsynsmyndigheders uafhængige status og deres opgaver og beføjelser.

I forhold til de tilsvarende regler i det gældende databeskyttelsesdirektiv opstiller kapitlet en række nye og uddybede krav til de nationale tilsynsmyndigheders organisering og uafhængighed. Det følger således bl.a. udtrykkeligt af forslaget, at medlemmer af tilsynsmyndigheden ved udøvelsen af deres opgaver hverken må søge eller modtage instrukser fra andre, og at medlemmer efter embedsperiodens ophør skal udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til at påtage sig visse hverv eller at acceptere visse fordele. Samtidig skal hver medlemsstat sikre, at tilsynsmyndigheden er underlagt finansiell kontrol, som ikke påvirker dens uafhængighed.

Det fastsættes endvidere i forslaget, at hver medlemsstat skal sikre, at tilsynsmyndigheden råder over tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer, lokaler og infrastrukturer til effektivt at udføre sine opgaver og udøve sine beføjelser.

Ifølge forslaget skal medlemsstaterne vedtage bestemmelser om, at medlemmer af tilsynsmyndigheden udpeges af parlamentet eller regeringen i den pågældende medlemsstat.

I forhold til tilsynsmyndighedernes organisering og opgaver følger det af forslaget, at hver medlemsstat ved lov bl.a. skal fastsætte regler om tilsynsmyndighedens oprettelse og status, de kvalifikationer og den erfaring og kompetence, der er nødvendig for at udøve hvervet som medlem af tilsynsmyndigheden, reglerne og procedurerne for udnævnelsen af medlemmerne af tilsynsmyndigheden, regler om handlinger og hverv, der er uforenelige med hvervet som medlem af tilsynsmyndigheden, og regler om de pligter, der påhviler tilsynsmyndighedens medlemmer og personale.

Som en væsentlig nyskabelse i forhold til de gældende regler om tilsynsmyndighedernes kompetence fastsættes der i forslaget særlige regler, når personoplysninger behandles i forbindelse med aktiviteter, der gennemføres af en registeransvarligs eller registerførerens virksomhed i Unionen, og den registeransvarlige eller registerføreren er etableret i mere end én medlemsstat. I disse tilfælde er tilsynsmyndigheden i den medlemsstat, hvor den registeransvarliges eller registerførerens hovedvirksomhed er etableret, ansvarlig for at kontrollere den registeransvarliges eller registerførerens behandlingsaktiviteter i alle medlemsstater.

Dette indebærer, at det alene vil være tilsynsmyndigheden i den medlems-

stat, hvor den registeransvarliges hovedvirksomhed er etableret, der vil være kompetent til at behandle klager mv. Dette vil være tilfældet, uanset at der behandles personoplysninger om registrerede bosat i andre medlemsstater.

Ifølge forslaget vil tilsynsmyndigheden bl.a. skulle varetage en række nye opgaver, herunder godkendelse af bindende virksomhedsregler i henhold til forordningen og deltagelse i Det Europæiske Databeskyttelsesråds aktiviteter.

Herudover vil tilsynsmyndigheden skulle arbejde for at styrke offentlighedens kendskab til risici, regler, garantier og rettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger.

2.8. Samarbejde og sammenhæng (forordningens kapitel VII)

Forordningens kapitel VI indeholder bl.a. regler om samarbejde mellem tilsynsmyndighederne, regler om en såkaldt "sammenhængsmekanisme", som skal sikre en ensartet anvendelse af forordningen, og regler om Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

Set i forhold til det gældende databeskyttelsesdirektiv indeholder forslaget i dette kapitel en væsentlig mere detaljeret beskrivelse af tilsynsmyndighedernes indbyrdes samarbejde. Det følger således af forslaget, at hver tilsynsmyndighed skal træffe alle foranstaltninger, som er nødvendige for at besvare anmodninger fra en anden tilsynsmyndighed uden forsinkelse og senest en måned efter modtagelsen af anmodningen. Efter forslaget kan sådanne foranstaltninger bl.a. omfatte videregivelse af relevante oplysninger under undersøgelsen eller håndhævelsesforanstaltninger, der har til formål at stoppe eller forbyde behandling, der er i strid med forslaget.

Herudover fastsættes det bl.a. i forslaget, at en tilsynsmyndighed, der modtager en anmodning om bistand, ikke kan afvise at imødekomme denne, medmindre den ikke har kompetence i forbindelse med anmodningen, eller hvis imødekommelse af anmodningen er uforenelig med bestemmelserne i forslaget.

Som en yderligere nyskabelse indeholder forslaget udtrykkelige regler om, at tilsynsmyndigheder kan udføre fælles aktiviteter, der bl.a. kan omfatte fælles undersøgelsesopgaver, fælles håndhævelsesforanstaltninger og andre fælles aktiviteter. Endvidere indeholder forslaget regler om, at når re-

gistrerede i flere medlemsstater sandsynligvis berøres af en behandling, har tilsynsmyndigheden i hver af disse medlemsstater ret til at deltage i fælles undersøgelsesopgaver eller fælles aktiviteter. Den kompetente tilsynsmyndighed skal i disse tilfælde indbyde tilsynsmyndigheden i hver af de berørte medlemsstater til at deltage i de respektive fælles undersøgelsesopgaver eller fælles aktiviteter og skal straks besvare en tilsynsmyndigheds anmodning om deltagelse i aktiviteterne.

Forslaget indeholder også regler om, at den såkaldte værtstilsynsmyndighed i overensstemmelse med sin nationale lovgivning og med den udsendende tilsynsmyndigheds godkendelse kan delegere forvaltningsbeføjelser, herunder undersøgelsesopgaver, til den udsendende tilsynsmyndigheds medlemmer eller medarbejdere, som deltager i fælles aktiviteter. For så vidt værtstilsynsmyndighedens lovgivning giver mulighed herfor, kan værtsmyndigheden endvidere tillade, at den udsendende tilsynsmyndigheds medlemmer eller medarbejdere udøver deres forvaltningsbeføjelser i overensstemmelse med den udsendende tilsynsmyndigheds lovgivning.

Efter forslaget må sådanne forvaltningsbeføjelser dog kun udøves under vejledning og i reglen også tilstedeværelse af værtstilsynsmyndighedens medlemmer eller medarbejdere.

Som en anden væsentlig nyskabelse indeholder kapitlet regler om den nævnte ”sammenhængsmekanisme”. Denne mekanisme har til formål at sikre, at tilsynsmyndighederne anvender forordningens regler på en ensartet og sammenhængende måde. Samlet set fremstår mekanismen som en væsentlig udbygning af det gældende databeskyttelsesdirektivs regler om samarbejde mellem tilsynsmyndighederne.

Mekanismen er forankret i Det Europæiske Databeskyttelsesråd, der er et nyt organ, der efter forslaget skal oprettes til formålet, jf. nærmere herom nedenfor.

Forslaget indebærer, at afgørelser truffet af de nationale tilsynsmyndigheder i en række tilfælde skal forelægges for Det Europæiske Databeskyttelsesråd, som afgiver en udtalelse om sagen. Blandt de typer af sager, som skal forelægges for Det Europæiske Databeskyttelsesråd, er foranstaltninger, der omfatter behandlingsaktiviteter, der vedrører udbud af varer eller tjenester til registrerede i flere medlemsstater eller overvågning af deres adfærd, foranstaltninger, der i væsentlig grad kan påvirke den frie udveksling af personoplysninger i EU, og foranstaltninger, der har til formål at

godkende bindende virksomhedsregler.

Efter forslaget kan enhver tilsynsmyndighed, Det Europæiske Databeskyttelsesråd eller Kommissionen kræve, at en sag underlægges sammenhængsmekanismen.

Der er fastsat en bestemt procedure, der skal følges, når spørgsmål forelægges for Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt en tilsynsmyndighed eksempelvis afviser at efterkomme en udtalelse fra Databeskyttelsesrådet, kan Kommissionen under visse betingelser vedtage en begrundet afgørelse, som kræver, at tilsynsmyndigheden suspenderer vedtagelsen af den foreslåede foranstaltning.

Herudover indeholder forslaget bestemmelser om, at en særlig hasteprocedure kan iværksættes af en tilsynsmyndighed under ekstraordinære omstændigheder, hvis det er nødvendigt at handle omgående for at beskytte registreredes interesser. I så fald skal Databeskyttelsesrådet træffe afgørelse i sagen ved simpelt flertal inden for to uger.

I kapitlet fastsættes endvidere de nærmere regler for oprettelsen af Det Europæiske Databeskyttelsesråd. Efter forslaget skal Databeskyttelsesrådet sammensættes af direktøren for tilsynsmyndigheden i hver medlemsstat og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse. Herudover har Kommissionen ret til at deltage i Det Europæiske Databeskyttelsesråds aktiviteter og møder.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har til opgave at sikre, at forordningen anvendes på en ensartet måde. I den forbindelse skal rådet bl.a. rådgive Kommissionen om ethvert spørgsmål vedrørende beskyttelse af personoplysninger i EU og undersøge ethvert spørgsmål vedrørende anvendelsen af forordningen. Rådet skal endvidere arbejde for at fremme samarbejde og en effektiv udveksling af information mellem tilsynsmyndighederne.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd skal vælge en formand og to næstformænd blandt sine medlemmer. Den ene næstformand er Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, medmindre vedkommende vælges som formand. Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse er endvidere ansvarlig for driften af Databeskyttelsesrådets sekretariat. Sekretariatet skal yde analytisk, administrativ og logistisk støtte til rådet under for-

mandens ledelse.

2.9. Klageadgang, ansvar og sanktioner (forordningens kapitel VIII)

Forslagets kapitel VIII indeholder bl.a. bestemmelser om registreredes ret til at indgive klage til tilsynsmyndigheden i enhver medlemsstat, hvis de finder, at behandlingen af deres personoplysninger ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i forslaget.

Herudover følger det som en nyskabelse af forslaget, at alle organer, organisationer eller sammenslutninger, der har til formål at beskytte registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med beskyttelsen af deres personoplysninger, og som er etableret i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, har ret til at indgive klage til en tilsynsmyndighed i enhver medlemsstat på vegne af en eller flere registrerede. Det forudsættes, at det vurderes, at den registreredes rettigheder i henhold til forslaget er blevet krænket som følge af behandlingen af personoplysninger.

De samme organisationer mv. har efter forslaget ret til – uafhængigt af en klage fra en registreret – at indgive klage til en tilsynsmyndighed i enhver medlemsstat, hvis de vurderer, at et brud på persondatasikkerheden har fundet sted.

Forslaget tillægger således enhver organisation – uanset dennes størrelse og medlemskreds – en ret til at indgive klage til enhver tilsynsmyndighed, alene på baggrund af organisationens vurdering af, om der har fundet et brud på persondatasikkerheden sted.

Kapitel VIII indeholder endvidere som en nyskabelse regler om adgangen til at søge retsmidler anvendt over for tilsynsmyndigheder. Det følger således bl.a. af forslaget, at en registreret, der berøres af en afgørelse, som er truffet af en tilsynsmyndighed i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor den registrerede har sit sædvanlige opholdssted, kan anmode tilsynsmyndigheden i opholdsmedlemsstaten om på den registreredes vegne at anlægge dennes sag mod den kompetente tilsynsmyndighed i den anden medlemsstat.

Forslaget lægger hermed op til, at de nationale tilsynsmyndigheder, på baggrund af en anmodning fra en registreret, skal kunne anlægge sager ved domstolene mod andre nationale tilsynsmyndigheder eller i hvert fald tage initiativ til, at sagen anlægges i en anden medlemsstat.

Som en væsentlig nyskabelse indeholder kapitel VIII forholdsvis udførlige regler om, at de nationale tilsynsmyndigheder har beføjelse til at anvende administrative sanktioner. Ifølge forslaget skal administrative sanktioner pålægges ud fra en niveaumæssig graduering fastsat efter karakteren af de overtrædelser, der er begået.

Første niveau indebærer, at tilsynsmyndigheden skal pålægge en bøde på op til 250.000 euro, eller, hvis der drejer sig om en virksomhed, på op til 0,5 % af dens årlige globale omsætning.

Andet niveau indebærer pålæggelsen af en bøde på op til 500.000 euro, eller hvis det drejer sig om en virksomhed, på op til 1 % af dens årlige globale omsætning.

Tredje og sidste niveau indebærer pålæggelsen af en bøde på op til 1.000.000 euro, eller, hvis det drejer sig om en virksomhed, på op til 2 % af dens årlige globale omsætning.

De administrative sanktioner kan efter forslaget pålægges for såvel forsætlige som uagtsomme overtrædelser. Den konkrete administrative sanktion skal efter forslaget være effektiv, stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning. Bødens størrelse skal fastlægges under hensyntagen til overtrædelsens karakter, alvor og varighed, overtrædelsens forsætlige eller uagtsomme karakter, den fysiske eller juridiske persons grad af ansvar, denne persons eventuelle tidligere overtrædelser, de tekniske og organisatoriske foranstaltninger og procedurer, der er gennemført i henhold til forordningens regler herom, og graden af samarbejde med tilsynsmyndigheden for at afhjælpe bruddet.

Efter forslaget kan der i tilfælde af en uforsætlig førstegangsovertrædelse af forordningen gives en skriftlig advarsel uden pålæggelse af sanktioner i tilfælde, hvor en fysisk person behandler personoplysninger uden kommerciel interesse, og i tilfælde, hvor en virksomhed eller organisation, der beskæftiger under 250 personer, udelukkende behandler personoplysninger som en aktivitet i tilknytning til dens hovedaktiviteter.

2.10. Bestemmelser vedrørende specifikke databehandlingssituationer (forordningens kapitel IX)

Kapitlet indeholder en række bestemmelser om behandling af personop-

lysninger i særlige situationer, herunder i ansættelsesforhold og til brug for historiske, statistiske eller videnskabelige forskningsformål.

I kapitlet fastsættes det bl.a., i hvilket omfang medlemsstaterne kan fastsætte fritagelser eller undtagelser fra bestemte bestemmelser i forordningen med henblik på at forene retten til beskyttelse af personoplysninger med retten til ytringsfrihed.

Der fastsættes endvidere regler om behandling af personoplysninger om helbredsforhold i en række situationer. Det fastsættes i den forbindelse, at der under overholdelse af forordningen i øvrigt kan behandles personlige helbredsoplysninger på grundlag af EU-retten eller medlemsstatslovgivningen, som fastsætter tilstrækkelige og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes legitime interesser, og som er nødvendig for en række nærmere opregnede typer af behandlinger.

Bestemmelsen giver således medlemsstaterne adgang til under visse betingelser f.eks. at fastsætte regler om behandling af personoplysninger om helbredsforhold til brug for patientbehandling eller for historiske, statistiske eller videnskabelige forskningsformål.

Kapitlet indeholder endvidere regler om medlemsstaternes adgang til – under overholdelse af forordningen – at vedtage specifikke bestemmelser om behandling af personoplysninger i forbindelse med ansættelsesforhold og regler om behandling af personoplysninger til historiske, statistiske eller videnskabelige forskningsformål.

Herudover indeholder kapitlet en bestemmelse om, at medlemsstaterne – under overholdelse af forordningen – kan vedtage specifikke regler om forholdet mellem tilsynsmyndighedernes undersøgelsesbeføjelser og nationale tavshedspligtsregler.

Endvidere indeholder kapitlet en bestemmelse om kirkers og religiøse sammenslutningers adgang til at opretholde gældende regler af omfattende karakter om behandling af personoplysninger under forudsætning af, at reglerne bringes i overensstemmelse med forslaget.

2.11. Delegerede retsakter og gennemførelsesforanstaltninger (forordningens kapitel X)

Kapitlet indeholder en opregning af de bestemmelser i forslaget, hvorved

Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter, og en regulering af, hvordan Kommissionen kan udøve disse beføjelser.

Forslaget indeholder herudover en række afsluttende bestemmelser, hvor der bl.a. lægges op til at ophæve det gældende databeskyttelsesdirektiv 95/46/EF.

3. Gældende dansk ret

3.1. Indledning

Henset til at forordningsforslaget berører forhold, der har relevans for en række retsområder, er det alene et udvalg af de berørte love, der omtales i dette afsnit.

3.2. Persondataloven

I lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer (persondataloven) er der fastsat generelle regler om behandling af personoplysninger for offentlige myndigheder og den private sektor.

Persondataloven indeholder således bl.a. regler om, hvornår behandling af personoplysninger i almindelighed må finde sted, ligesom loven indeholder regler vedrørende behandling af særlige typer oplysninger (f.eks. regler om personnumre) og vedrørende behandling af personoplysninger på særlige områder (f.eks. regler om kreditoplysningsbureauer).

Loven indeholder desuden en række bestemmelser om rettigheder for de personer, der behandles oplysninger om, f.eks. regler om den registreredes ret til information, indsigelse, indsigt, berigtigelse og sletning af personoplysninger. Endvidere er fastsat regler om datasikkerhed i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Persondataloven indeholder også bestemmelser om Datatilsynets kontrol med behandling af personoplysninger, der foretages for offentlige myndigheder og den private sektor, ligesom der i loven er fastsat regler om pligt til at foretage anmeldelse til Datatilsynet i forbindelse med bestemte typer behandling af personoplysninger.

Persondataloven er først og fremmest baseret på databeskyttelsesdirektivet.

3.3. Forvaltningsloven

I lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer (forvaltningsloven) fastsættes regler om en række forhold vedrørende den offentlige forvaltning, herunder om udveksling af oplysninger mellem forvaltningsmyndigheder.

Det følger af lovens § 27, stk. 1, at reglerne i persondatalovens § 5, stk. 1-3, §§ 6-8, § 10, § 11, stk. 1, § 38 og § 40 gælder for videregivelse af oplysninger om enkeltpersoner (personoplysninger) til en anden forvaltningsmyndighed.

3.4. Sundhedslovgivningen

Den endelige vurdering af, i hvilket omfang forordningsforslaget vil berøre reglerne på sundhedsområdet, er endnu ikke foretaget. Dog forventes forordningsforslaget, herunder navnlig den foreslåede artikel 9, stk. 2, litra h, samt artikel 81 (om behandling af helbredsoplysninger), generelt at berøre de gældende regler på sundhedsområdet.

Det bemærkes i den forbindelse, at lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010 med senere ændringer (sundhedsloven) bl.a. indeholder bestemmelser, der regulerer sundhedspersoners tavshedspligt, videregivelse og indhentning af helbredsoplysninger, herunder medicin- og vaccinationsoplysninger, oplysninger om øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, jf. lovens kapitel 9, herunder § 42 a, samt §§ 157 og 157 a. Disse regler må forventes at blive berørt af forordningsforslagets regler.

Endvidere må forordningsforslagets artikel 83 om behandling af personoplysninger til historiske, statistiske eller videnskabelige formål forventes at have betydning for forskningsarbejde på det sundhedsmæssige område, idet sundhedslovens §§ 46-48 regulerer, i hvilket omfang der kan ske videregivelse af helbredsoplysninger til særlige formål såsom forskning og statistik mv.

3.5. Andre love mv.

En række andre love og retsakter indeholder bestemmelser om behandling af personoplysninger. Dette gælder f.eks. lovgivningen om behandling af personoplysninger til forskningsformål, om tv-overvågning, om behand-

ling af personoplysninger i CPR-systemet samt i forbindelse med udøvelsen af offentlig og privat virksomhed inden for en række konkrete områder.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det følger af EUF-traktatens artikel 288, at en forordning er almengyldig, samt at den binder i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. Hertil kommer, at forordningsforslaget efter sit indhold bl.a. har til formål at ophæve og erstatte det gældende databeskyttelsesdirektiv (direktiv 95/46/EF). En konsekvens af forslaget vil derfor bl.a. være, at den regulering, der følger af lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) – samt andre love, bekendtgørelser mv., der vedrører behandling af personoplysninger – efter omstændighederne vil skulle ophæves eller ændres i overensstemmelse med ordlyden af den endelige forordning.

Det bemærkes dog, at forordningsforslaget indeholder en række bestemmelser, hvorved medlemsstaterne på konkrete områder overlades beføjelse til – under overholdelse af forordningen – at fastsætte nærmere regler om behandling af personoplysninger, jf. bl.a. under pkt. 2.10 ovenfor.

Den endelige fastlæggelse af, hvilke love der vil være behov for at ophæve eller ændre, vil finde sted i samarbejde med de berørte ressortministerier.

Forslaget vil indebære, at bestemmelserne i den gældende persondatalov i al væsentlighed vil skulle erstattes af forordningens regulering, der som nævnt vil gælde umiddelbart i hver medlemsstat. De behandlingsregler, rettigheder for den registrerede, datasikkerhedsregler mv., der i dag følger af persondataloven, vil – efter forslagets vedtagelse – således alene være at finde i forordningen.

Det følger endvidere af forslaget, at forordningens regulering skal suppleres af national lovgivning bl.a. om oprettelse af en national tilsynsmyndighed.

Herudover bemærkes det, at for Danmarks vedkommende vil anvendelsen af sanktioner som nævnt i forslagets artikel 79 i givet fald skulle ske i form af udenretlige bødeforlæg. Datatilsynet har ikke en sådan adgang efter gældende ret, og det vil således kræve en lovændring med henblik på at etablere denne adgang i overensstemmelse med forslaget.

Forslaget vurderes at have statsfinansielle konsekvenser.

Efter et foreløbigt skøn baseret på de foreliggende forslag (forordning og direktiv), vil reformpakken om databeskyttelse medføre øgede omkostninger. Det følger af budgetreglerne, at finansieringen af disse øgede omkostninger skal holdes inden for Justitsministeriets ramme eller forelægges regeringens Ø-udvalg, hvis det skønnes, at dette ikke kan lade sig gøre.

Kommissionens forslag vurderes at medføre såvel administrative lettelser som administrative byrder for danske virksomheder.

De administrative lettelser skyldes især harmoniseringen af databeskyttelseskrav og bestemmelsen om, at det alene er databeskyttelsesmyndigheden i det land, hvor selskabet har sit hovedkontor, der skal afgøre om selskabet handler lovligt. Lettelserne vil derfor især vedrøre virksomheder, der opererer i flere EU-lande.

Forslaget vil dog også medføre en række nye byrder for erhvervslivet som følge af bl.a. bestemmelserne om dokumentation af databehandling, jf. artikel 28 og kravet om konsekvensanalyser vedrørende databeskyttelse, inden der foretages risikobehæftede databehandlinger, jf. artikel 33.

De forventede administrative konsekvenser ved forslaget vil blive undersøgt nærmere med henblik på dels at kvantificere konsekvenserne for danske virksomheder, dels at komme med anbefalinger til, hvordan de administrative byrder i forslaget kan reduceres.

5. Høring

Forslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv. med en høringsfrist den 1. juli 2012:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet og Advokatsamfundet, Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation, Amnesty International, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Arbejdstilsynet, BAT-Kartellet (Bygge- Anlægs- og Trækartellet), BFID (Brancheforeningen af Farmaceutiske Industrivirksomheder i Danmark), Boligselskabernes Landsforening, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler, Bryggeriforeningen,

Børnerådet, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Eksporforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche, Dansk Metal, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Rejsebureau Forening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Selskab for Akutmedicin, Dansk Selskab for Retsmedicin, Dansk Standard, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Told og Skatteforbund, Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Dagblades Forening, Danske Maritime (skibsværftforening), Danske Regioner, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Speditører, De Danske Patentagenters Forening, De Videnskabetiske Komiteer for Region Hovedstaden, De Videnskabetiske Komiteer for Region Midtjylland, De Videnskabetiske Komiteer for Region Sjælland, Den Centrale Videnskabetiske Komité, Den Videnskabetiske Komité for Region Nordjylland, Den Videnskabetiske Komité for Region Syddanmark, Det Ethiske Råd, Det Frie Forskningsråd, Det Nordiske Cochrane Center, Det Strategiske Forskningsråd, DI-Organisation for erhvervslivet, DJØF, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen, DPU - Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, DSI – Dansk Sundhedsinstitut, Elektricitetsrådet, Fagligt Fælles Forbund, FDB, Finans og Leasing, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forebyggelses- og Patientrådet, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, FTF-Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Grundejernes Landsorganisation, Grønlands Hjemmestyre, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i Århus (Juridisk Institut), HK Landsklubben Danmarks Domstole, Horesta, Håndværksrådet, IDA (Ingeniørforeningen), Institut for Menneskerettigheder, IT-Branche, ITEK, Jordemoderforeningen, Kommunernes Landsforening, Kooperationsnet, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune, Københavns Universitet, Københavns Universitetshospital, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Ledernes Hovedorganisation, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, LIF – Lægemedelindustriforeningen, LO, Lægeforeningen, Lægemedelindustriforeningen – LIF, MCI – Danmark, Medicoindustrien, Microsoft Danmark, Motorola, NFA - Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Offentligt Ansattes Organisationer, Organisationen af Læ-

gevidenskabelige Selskaber, Parellelimportørforeningen af Lægemidler, Patientforsikringen, Patientombuddet, Politiforbundet i Danmark, Praktiserende Lægers Organisation, Procesbevillingsnævnet, Professionshøjskolen Metropol, Professionshøjskolen UCC, Professionshøjskolen University College Nordjylland, Realkreditrådet og Realkreditforeningen, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, RUC, Sammenslutningen af Danske Småøer, SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd), Skibsværftsforeningen, Sonofon, Statens Seruminstitut, Syddansk Universitet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Tele2 A/S, Telekommunikationsindustrien, Telia, University College Lillebælt, University College Sjælland, University College Syddanmark, VIA University College, Yngre Læger, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Datatilsynet, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, Patent- og Varemærkestyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Sikkerhedsstyrelsen, Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme, Søfartsstyrelsen og Trafikstyrelsen.

Høringsvar

5.1. Generelle bemærkninger

Østre Landsret, Vestre Landsret, Procesbevillingsnævnet, Rigspolitiet, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen for Offentlige Anklagere, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Danske Revisorer og Den Videnskabetiske Komité og Dansk Rejsebureau Forening har ingen bemærkninger til forslaget.

5.1.1. Valg af retsakt

Dansk Erhverv, Mastercard, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, Nets og DI og DI ITEK finder, at der er behov for øget harmonisering af reglerne og bifalder derfor, at Kommissionen har fremsat et forordningsforslag frem for et direktivforslag.

Danske Regioner, Finansrådet og Tandlægeforeningen finder, at det er hensigtsmæssigt, at der arbejdes for at etablere et ensartet retsgrundlag i EU.

Institut for Menneskerettigheder finder, at en forordning til regulering af

området er et fornuftigt valg, men også at det bør sikres, at forordningen ikke på enkelte områder udvander Danmarks i forvejen høje databeskyttelsesniveau.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) kan ikke støtte, at reguleringen af dele af arbejdsmarkedet sker ved en forordning, idet dette rejser principielle betænkeligheder i forhold til den danske arbejdsmarkedsmodel. DA finder, at der skal arbejdes for en regulering, der harmoniserer databeskyttelsen, men på et lavere niveau.

LO finder, at ændringen af det retlige instrument giver anledning til betydelig bekymring i relation til mulighederne for at opretholde de hidtidige særregler og de regler, der er særegne for det danske arbejdsmarked.

FTF og **Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA)** har ligeledes betænkeligheder ved, at regulering af arbejdsmarkedsretlige forhold sker ved en forordning, idet dette ikke er i overensstemmelse med artikel 153 i Traktaten om den Europæiske Unions Fællesskab.

Generelt finder **Datatilsynet**, at det kan vise sig meget vanskeligt at sikre en ensartet databeskyttelsesregulering af mange forskellige sektorer i 27 EU-lande ved en generel forordning.

Danske Medier er skeptiske i forhold til valget af forordning frem for et direktiv.

KL har anført, at forordningen rammer uhensigtsmæssigt i forhold til offentlige myndigheder og det ansættelsesretlige område, hvor hovedparten af persondatabehandlingerne er rent nationale. KL foreslår, at privates behandling af persondata reguleres i en forordning, mens offentlige myndigheders behandling af persondata og det ansættelsesretlige område undtages herfra og fortsat reguleres i et direktiv. KL finder ikke, at det foreliggende forordningsudkast opfylder nærhedsprincippet.

Danske Regioner finder, at der i forhold til private og kommercielle virksomheder vil være en samfundsmæssig interesse i at sikre, at der foretages en streng kontrol af behandlingen af personoplysninger, men finder, at der er behov for en mere bred og friere behandling af personoplysninger i den offentlige sektor.

5.1.2. Kommissionens mulighed for udstedelse af delegerede retsakter

Advokatrådet og **Advokatsamfundet** er skeptiske over for, at Kommissionen, som ikke kan sidestilles med en uafhængig databeskyttelsesmyndighed, kan udstede delegerede retsakter. Kommissionens muligheder for at udstede delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter indebærer en risiko for, at udfyldningen af de retlige standarder i nogle tilfælde ikke vil forekomme naturlige, rimelige og tilstrækkelig fleksible i forhold til gældende nationale normer og traditioner.

Kræftens Bekæmpelse er betænkelig i forhold til den foreslåede reguleringsteknik især med hensyn til den usikkerhed, den indebærer bl.a. i forhold til registerforskningens fremtidige vilkår. Kommissionens mulighed for at udstede delegerede retsakter bidrager således til en alvorlig og foruroligende uklarhed og uigennemsigtighed vedrørende det persondataretlige grundlag for fremtidig forskning i den danske såvel som i den europæiske folkesundhed.

Institut for Menneskerettigheder finder, at delegationen til Kommissionen bør begrænses til mere specifikke områder, og at forordningens tekst bør være mere klar og præcis, således som også Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastlagt.

Kommissionens mulighed for at udstede delegerede retsakter medfører ifølge **KL**, at der er en høj grad af usikkerhed om gældende ret. **KL** frygter, at Kommissionen vil vedtage regler, som ikke i nødvendigt omfang tager højde for særlige forhold i den offentlige sektor og på ansættelsesområdet.

DA kan ikke støtte delegation af kompetence til udstedelse af delegerede retsakter til Kommissionen, idet det ansættelsesretlige område ikke hensigtsmæssigt kan reguleres på den måde, som Kommissionen foreslår.

Finansrådet finder, at det høje antal hjemler til at udstede delegerede retsakter medfører, at forordningsforslaget er uigennemskueligt.

Da de delegerede retsakter vil få stor betydning for den endelige forståelse af regelsættet, er **Realkreditrådet**, **Realkreditforeningen**, **FA**, **Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening**, **DI**, **DI ITEK** og **Lægemiddel Industri Foreningen** af den opfattelse, at det er afgørende, at Kommissionen foretager relevante høringer forud for udstedelse af de-

legeret retsakter.

Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening finder endvidere, at Kommissionens hjemler til at udstede delegerede retsakter bør overvejes nøje, idet indholdet kan få vidtrækkende betydning for forordningens indhold.

Rettighedsalliancen, Landbrug og Fødevarer, DI og DI ITEK har anført, at Kommissionens vedvarende mulighed for at vedtage delegerede retsakter medfører en væsentlig grad af retlig uforudsigelighed og usikkerhed.

Datatilsynet peger på, at databeskyttelsesområdet er indrettet med kompetence hos en række uafhængige datatilsyn, hvorved området adskiller sig væsentligt fra andre områder, hvor der er tillagt Kommissionen centrale kompetencer. Kommissionen er ikke en uafhængig databeskyttelsesmyndighed, hvorfor det for hvert punkt, hvor Kommissionen tillægges kompetence, bør overvejes, om dette er hensigtsmæssigt. Desuden er Kommissionen med forslaget tillagt kompetence til at udstede delegerede retsakter på områder, der på ingen måde kan anses for at være ikke-væsentlige, jf. artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Forsikring & Pension finder, at det er vanskeligt at tage stilling til de enkelte bestemmelser uden at kende indholdet af den supplerende regulering og opfordrer derfor til, at der arbejdes på at begrænse denne regulering, at der dertil indføres et krav om inddragelse af interessenter i udarbejdelsen af de supplerende regler, og at der indføres et obligatorisk krav om evaluering af anvendelsen af de delegerede retsakter efter få år.

Med henvisning til mængden af hjemler til at udstede delegerede retsakter forventer **Danske Regioner**, at der vil følge en ikke ubetydelig lovregulering i kølvandet på en eventuel vedtagelse af forordningen, hvorfor man kan frygte, at detailreguleringen sker i et tempo, der medfører usikre retstilstande.

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse opfordrer til, at gennemførelsesretsakter udarbejdes hurtigst muligt, og at de ikke bliver for omfattende eller mere vanskelige at håndtere end højst nødvendigt.

5.1.3. Administrative byrder

Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening peger på, at forordningsforslaget fører til nye, unødigt vidtgående administrative byrder, som vil medføre betydelige meromkostninger, der ikke i alle tilfælde er forholdsmæssige.

Danske Medier peger på, at balancen mellem hensynet til den registrerede og hensynet til virksomhederne ikke er opnået. De øgede dokumentationskrav og de omfattende krav om implementering af procedurer og behandlingspolitik er klare eksempler herpå.

Danske Regioner er af den opfattelse, at der hos myndighederne skal indføres en meget højere grad af egenkontrol, øgede dokumentationskrav i forhold til behandling af data og større krav om implementering af procedurer og politikker mv. Der bliver endvidere krav om konsekvensanalyser og kontrol samt større krav til information, uddannelse og træning af medarbejdere i persondatabeskyttelse, hvilket vil medføre et ikke ubetydeligt administrativt og organisatorisk merarbejde.

Realkreditrådet og **Realkreditforeningen** er bekymrede for, om forslaget er for omfattende og unødigt bureaukratisk, ligesom de administrative byrder ikke synes at blive modsvaret af tilstrækkelige positive effekter.

Finansrådet og **KL** finder, at der er forbundet betydelige omkostninger og administrative byrder til forslaget, som på ingen måde er proportionale med den merværdi, som forslaget indeholder. KL finder endvidere, at administrative byrder helt eller delvist bør fjernes i forhold til kommunerne.

Advokatrådet og **Advokatsamfundet** har anført, at det bør overvejes, om det er hensigtsmæssigt i den nuværende økonomiske situation at belaste virksomheder med regler, som kræver et øget ressourceforbrug.

Rigsarkivet finder, at forslaget stiller krav vil opbevaring af personoplysninger, som vil pålægge de offentlige arkiver meget store ekstraomkostninger, og som vil medføre alvorlige risici for arkivaliernes integritet og autenticitet.

5.2. Forslagets enkelte elementer

5.2.1. Kapitel 1: Generelle bestemmelser

5.2.1.1. Anvendelsesområde

Institut for Menneskerettigheder har bl.a. anført, at begrebet national sikkerhed, jf. artikel 2, stk. 2, litra a, bør præciseres nærmere. Institutet foreslår desuden, at det i artikel 2, stk. 2, litra d, tilføjes, at undtagelsen ikke gælder, hvis data bliver gjort tilgængelige for en bredere kreds.

Datatilsynet, Institut for Menneskerettigheder, DA, DI og DI ITEK finder, at det er uhensigtsmæssigt, at forordningen ikke skal gælde for EU-institutioner, jf. artikel 2, stk. 2, litra b.

Rigsadvokaten er af den opfattelse, at det er uklart, om den formulering, som fremgår af artikel 2, stk. 2, litra e, indebærer, at dele af behandlingen af personoplysninger inden for det politimæssige og strafferetlige område er omfattet af forordningen.

Advokatrådet og Advokatsamfundet finder, at artikel 3, hvorefter forordningen i visse tilfælde finder anvendelse, når den registeransvarlige ikke er etableret i EU, er meget bred.

Datatilsynet og Danske Medier har anført, at der er behov for, at forordningen ligeledes regulerer, hvorledes bestemmelserne skal håndhæves over for virksomheder i tredjelande.

5.2.1.2. Definitioner

DI, DI ITEK og IT-Branchen finder, at definitionen i forslagets artikel 4, nr. 1, er for bred.

Institut for Menneskerettigheder og KL finder, at sammenhængen mellem betragtning 24 i præamblen og definitionen i artikel 4, nr. 1, er uklar. Institut for Menneskerettigheder har desuden anført, at begrebet ”offentlighedens interesse” bør afklares nærmere.

DA ønsker afklaret, hvad en ”automatiseret behandling” i artikel 4, nr. 3, dækker over.

Advokatrådet og **Advokatsamfundet** har anført, at definitionen af et register i artikel 4, nr. 4, vil medføre en forringelse af persondatabeskyttelsen, idet reglerne i persondatalovens § 1, stk. 2, ikke videreføres.

Foreningen for Dansk Internet Handel finder, at det er et grundlæggende problem, at det er uklart, hvad et ”udtrykkeligt samtykke” er, jf. artikel 4, nr. 8. **Danske Medier** og **Forsikring & Pension** er enige og finder ligeledes, at der er uklart, hvornår et udtrykkeligt samtykke er indhentet.

Forbrugerombudsmanden finder, at det bør præciseres, at et samtykke skal være særskilt for at være frivilligt.

Datatilsynet er af den opfattelse, at definitionerne af genetiske og biometriske data i artikel 4, nr. 10 og 11, bør analyseres nærmere.

Lægemiddel Industri Foreningen har anført, at den foreslåede definition af genetiske data er for bred.

KL finder det vigtigt, at muligheden for at sende borgere en almindelig sms eller e-mail med en aftalepåmindelse bør kunne opretholdes uanset definitionen af helbredsoplysninger i artikel 4, nr. 12.

5.2.2. Kapitel 2: Principper

5.2.2.1. Principper for behandling og lovlig behandling

Institut for Menneskerettigheder og **Kræftens Bekæmpelse** finder det vigtigt, at ”uforenelig med disse formål” i artikel 5, litra b, nærmere defineres.

Experian har anført, at artikel 5 vil medføre en begrænsning for kreditoplysningsbureauers virke.

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse finder, at det er uklart, om behandling af personoplysninger i forbindelse med klientforhold skal behandles efter artikel 6, stk. 1, litra a eller b.

DI og **DI ITEK** finder det utilfredsstillende, at artikel 6, stk. 1, litra d, sammenholdt med artikel 6, stk. 3 og 4, indeholder en vid adgang til vedtagelse af national lovgivning, som vil medføre, at harmoniseringen, som er tiltænkt med forordningen, ikke opnås.

Datatilsynet finder det problematisk i forhold til gældende dansk praksis, at offentlige myndigheder ikke kan anvende interesseafvejningsreglen i artikel 6, stk. 1, litra f.

Anti Doping Danmark gør opmærksom på, at det er afgørende for, at deres fortsatte virke, at databehandling kan ske i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra c. **Danmarks Idrætsforbund** gør ligeledes opmærksom på, at artikel 6, stk. 1, litra f, ikke medfører en begrænsning i adgangen til at behandle persondata i forhold til den gældende bestemmelse i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7.

5.2.2.2. Betingelser for samtykke

Instituttet for Menneskerettigheder finder, at der bør fokuseres på, om samtykket er meningsfuldt, og at betingelserne for et samtykke bør præciseres nærmere.

Danske Regioner har anført, at hjemlen for indhentelse af samtykke og brugen heraf bør tilstræbes at være smidig og operationel og påpeger endvidere, at kravene til anvendelsen af samtykke, som fremgår af artikel 7, forudsætter lovændringer på en række områder.

Danske Medier finder, at samtykkekravet ikke bør være unødigt restriktivt, ligesom **Realkreditrådet** og **Realkreditforeningen** er efterladt med det indtryk, at Kommissionen med forslaget vil gøre reglerne om samtykke mindre fleksible.

Forsikring & Pension finder det afgørende, at der er proportionalitet mellem kravene til samtykke og formålet med behandlingen af oplysningerne, og at reglerne får indbygget tilstrækkelig fleksibilitet.

Kræftens Bekæmpelse understreger, at det er yderst centralt, at registerforskningen undtages fra kravet om informeret samtykke. **Det Nationale Forskningscenter for Velfærd** lægger i den forbindelse til grund, at artikel 6, stk. 2, skal fortolkes således, at behandling af registerdata kan ske uden samtykke fra de registrerede personer.

RettighedsAlliancen peger på, at de øgede krav til afgivelse af gyldigt samtykke vil medføre mere bureaukrati for registeransvarlige og registerførere.

Dansk Sygeplejeråd finder det positivt, at der indføres skærpede krav til samtykke som behandlingsgrundlag. Rådet finder det dog uklart, hvilke konkrete situationer i relation til ansættelsesforhold bestemmelsen er tænkt anvendt på, og på hvilket grundlag behandlingen af personoplysninger i ansættelsesforhold i så fald kan ske.

Dansk Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening mener det bør tydeliggøres, at erhvervslivet bør indrømmes en rimelig reaktionstid, hvis et samtykke tilbagetrækkes.

Anti Doping Danmark og **Danmarks Idrætsforbund** gør opmærksom på, at det er afgørende, at dopingkontrol og sanktionering kan ske uden begrænsning af en eventuel tilbagekaldelse af samtykke.

Forbrugerrådet støtter forslaget i forhold til bevisbyrde og tilbagekaldelse af samtykke og finder det vigtigt med en regel, der fastsætter, at et samtykke ikke generelt er tilstrækkeligt til, at virksomheder kan tilsidesætte enhver databeskyttelse. Forbrugerrådet kan derimod ikke støtte, at virksomheder ikke kan indhente samtykke til flere formål på én gang.

Dansk Erhverv er af den opfattelse, at artikel 7, stk. 4, ikke finder anvendelse i forholdet mellem erhvervsdrivende og forbrugere i forbindelse med indgåelse af aftaler om levering af varer eller tjenesteydelser, men ser gerne, at dette bliver udtrykkeligt nævnt i præambelen.

Finansrådet og **Nets** finder, at artikel 7, stk. 4, bør præciseres.

Datatilsynet gør opmærksom på, at den gældende praksis efter persondataloven ikke er forenelig med artikel 7, stk. 4, og mener, at rækkevidden af bestemmelsen sammenholdt med betragtning 34 i præambelen bør afklares.

DI og **DI ITEK** foreslår, at kravet om, at der ingen skævhed skal være mellem den registrerede og den registeransvarlige, og betragtning 34 i præambelen slettes, idet bestemmelsen giver anledning til betydelig fortolkningstvivl og vil være vanskelig anvendelig i praksis.

ATP ser intet behov for en nærmere præcisering af samtykkekravet og lægger til grund, at skævheden, som der henvises til i artikel 7, ikke omfatter tilfælde, hvor en borger får behandlet en sag i den offentlige forvaltning med henblik på at få udbetalt en ydelse.

Realkreditrådet og **Realkreditforeningen** mener, at det er problematisk, at den almindelige aftalefrihed underlægges specifikke gyldigheds- eller ugyldighedsbetingelser, som der lægges op til med forslaget.

KL finder det problematisk, at der skabes usikkerhed om, hvorvidt en arbejdsgiver kan behandle oplysninger på grundlag af et samtykke fra den ansatte. **KL** finder det desuden uhensigtsmæssigt, at der skabes uklarhed og tvivl om offentlige myndigheders mulighed for at behandle oplysninger på grundlag af samtykke fra borgeren.

DA er af den opfattelse, at det arbejds- og ansættelsesretlige område bør undtages fra anvendelsesområdet for artikel 7. **DA** peger i den forbindelse på, at der ved den foreslåede regulering ikke længere vil være muligt at fortsætte opfølgningsindsatsen på sygefravær eller tilbyde hjælp i krisesituationer, der overvejende kan henføres til privatsfæren, men som har indflydelse på arbejdsevnen og trivslen.

FA er af den opfattelse, at artikel 7, stk. 4, vil udhule enhver mulighed for i ansættelsesforhold at persondatabelandte på grundlag af et samtykke, hvilket er klart uacceptabelt. **FA** peger i den forbindelse på, at der er et reelt behov for, at arbejdsgivere behandler oplysninger i forbindelse med et ansættelsesforhold, herunder ved behandling af helbredsoplysninger og indhentelse af straffeattester.

Ophævelsen af arbejdsgiverens adgang til at benytte samtykke som behandlingsgrundlag finder **Advokatrådet** og **Advokatsamfundet** vil medføre en væsentlig administrativ byrde for arbejdsgiveren. Der er tale om en indgribende ændring i retstilstanden for arbejdsgiveren, og hensynet til at undgå, at medarbejdere giver samtykke af frygt for konsekvenserne for forholdet til arbejdsgiveren, kunne varetages med mindre vidtgående foranstaltninger.

5.2.2.3. Børn

Advokatrådet, **Advokatsamfundet** og **Prosa** er overordnet set positiv over for styrkelsen af børns retsstilling.

Børnerådet finder, at forordningsforslaget udgør en klar styrkelse af børns rettigheder, idet der på tværs af landegrænser etableres en høj og ensartet beskyttelse af børn, når der behandles personoplysninger.

Institut for Menneskerettigheder peger på, at et barns modenhed er individuelt bestemt, og undrer sig over, hvorfor aldersgrænsen i artikel 8 er 13 år.

5.2.2.4. Behandling af særlige kategorier af personoplysninger

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd fortolker artikel 9 således, at behandling af de i stk. 1 omhandlede oplysninger kan finde sted til videnskabelige formål med henvisning til stk. 2, litra i.

DI og **DI ITEK** finder, at forslaget artikel 9, stk. 1, bør afspejle persondatalovens §§ 7 og 8. Endvidere finder **DI** og **DI ITEK**, at kollektive overenskomster og kollektive aftaler på arbejdsmarkedet skal sidestilles med lov i artikel 9, stk. 1, litra b.

DA mener ikke, at undtagelserne i artikel 9 er tilstrækkelige, idet det skal sikres, at der kan behandles oplysninger om fagforeningsmæssige tilhørsforhold, helbredsoplysninger og straffedomme, da sådanne oplysninger kan være af stor og væsentlig betydning i et ansættelsesforhold.

Dansk Sygeplejeråd finder, at det er uklart, om opregningen i artikel 9, stk. 1, er udtømmende, og om der kan slutes modsætningsvist, således at de oplysninger, der ikke er nævnt i bestemmelsen, skal anses som ikke-følsomme oplysninger efter artikel 6.

Institut for Menneskerettigheder har anført, at også oplysninger om væsentlige sociale eller økonomiske forhold bør omfattes af forslaget artikel 9, og at bestemmelsen bør formuleres således, at også andre rent private forhold kan kategoriseres som følsomme oplysninger.

5.2.3. Kapitel 3: Den registreredes rettigheder

5.2.3.1. Information til den registrerede

Danmarks Statistik finder, at der bør være en klar undtagelse i artikel 14, stk. 5, for de tilfælde, hvor oplysninger behandles til statistisk brug og er indsamlet gennem et register, jf. artikel 11, stk. 2, i det gældende direktiv.

ATP gør opmærksom på, at oplysningspligten udvides, og at dette vil medføre en udvidelse af ATP's forpligtelser med deraf følgende administrative omkostninger.

Institut for Menneskerettigheder mener, at forslaget artikel 14, stk. 5, litra b, bør præciseres nærmere.

5.2.3.2. Den registreredes ret til indsigt

Realkreditrådet og **Realkreditforeningen** finder, at bestemmelsen i artikel 15, stk. 1, hvorefter den registrerede til enhver tid har ret til indsigt, bør suppleres af en bestemmelse som i den gældende persondatalovs § 33.

Finansrådet finder, at anvendelsesområdet for artikel 15 bør præciseres.

Kræftens Bekæmpelse finder, at artikel 13, stk. 2, i det gældende direktiv, hvorefter retten til indsigt kan begrænses, såfremt oplysningerne udelukkende behandles til videnskabelig forskning eller kun opbevares i det tidsrum, som kræves for at udarbejde statistikker, bør videreføres i forordningen.

Danmarks Statistik peger på vigtigheden af, at der indføres en undtagelse til brug for behandling af oplysninger til statistiske formål, idet ret til indsigt i disse oplysninger vil medføre store administrative byrder.

5.2.3.3. Ret til at blive glemt og ret til sletning

Landbrug og Fødevarer, Forbrugerrådet, Advokatrådet og Advokatsamfundet bifalder bestemmelsen.

Lægeforeningen finder, at retten til at blive glemt ikke bør gælde for helbredsoplysninger, der bør kunne fremfindes i en periode på mindst 10 år.

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og **Kræftens Bekæmpelse** finder det afgørende for fremtidig registerforskning, at retten til at blive glemt ikke omfatter administrative registre og lignende.

Institut for Menneskerettigheder har anført, at det i artikel 17, stk. 2 og 3, bør præciseres nærmere, hvorledes retten til at blive glemt skal afbalanceres over for hensynene til ytringsfriheden.

Statsbiblioteket peger på, at retten til at bliver glemt ikke umiddelbart er forenelig med ABM Institutionernes formål, som er at bevare oplysninger. Med henvisning til præambelens betragtning 53 er Statsbiblioteket dog af

den opfattelse, at opbevaring af dokumenter, der indeholder personoplysninger, vil være muligt, såfremt dette bl.a. sker i forbindelse med historiske, statistiske eller videnskabelige forskningsformål.

Det Frie Forskningsråd finder principielt, at oplysninger, som ikke kan henføres til fysiske personer, ikke bør kunne kræves slettet, da det vil kunne påvirke forskningssituationen særdeles negativt.

Dansk Erhverv og Foreningen for Dansk Internet Handel finder, at artikel 17 giver anledning til uklarheder.

Finansrådet finder, at artikel 17 indeholder store udfordringer, da den registeransvarlige skal sondre mellem, hvilke oplysninger der er pligt til at opbevare, også selv om den registrerede ikke ønsker det, og øvrige oplysninger.

Det er **Datatilsynets** opfattelse, at artikel 17 bør underkastes en nøje analyse, og at rækkevidden af bestemmelsens stk. 8 bør overvejes.

ATP og Nets finder, at det er problematisk, såfremt en registreret opnår en ret til at kræve individuel sletning uafhængigt af automatiserede og økonomisk samt administrativt hensigtsmæssige sletteprocedurer, som finder sted med jævne mellemrum.

Dansk Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening har anført, at det bør præciseres, at retten til at blive glemt alene omfatter data, som den registeransvarlige er ansvarlig for og har den operationelle kontrol over.

Danske Medier mener, at artikel 17 kan være ganske byrdefuld for den enkelte virksomhed. Dertil kan det vise sig svært for en virksomhed at identificere den pågældende bruger og/eller de oplysninger, som den pågældende har afgivet om sig selv.

KL finder det vigtigt, at en kommunes registreringer af personoplysninger som udgangspunkt ikke kan kræves slettet.

Experian har den opfattelse, at artikel 17 ikke bør finde anvendelse i forhold til kreditinformationsvirksomhed.

DI og DI ITEK foreslår, at det alene er data, som er umiddelbart tilgængelig, der skal være omfattet af retten til at blive glemt. Således bør anonymiserede data eller data på backup ikke omfattes.

Microsoft finder ikke, at artikel 17 i tilstrækkelig grad tager højde for den måde, data deles på på internettet, og finder det vigtigt, at bestemmelsen ikke forpligter den registeransvarlige til at foretage noget, der er umuligt.

5.2.3.4. Ret til dataportabilitet

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse, Realkreditrådet, Realkreditforeningen, Finansrådet, Advokatrådet og Advokatsamfundet finder, at artikel 18 er uklar og bør præciseres.

Dansk Erhverv og Nets finder, at det er uklart, om den registrerede har ret til at modtage den ”værditilvækst”, som den databehandlende virksomhed har tilført oplysningerne.

IT-Branchen finder, at en bestemmelse om dataportabilitet er positiv og gavnlig for konkurrencen, men at det vil være omkostningsfuldt at realisere.

Landbrug og Fødevarer og ATP er bekymrede for, at artikel 18 kan blive byrdefuld for virksomheder, og finder, at der bør tages højde for dette i den endelige forordning.

Forsikring & Pension gør opmærksom på, at bestemmelsen kan medføre visse konkurrenceforvridende situationer, og finder, at bestemmelsen bør tage højde herfor.

Experian finder, at forslaget artikel 18 ikke bør finde anvendelse i forhold til kreditinformationsvirksomhed.

Microsoft støtter forslaget, der giver den registrerede ret til at råde over egne oplysninger, men peger på, at artikel 18, som den er affattet i det foreliggende udkast, vil være vanskelig at efterleve, idet data fra ét system ikke umiddelbart kan finde anvendelse i et andet system.

5.2.3.5. Profilerings

Forbrugerrådet støtter forslaget om forbud mod profilering.

Institut for Menneskerettigheder og Mastercard finder, at det bør præciseres yderligere i artikel 20, i hvilke tilfælde profilering ikke er tilladt.

KL og **ATP** finder det uhensigtsmæssigt, at der ikke er hjemmel til, at den offentlige, herunder kommunale, forvaltning kan foretage profilering af personer som led i myndighedsudøvelse.

Danske Medier, DI og **DI ITEK** finder, at anvendelsesområdet for artikel 20 er uklart.

Forsikring & Pension peger på, at det er nødvendigt at profilere for at kunne tilbyde forsikringer, og finder at det er væsentligt, at forordningen ikke medfører begrænsninger i muligheden for at udbyde disse ydelser.

Experian har anført, at der allerede i dansk ret findes restriktioner på foranstaltninger baseret på profilering, hvorfor artikel 20 ikke er nødvendig.

Microsoft mener, at artikel 20 bør have fokus på, hvad profileringen bliver brugt til, og finder, at profilering i nogle tilfælde bør tillades.

5.2.4. Kapitel 4: Registeransvarlig og registerfører

5.2.4.1. Dokumentation

KL anser det beklageligt og uhensigtsmæssigt, at der indføres krav om dokumentation for enhver databehandling, og bemærker dertil, at der ikke skal stilles unødvendige og bureaukratiske krav. **KL** ønsker, at kommuner undtages fra kravet om dokumentation.

Dansk Erhverv har anført, at undtagelsen i artikel 28, stk. 4, litra a, er vigtig, idet mindre og mellemstore virksomheder vil have svært ved at opfylde betingelsen, da kravet vil medføre en uoverskuelig administrativ og økonomisk byrde.

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse, Dansk Sygeplejeråd, Nets, DA og **Landbrug og Fødevarer** finder, at forpligtelsen efter artikel 28 vil være omfattende, og at opfyldelsen vil medføre et stort ressourceforbrug.

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd mener, at det er af væsentlig betydning, at dokumentationskravet holdes på et omkostningsbevidst niveau.

Danmarks Idrætsforbund finder det ikke helt oplagt, at undtagelsen knytter sig til antal ansatte og ikke til organisationens formål eller lignen-

de.

5.2.4.2. Anmeldelse af brud på persondatasikkerheden

Datatilsynet, Advokatrådet og Advokatsamfundet, Realkreditrådet, Realkreditforeningen, Finansrådet, Microsoft og Dansk Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening finder, at anmeldelse af brud til tilsynsmyndigheden kun bør ske ved alvorligere sikkerhedsbrist. En række af disse høringsparter peger desuden på, at der bør ske en afklaring i forhold til forbuddet mod selvinkriminering, og at fokus bør rettes fra anmeldelsespligt mod at hindre (yderligere) sikkerhedsbrist.

KL, DI og DI ITEK er skeptiske i forhold til artikel 31 og finder, at det er urealistisk og fagligt uforvarligt, at der skal ske en anmeldelse, hvis indhold er ret omfattende, inden for 24 timer. Det anbefales, at bestemmelsen udgår.

Forsikring og Pension, Dansk Erhverv, Nets, Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse, IT-Branchen og Landbrug og Fødevarer finder, at det ikke er hensigtsmæssigt med en tidsfrist på 24 timer, og at denne derfor bør fjernes eller forlænges.

Institut for Menneskerettigheder har anført, at det er uklart, hvad der skal forstås ved ”sikkerhedsbrud”, og anbefaler at dette præciseres nærmere i artikel 31.

Lægemiddel Industri Foreningen finder, at kravet i artikel 31 ikke bør gælde i forhold til nøglekodede data, idet disse data ikke er identificerbare, medmindre nøglen brydes samtidigt.

5.2.4.3. Konsekvensanalyse og forudgående godkendelse og høring

Advokatrådet, Advokatsamfundet og Datatilsynet er positive over for artikel 33 og 34, men finder det vigtigt, at der ikke kommer til at gælde en generel godkendelses- og anmeldelsesordning.

Prosa, DI og DI ITEK støtter umiddelbart kravet om konsekvensanalyse. Prosa finder, at forpligtelsen bør udvides til at gælde i alle tilfælde, hvor behandlingen er omfattende eller omfatter følsomme oplysninger.

KL, Kræftens Bekæmpelse og Lægemiddel Industri Foreningen finder,

at kravet om konsekvensanalyse medfører en unødvendig administrativ byrde. KL anbefaler, at udarbejdelse af konsekvensanalyser bliver frivillig.

Institut for Menneskerettigheder mener, at undtagelsen i artikel 33, stk. 5, om offentlige myndigheder bør slettes.

Realkreditrådet og **Realkreditforeningen, DA** og **Mastercard** har anført, at udarbejdelsen af konsekvensanalyser vil medføre øgede administrative udgifter, og finder reglernes nuværende udformning uklar.

DA og **Danmarks Idrætsforbund** finder det vigtigt, at undtagelserne i persondatalovens § 49 videreføres i artikel 34.

5.2.4.4. Databeskyttelsesansvarlig

DA finder forslaget særlige beskyttelsesregler for den databeskyttelsesansvarlige uacceptable, idet de ikke er i overensstemmelse med den danske arbejdsretlige model. Ledelsesretten fratages arbejdsgiveren bl.a. ved, at den databeskyttelsesansvarlige ikke kan afskediges.

KL kan ikke acceptere, at arbejdsgiverens ledelsesret begrænses, og finder i den forbindelse, at artikel 35 til 37 er en alt for detaljeret regulering af den databeskyttelsesansvarliges stilling og hverv.

FA finder det ansættelsesretligt urimeligt, at arbejdsgiveren ikke kan afskedige den databeskyttelsesansvarlige.

Danske Regioner mener, at det er afgørende, at forordningen i alle henseender overholder principperne om arbejdsmarkedsparternes rolle som defineret i artikel 153 i traktaten om det Europæiske Unions Funktionsmåde.

Realkreditrådet, Realkreditforeningen og **Finansrådet** har anført, at det er u hensigtsmæssigt, at der skal oprettes en ny funktion uden en nærmere analyse af de administrative omkostninger herved. **Finansrådet** og **Landbrug og Fødevarer** finder, at det er unødigt byrdefuldt at pålægge større virksomheder at udpege en databeskyttelsesansvarlig.

DI og **DI ITEK** er generelt tilhænger af, at der skal udpeges et kontaktpunkt for databeskyttelse, men finder det urimeligt, at en ledelse pålægges at ansætte en person, som ledelsen ikke har nogen ledelsesret over for.

Institut for Menneskerettigheder og **LO** finder det u hensigtsmæssigt, at det afgørende for udpegning af en databeskyttelsesansvarlig er antallet af

ansatte og ikke andre konkrete og individuelle forhold.

Datatilsynet, Advokatrådet og Advokatsamfundet ser positivt på den foreslåede ordning, idet der henvises til positive erfaringer fra Tyskland, Norge og Sverige. **Dansk Sygeplejeråd, Prosa og FTF** er ligeledes positive. Advokatrådet, Advokatsamfundet og Danske Advokater finder det imidlertid ikke rimeligt, at det ikke er muligt at afskedige den databeskyttelsesansvarlige ved væsentlig misligholdelse. Det bør afklares, hvilke strafferetlige og civilretlige sanktioner overtrædelse heraf medfører.

Dansk Erhverv er af den opfattelse, at forslaget om en databeskyttelsesansvarlig er fornuftigt, men finder at bestemmelserne ikke er klare nok.

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse finder, at der er uklarheder i bestemmelserne om den databeskyttelsesansvarlige og præamblerne herom, som skal præciseres.

5.2.5. Kapitel 5: Videregivelse af personoplysninger til tredjelande eller internationale organisationer

Dansk Erhverv finder det positivt, at der foreslås ens spilleregler i EU på dette område.

DI og **DI ITEK** er endvidere positive over for de forbedrede muligheder for at videreføre data til tredjelande.

Institut for Menneskerettigheder finder, at Det Europæiske Databeskyttelsesråd skal inddrages ved afgørelser efter artikel 41. Endvidere finder instituttet, at anvendelsesområdet for artikel 42, stk. 5, og 44 bør begrænses.

Danmarks Idrætsforbund gør opmærksom på, at artikel 40 til 45 vil vanskeliggøre, og i visse tilfælde umuliggøre, forbundets arbejde væsentligt, herunder ved udveksling af oplysninger med WADA.

Anti Doping Danmark finder det afgørende, at der etableres hjemmel til deres udveksling af oplysninger med internationale parter i og uden for EU.

5.2.6. Kapitel 6: Uafhængige tilsynsmyndigheder

Datatilsynet peger på, at forslaget indeholder adskillige bestemmelser, der

berører tilsynets opgavevaretagelse, som vil nødvendiggøre ændringer i tilsynets organisering. Tilsynet bemærker, at selv om den gældende anmeldelsespligt afskaffes, indeholder forslaget en række bestemmelser, som forudsætter forudgående høring eller forudgående godkendelse fra tilsynsmyndigheden. Tilsynet anbefaler, at man arbejder for at indføre princippet om ”accountability” for derved ikke at bebyrde virksomheder og myndigheder unødvendigt ved eksempelvis at kræve forelæggelse af sager for tilsynsmyndigheden.

5.2.7. Kapitel 7: Samarbejde og sammenhæng

Datatilsynet har anført, at det bør overvejes, hvilke sagstyper og spørgsmål der skal være omfattet af sammenhængsmekanismen, og herunder også hvilken rolle Kommissionen skal have. Tilsynet finder det vidtgående, at Kommissionen får beføjelse til at suspendere et nationalt tilsyns foreslåede foranstaltning.

Mastercard støtter forslaget om en sammenhængsmekanisme, men finder at der bør fastsættes tidsfrister, da det ellers vil være vanskeligt for virksomhederne.

Advokatrådet og **Advokatsamfundet** finder, at der skal arbejdes for, at afgørelseskompetencen i videst muligt omfang ligger hos de nationale tilsynsmyndigheder. Det foreslåede system forekommer unødigt ressourcekrævende og til skade for nærhedsprincippet, og det må befrygtes, at systemet vil medføre længerevarende sagsbehandlingstider.

5.2.8. Kapitel 8: Klageadgang, ansvar og sanktioner

5.2.8.1. Klageadgang

Datatilsynet finder det ikke hensigtsmæssigt, at registrerede og organer mv. kan indgive klage i enhver medlemsstat, og finder derfor, at det bør præciseres i forordningen, hvilken tilsynsmyndighed en klage skal indgives til.

DA kan ikke støtte særlige påtalerettigheder for udenforstående i ansættelsesforhold.

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse og **Danmarks Idrætsforbund** finder, at det er meget vidtgående, at organer,

organisationer mv. får en selvstændig ret til at indgive klage uafhængig af en klage fra den registrerede.

Danske Regioner ønsker en præcisering af, hvilke organer, organisationer mv., der har ret til at indgive en klage på vegne af den registrerede.

5.2.8.2. Sanktioner

Danske Regioner, Realkreditrådet, Realkreditforeningen, Forsikring og Pension, DI, DI ITEK, Landbrug og Fødevarer, Finansrådet, Dansk Sygeplejeråd, FA, Dansk Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, IT-Brancen, ATP, Danske Medier, Tandlægeforeningen og Dansk Erhverv finder det betænkeligt, at der kan pålægges administrative bøder i den angivne størrelsesorden og finder dertil, at bødestørrelserne ikke er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

Videnscentret for Landbrug, Økonomi og Virksomhedsledelse finder det principielt betænkeligt, at tilsynsmyndigheder får muligheden for at udstede bøder i den angivne størrelsesorden, idet dette bør henhøre under domstolene.

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Danske Advokater og Institut for Menneskerettigheder finder, at det bør overvejes nøje, om bødestørrelserne er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Danske Advokater finder det betænkeligt med en retstilstand, hvor der knyttes betydelige bøder til overtrædelser af formel karakter, som ikke har betydning for den enkelte person.

Region Sjælland finder, at det er væsentligt, at der er en adgang til anke ved pålæggelse af store bøder.

Danmarks Idrætsforbund finder det ikke hensigtsmæssigt, at Datatilsynet får adgang til at udstede udenretlige bøder i den angivne størrelsesorden.

5.2.9. Kapitel 9: Bestemmelser vedrørende specifikke databehandlingssituationer (historiske, statistiske eller videnskabelige forskningsformål)

Danske Regioner er bekymret for, at forordningen vil fjerne muligheden for at anvende patienters data til kvalitetsudvikling, og finder det uklart, om det fortsat vil være muligt at anvende data uden borgernes individuelle

samtykke.

Lægemiddel Industri Foreningen er tilfreds med, at forslaget anerkender, at der er behov for særlige regler for indsamling og brug af personlige data til medicinsk forskning.

Kræftens Bekæmpelse og Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber er bekymrede for, at en harmonisering vil medføre, at de enestående muligheder, der er i Danmark for registerbaseret sundhedsforskning, vil begrænses og udhules. Kræftens Bekæmpelse finder det positivt, at der er indført en bestemmelse herom i artikel 83, men opfordrer til, at der sikres rammer for, at registerbaseret sundhedsforskning fortsat kan gennemføres fremover.

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Københavns Universitet og **Det Frie Forskningsråd** finder det afgørende, at der fortsat er mulighed for at anvende samfundsvidenskabelige og helbredsoplysninger til statistisk og forskningsmæssigt brug i et omfang, der svarer til den gældende regulering i persondataloven.

Medico Instustrien finder, at hensynet til beskyttelse af fysiske personers oplysninger skal afbalanceres i forhold til medicinalbranchens behov for at forske og udvikle nye, innovative produkter.

Statsbiblioteket anerkender, at det sikres, at personer ikke udstilles unødigt, ved at følsomme oplysninger bliver offentliggjort, men finder det for vidtgående, hvis hensynet til den registrerede kategorisk går forud for hensynet til muligheden for at fremlægge forskningsresultater.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har om nærhedsprincippet bl.a. anført, at retten til beskyttelse af personoplysninger, som er udtrykkeligt anerkendt i artikel 8 i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, kræver samme databeskyttelsesniveau i hele EU. Hvis der ikke indføres fælles EU-regler, opstår der ifølge Kommissionen risiko for forskellige databeskyttelsesniveauer i medlemsstaterne og begrænsninger for strømmen af personoplysninger på tværs af landegrænserne mellem medlemsstater med forskellige standarder.

Herudover har Kommissionen peget på, at personoplysninger videregives

stadig hurtigere på tværs af nationale grænser, og at der er en række praktiske udfordringer i forbindelse med håndhævelsen af lovgivningen om databeskyttelse og et behov for samarbejde mellem medlemsstaterne og deres myndigheder, som bør organiseres på EU-plan for at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten. Kommissionen anser desuden EU som mest velegnet til effektivt og ensartet at sikre det samme beskyttelsesniveau for fysiske personer, når deres personoplysninger videregives til tredjelande.

Kommissionen anfører også, at der er et specifikt behov for at skabe en harmoniseret og sammenhængende ramme, som muliggør nem udveksling af personoplysninger på tværs af EU's grænser, samtidig med at alle fysiske personer i EU sikres en effektiv beskyttelse. Kommissionen mener ikke, at medlemsstaterne selv kan mindske de aktuelle problemer, navnlig ikke problemerne vedrørende de nationale lovgivningers fragmentering.

Kommissionen anfører herudover, at den foreslåede EU-lovgivning vil være mere effektiv end tilsvarende lovgivning på medlemsstatsniveau på grund af problemernes karakter og omfang, som ikke kun gør sig gældende for en eller flere medlemsstater.

Forslagets mål kan derfor ifølge Kommissionen bedre gennemføres på EU-niveau.

Regeringen er umiddelbart enig med Kommissionen i, at en manglende ensartet udformning og anvendelse af databeskyttelsesregler på tværs af medlemsstaterne skaber visse vanskeligheder navnlig for private virksomheder, der driver virksomhed i flere medlemsstater. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det bemærkes i den forbindelse, at det gældende databeskyttelsesdirektiv bl.a. har til formål at sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger med henblik på at fjerne hindringer for udveksling af personoplysninger.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Generel dansk holdning

Fra dansk side finder man, at der kan være anledning til at overveje en modernisering af de gældende regler om persondatabeskyttelse.

Det foreliggende forslag er meget ambitiøst og meget omfattende. Forslaget indeholder nogle elementer, som efter dansk opfattelse bør afklares.

Regeringen finder på baggrund af forslagens omfattende karakter og dets forventede indvirkning på store dele af den offentlige og private sektor, at der bør foretages en nærmere vurdering af valget af retsakt. Valget af forordning er især belastende for den offentlige sektor. Regeringen finder derfor, at under de fortsatte forhandlinger nøje bør overvejes, om reguleringen af persondataområdet bør ske ved en forordning eller ved et direktiv.

Fra regeringens side finder man endvidere, at forslaget indeholder for mange bestemmelser, som medfører, at de administrative omkostninger for myndigheder og virksomheder øges, uden at dette medfører, at den registrerede sikres en bedre retsstilling. Vurderingen er, at Kommissionens forslag ikke på nuværende tidspunkt skaber den rette balance mellem merværdi og omkostninger, herunder i form af administrative konsekvenser. Det er derfor afgørende, at de enkelte bestemmelser overvejes nøje med henblik på at sikre, at de administrative omkostninger reduceres mest muligt. *Regeringen finder i den forbindelse, at der bør arbejdes videre med den risikobaserede tilgang, som det irske formandskab tog udgangspunkt i.*

Dertil finder regeringen, at forslaget indeholder for mange muligheder for, at Kommissionen kan udstede delegerede retsakter. Dette medfører, at forordningens i forvejen meget brede og detaljerede regulering bliver endnu videre med den konsekvens, at gældende ret vil kunne blive uforudsigelig og svært gennemskuelig. Regeringen vil arbejde for, at antallet af de delegerede retsakter nedbringes.

Herudover indeholder forslaget en række væsentlige bestemmelser, hvis rækkevidde må søges nærmere afklaret under de fortsatte forhandlinger. Det drejer sig bl.a. om bestemmelserne om tilsynsmyndighedernes kompetence og opgaver samt bestemmelserne om sanktioner, som i visse tilfælde synes at indebære et meget højt sanktionsniveau.

De danske bekymringer og synspunkter deles af en række af de øvrige medlemsstater.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til forordning behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet. Forhandlingerne i Europaparlamentet er endnu ikke afsluttet, og parlamentet er endnu ikke kommet med en endelig udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den *24. september 2013*.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den *6.-7. juni 2013*.

Dagsordenspunkt 2: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2013) 42 endelig

Resumé

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af euroen og andre valutaer mod forfalskning og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA er omfattet af retsforbeholdet. Forslaget forventes sat på dagsordenen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 med henblik på at opnå generel indstilling til forslaget. Forslaget har til formål at beskytte euroen og andre valutaer mod falskmøntneri ved at fastsætte regler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger og straffene herfor. Forslaget indeholder endvidere regler om efterforskning af sager om falskmøntneri og undersøgelse af formodede falske penge. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Da forslaget er omfattet af retsforbeholdet, har det hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Fra dansk side er man positivt indstillet over for forslaget.

1. Baggrund

I Geneve-konventionen af 20. april 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri er der fastsat regler om, hvilke handlinger i forbindelse med falskmøntneri, som skal anses for strafbare, og om samarbejde omkring udveksling af oplysninger om falskmøntneri mellem de kontraherende parter.

I Rådets forordning nr. 974/98 af 3. maj 1998 om indførelse af euroen blev det fastsat, at eurosedler og euromønter skulle sættes i omløb fra den 1. januar 2002, og at de deltagende medlemslande skulle sikre, at der findes passende sanktioner mod efterligninger og forfalskning af eurosedler og euromønter.

I fortsættelse heraf er der på EU-plan vedtaget en række retsakter med henblik på at beskytte euroen mod falskmøntneri. Disse retsakter omfatter bl.a. Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA om beskyttelse mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen, som bl.a. indeholder regler om, hvilke handlinger i forbin-

delse med falskmøntneri som skal anses for strafbare, og regler om strafferetlige sanktioner for overtrædelse heraf.

Rammeafgårelsen suppleres bl.a. af Rådets forordning 1338/2001 af 28. juni 2001 (som ændret ved Rådets forordning 44/2009 af 18. december 2008) om fastlæggelse af foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, som gælder eurolandene, men hvis regler ved Rådets forordning 1339/2001 af 28. juni 2001 (som ændret ved Rådets forordning 45/2009 af 18. december 2008) er udvidet til også at omfatte øvrige EU-medlemslande. Forordningen pålægger bl.a. medlemslandene at udpege eller oprette et nationalt analysecenter og et nationalt møntanalysecenter, der kan undersøge henholdsvis sedler og mønter, der formodes at være falske.

I september 2011 udsendte Kommissionen meddelelsen ”På vej mod en EU-politik på det strafferetlige område; Strafferetlig lovgivning til sikring af en effektiv gennemførelse af EU’s politikker” (KOM(2011) 573 endelig). Formålet med meddelelsen er at fastlægge rammerne for den videre udvikling af en EU-politik på det strafferetlige område inden for Lissabontraktatens rammer.

I meddelelsen har Kommissionen skitseret de generelle rammer for strafferetlig lovgivning på EU-plan og anført på hvilke EU-politikområder, der kan være behov for EU-strafferet. Kommissionen har i den forbindelse anført strafferetlig bekæmpelse af euroen mod forfalskning, som et af de områder, hvor der er konstateret behov for strafferetlige foranstaltninger på EU-plan.

Den 5. februar 2013 fremsatte Kommissionen forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af euroen og andre valutaer mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige foranstaltninger, og om erstatning af Rådets rammeafgårelse 2000/383/RIA.

Forslaget forventes forelagt for Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 med henblik på at opnå en generel indstilling. Den kompromistekst, som skal danne grundlag for behandlingen på rådsmødet, foreligger endnu ikke pr. ultimo september 2013.

Det danske retsforbehold

Direktivforslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Euro-

pæriske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 83, stk. 1, i traktatens tredje del, afsnit V, hvorefter der på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, herunder bl.a. forfalskning af betalingsmidler, kan vedtages minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, og straffe herfor. Direktivforslaget skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Ifølge artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

2. Indhold

Den følgende gennemgang er baseret på det seneste udkast til en kompromistekst, som formandskabet har fremlagt medio september 2013.

2.1 Generelt

Direktivforslaget har til formål at beskytte euroen og andre valutaer mod falskmøntneri ved at fastsætte minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger og straffene herfor. Forslaget indeholder endvidere regler om efterforskning af sager om falskmøntneri og undersøgelse af formodede falske penge.

2.2. Strafbare handlinger

Medlemsstaterne er ifølge forslaget forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre at følgende handlinger kan straffes, hvis de begås forsætligt:

- a.* enhver fremstilling eller forandring af penge i bedragerisk hensigt, uanset hvilke midler der anvendes,
- b.* udgivelse af falske penge i bedragerisk hensigt,
- c.* indførsel, udførsel, transport, modtagelse eller anskaffelse af falske penge med henblik på udgivelse med viden om, at de er falske,
- d.* fremstilling, modtagelse, anskaffelse eller besiddelse, der foretages i bedragerisk hensigt, af redskaber, genstande, it-programmer og alle

andre midler, der særligt er bestemt til fremstilling af falske penge, samt hologrammer eller andre sikkerhedselementer, til beskyttelse af penge mod forfalskning.

De *under pkt. a-c* nævnte handlinger omfatter ifølge forslaget også handlinger, der begås under anvendelse af lovlige faciliteter eller materialer, men ved krænkelse af de kompetente myndigheders rettigheder eller i strid med betingelserne for de kompetente myndigheders ret til at udstede penge.

De *under pkt. a-c* nævnte handlinger omfatter endvidere handlinger vedrørende penge, der endnu ikke er udstedt, men er bestemt til at blive sat i omløb, i en valuta, som udgør et lovligt betalingsmiddel.

2.3. Medvirken og forsøg

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget kriminalisere medvirken til de af forslaget omfattede strafbare handlinger.

Herudover skal medlemsstaterne kriminalisere forsøg på fremstilling eller forandring af penge, udgivelse af falske penge og indførsel, udførsel, transport, modtagelse eller anskaffelse af falske penge med henblik på udgivelse. Dette gælder også, hvis disse handlinger begås under anvendelse af lovlige faciliteter eller materialer, men ved krænkelse af de kompetente myndigheders rettigheder eller i strid med betingelserne for de kompetente myndigheders ret til at udstede penge. Dette gælder endvidere, hvis handlingerne vedrører penge, der endnu ikke er udstedt, men er bestemt til at blive sat i omløb, i en valuta, som udgør et lovligt betalingsmiddel.

2.4. Juridiske personers ansvar

Det følger af forslaget, at medlemsstaterne skal sikre, at juridiske personer kan straffes for de strafbare handlinger, herunder medvirken og forsøg, der er omfattet af forslaget. Denne pligt forudsætter dog, at den strafbare handling er begået for at skaffe den juridiske person vinding, og at den strafbare handling er begået af en person, der handler enten på egen hånd eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person.

Medlemsstaterne skal endvidere sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige, når manglende tilsyn eller kontrol fra en ledelsespersons side har

gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå den strafbare handling.

Adgangen til at pålægge juridiske personer strafansvar udelukker ifølge forslaget ikke, at der pålægges fysiske personer strafansvar i anledning af de samme overtrædelser.

2.5. Sanktioner

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget sikre, at de strafbare handlinger, der er omfattet af forslaget, kan straffes med sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelserne og har afskrækkende virkning.

Fremstilling, modtagelse, anskaffelse eller besiddelse, der foretages i be- dragerisk hensigt, af redskaber, genstande, it-programmer og alle andre midler, der særligt er bestemt til fremstilling af falske penge, samt holo- grammer eller andre sikkerhedselementer, til beskyttelse af penge mod for- falskning, skal kunne straffes med fængsel. Dette gælder også overtrædel- ser, der vedrører handlinger begået under anvendelse af lovlige faciliteter eller materialer, men ved krænkelse af de kompetente myndigheders ret- tigheder eller i strid med betingelserne for de kompetente myndigheders ret til at udstede penge, eller begået vedrørende penge, der endnu ikke er udstedt, men er bestemt til at blive sat i omløb, i en valuta, som udgør et lovligt betalingsmiddel.

Fremstilling og forandring af penge, udgivelse af falske penge og indfø- rsel, udførsel, transport, modtagelse eller anskaffelse af falske penge med henblik på udgivelse skal kunne straffes med en maksimumsstraf på mindst 8 års fængsel. Medlemsstaterne kan dog for så vidt angår udgivelse af fal- ske penge, der er modtaget i god tro, anvende andre strafferetlige sanktio- ner.

For så vidt angår juridiske personer skal medlemsstaterne sikre, at der kan pålægges sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til den strafbare handling og virker afskrækkende. Disse sanktioner skal omfatte straffe- retlige eller ikke-strafferetlige bøder og kan eventuelt omfatte andre sank- tioner såsom udelukkelse fra offentlige ydelser eller tilskud, midlertidigt eller varigt forbud mod udøvelse af erhvervsvirksomhed, anbringelse un- der retsligt tilsyn, tvangsopløsning og midlertidig eller varig lukning af forretningssteder, der er blevet brugt til at begå den strafbare handling.

2.6. Straffemyndighed

En medlemsstats straffemyndighed skal ifølge forslaget omfatte strafbare handlinger, som helt eller delvist er begået på medlemsstatens territorium. En medlemsstats straffemyndighed skal endvidere omfatte strafbare handlinger, der ikke er begået på medlemsstatens territorium, hvis gerningsmanden er statsborger i den pågældende medlemsstat.

Herudover skal straffemyndigheden for de medlemsstater, hvis valuta er euroen, omfatte strafbare handlinger – i hvert fald vedrørende euroen – begået uden for *medlemsstatens territorium*, hvis gerningsmanden befinder sig på medlemsstatens territorium *og ikke udleveres*, eller hvis der i medlemsstaten er blevet opsporet falske eurosedler eller -mønter, som vedrører den pågældende strafbare handling.

Medlemsstatens straffemyndighed må ikke være betinget af, at den pågældende handling også er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet, *hvis overtrædelsen vedrører fremstilling og forandring af penge, hvis overtrædelsen vedrører handlinger begået under anvendelse af lovlige faciliteter eller materialer, men ved krænkelse af de kompetente myndigheders rettigheder eller i strid med betingelserne for de kompetente myndigheders ret til at udstede penge, eller hvis overtrædelsen angår handlinger begået vedrørende penge, der endnu ikke er udstedt, men er bestemt til at blive sat i omløb, i en valuta, som udgør et lovligt betalingsmiddel. Dette gælder endvidere for medvirken til eller forsøg på de nævnte handlinger.*

2.7. Efterforskningsmuligheder

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget sikre, at de efterforskningsredskaber, som anvendes i forbindelse med organiseret kriminalitet eller andre former for alvorlig kriminalitet, også er anvendelige i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af de strafbare handlinger, der er omfattet af forslaget.

2.8. Undersøgelse af formodede falske penge

Det følger af forslaget, at medlemsstaterne skal sikre, at det nationale analysecenter og det nationale møntanalysecenter får adgang til under straffesagens behandling at undersøge formodede falske eurosedler og -mønter med henblik på analyse og opsporing af andre forfalskninger. De nationale analysecentre skal senest modtage det nødvendige undersøgelsesmateriale.

riale, når der er truffet endelig afgørelsen i straffesagen.

2.9. Afsluttende bestemmelser

Det følger af forslaget, at direktivet skal erstatte Rådets rammeafgørelse 2000/383/RIA i relation til de medlemsstater, der deltager i vedtagelse af direktivet.

Desuden indeholder de afsluttende artikler bestemmelser om direktivets gennemførelse og Kommissionens evaluering heraf.

3. Gældende dansk ret

3.1. Falskmøntneri

Danmark ratificerede den 5. februar 1931 Geneve-konventionen af 20. april 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri.

Straffelovens kapitel 18 om forbrydelser vedrørende betalingsmidler bygger i vid udstrækning på Geneve-konventionen.

Straffelovens §§ 166-167 indeholder bestemmelser om forsætlig pengefalsk.

Efter straffelovens § 166 straffes den, som eftergør eller forfalsker penge for at bringe dem i omsætning som ægte, eller som i samme hensigt forskaffer sig eller andre eftergjorte penge, med fængsel indtil 12 år.

På samme måde straffes efter straffelovens § 167 udgivelse af eftergjorte eller forfalskede penge. Har udgiveren modtaget pengene i god tro, kan straffen nedsættes til bøde.

De nævnte bestemmelser beskytter både danske og udenlandske penge, herunder også euroen.

Ved lov nr. 280 af 25. april 2001 om ændring af straffeloven mv. gennemførte Danmark Rådets rammeafgørelse nr. 2000/383/RIA om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen. Det blev i den forbindelse lagt til grund, at rammeafgørelsens definitioner af de strafbare handlinger, som svarer til definitionerne i direktivforslaget, ikke nødvendiggjorde ændrin-

ger af straffelovens kapitel 18 om forbrydelser vedrørende betalingsmidler.

3.2. Medvirken og forsøg

Forsøg på eller medvirken til overtrædelse af straffelovens bestemmelser er strafbart i medfør af straffelovens §§ 21 og 23.

3.3. Juridiske personers strafansvar

Regler om juridiske personers strafansvar findes i straffelovens § 306. Med henblik på at bringe dansk ret i overensstemmelse med Rådets rammeafgørelse nr. 2000/383/RIA om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri ved hjælp af strafferetlige sanktioner i forbindelse med indførelsen af euroen blev bestemmelsen ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001, således at det fremover blev muligt at pålægge juridiske personer strafansvar for de lovovertredelser, der er omfattet af rammeafgørelsen.

Efter straffelovens § 306 kan der således i dag pålægges selskaber mv. (juridiske personer) ansvar for overtrædelse af alle straffelovens bestemmelser. En juridisk person kan efter straffelovens § 25 straffes med bøde. Strafansvaret for juridiske personer er undergivet de almindelige betingelser, der efter straffelovens § 27 gælder for denne ansvarsform. Det er således en forudsætning, at lovovertredelsen er begået inden for dens virksomhed, og at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan.

Adgangen til at pålægge juridiske person strafansvar indebærer ikke en begrænsning i mulighederne for at pålægge enkeltpersoner strafansvar i anledning af de samme overtrædelser. Dette spørgsmål afgøres i overensstemmelse med de almindelige principper for ansvarsplacering.

3.4. Straffemyndighed

Regler om dansk straffemyndighed findes i straffelovens §§ 6-12.

Dansk straffemyndighed omfatter bl.a. handlinger foretaget i den danske stat, jf. straffelovens § 6, stk. nr. 1, (territorialprincippet) og handlinger foretaget i udlandet af personer med en nærmere angivet tilknytning til Danmark, jf. straffelovens § 7, stk. 1, (personalitetsprincippet).

Der kan i territorialprincippet ikke indlægges et krav om, at hele den kri-

minelle virksomhed er foretaget i den danske stat. Når blot en del af lovovertrædelsen er begået i den danske stat, anses lovovertrædelsen således i sin helhed for at være begået her i landet, jf. straffelovens § 9, stk. 4.

Er handlingen ikke foretaget i Danmark, men har den virkning her i landet, kan den efter omstændighederne være undergivet dansk straffemyndighed. I de tilfælde, hvor en handling strafbarhed afhænger af eller påvirkes af en indtrådt eller tilsigtet følge, betragtes handlingen således tillige foretaget der, hvor virkningen er indtrådt eller tilsigtet at indtræde, jf. straffelovens § 9, stk. 2.

Har den kriminelle virksomhed ingen tilknytning til Danmark – hverken for så vidt angår handling eller virkning – kan der i stedet være straffemyndighed i henhold til personalitetsprincippet. Der vil herefter bl.a. være dansk straffemyndighed i tilfælde, hvor gerningsmanden er dansk statsborger eller har bopæl i Danmark, og hvor handlingen er strafbar både efter gerningsstedets lov og dansk lov (dobbelt strafbarhed), jf. straffelovens § 7.

Herudover er der efter omstændighederne i henhold til straffelovens § 8 dansk straffemyndighed for strafbare handlinger begået i udlandet uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme. Dette gælder bl.a. i tilfælde, hvor handlingen er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning.

Når der i medfør af ovennævnte bestemmelser sker påtale her i landet skal afgørelsen om straf og andre retsfølger af den strafbare handling ifølge straffelovens § 10, stk. 1, ske efter danske regler. I de tilfælde, hvor dansk straffemyndighed er betinget af dobbelt strafbarhed, kan der dog ifølge straffelovens § 10, stk. 2, ikke idømmes strengere straf end efter gerningsstedets lovgivning.

3.5. Efterforskning af sager om falskmøntneri

Efterforskning af sager om falskmøntneri sker efter reglerne i retsplejeloven.

I forbindelse med efterforskninger af sager om overtrædelse af straffelovens §§ 166 og 167 vil der f.eks. kunne foretages indgreb i meddelelsehemmeligheden, ransagning, beslaglæggelse og edition i overensstemmelse med, hvad der følger af retsplejelovens regler herom.

3.6. Undersøgelse af formodede falske penge

I Danmark fungerer Rigspolitichefen, Politiafdelingen, National Kriminalteknisk Center, som nationalt analysecenter og nationalt møntanalysecenter.

Efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold, herunder af sager om falskmøntneri, sker i de enkelte politikredse. De kriminaltekniske undersøgelser af falske penge foretages imidlertid centralt af National Kriminalteknisk Center. Falske penge opbevares og registreres i National Kriminalteknisk Center, der tillige foretager en undersøgelse af fremstillingsmåde og anvendt materiale, ligesom der sammenholdes med tidligere sager.

National Kriminalteknisk Center varetager endvidere kontakten til Danmarks Nationalbank, der løbende holdes orienteret om bl.a. tekniske forhold.

Den kriminaltekniske erklæring, der udfærdiges i forbindelse med undersøgelsen af falske penge, sendes til den relevante politikreds tillige med en oversigt over eventuelt gerningssted og tidspunkt for en tilsvarende forfalskning her i landet. Der sker endvidere underretning af relevante internationale organisationer.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget er som nævnt fremsat efter TEUF artikel 83, stk. 1, der er omfattet af det danske retsforbehold. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af direktivet, som ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Sagen har derfor hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Kommissionens forslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Procesbevillingsnævnet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Direktora-

tet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden og Danmarks Nationalbank.

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret, Procesbevillingsnævnet, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Politiforbundet, Advokatrådet og Institut for Menneskerettigheder har ikke haft bemærkninger til Kommissionens forslag.

Justitsministeriet har modtaget hørings svar vedrørende Kommissionens forslag fra Landsforeningen af Forsvarsadvokater, som finder det betænkeligt, at der med forslaget lægges op til at indføre minimumsstraffe. Landsforeningen af Forsvarsadvokater henviser i den forbindelse til, at Straffelovrådet i betænkning nr. 1531/2012 (Strafudmåling – Samspillet mellem lovgiver og domstole) advarer mod indførelse af minimumsstraffe.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har om nærhedsprincippet anført, at forslagens formål – at beskytte euroen og andre valutaer mod møntfalskneri – ikke i tilstrækkelig grad kan varetages af medlemsstaterne.

Kommissionen har i den forbindelse anført, at euroen er den eneste valuta inden for euroområdet, og forfalskning af euroen gør derfor samme skade overalt inden for dette område, uanset hvor forfalskningen begås. Dette grænseoverskridende aspekt nødvendiggør ifølge Kommissionen, at bekæmpelse af forfalskning af euroen sker på en ensartet måde, og at kriminelle mødes med samme sanktioner, uanset hvor i EU handlingen begås.

Kommissionen har endvidere anført, at eftersom der ifølge Genevekonventionen ikke må ske forskelsbehandling af henholdsvis national og udenlandsk valuta, bør forslaget omfatte alle valutaer.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Regeringen støtter en effektiv bekæmpelse af pengefalsk.

Fra dansk side er man *generelt positivt indstillet over for forslaget i sin nuværende form, hvilket bl.a. indebærer, at den oprindeligt foreslåede minimumsfængselsstraf for strafbare handlinger, der vedrører beløb over en vis størrelse, er udgået af forslaget.*

9. Europa-Parlamentet

Forslaget har endnu ikke været behandlet i Europa-Parlamentet. Forslaget til direktiv behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse i sagen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2013.

Dagsordenspunkt 3: Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed*

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2013) 534 endelig

Resumé

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes Kommissionen at præsentere forslaget, hvorefter der vil være en første indledende og overordnet drøftelse af forslaget. Formålet med forslaget er at oprette Den Europæiske Anklagemyndighed, som skal efterforske og retsforfølge strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser ved medlemsstaternes nationale domstole. Forslaget indeholder endvidere bl.a. regler om Den Europæiske Anklagemyndigheds organisation, udnævnelse og afskedigelse af medlemmerne, procedureregler for efterforskning, retsforfølgning og behandling af straffesager. Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Det er regeringens foreløbige vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Fra dansk side er man generelt skeptisk over for forslaget om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed.

1. Baggrund

Det fremgår af Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 86, stk. 1, at Rådet ved forordning kan oprette en europæisk anklagemyndighed ud fra Eurojust for at bekæmpe lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, efter en særlig lovgivningsprocedure, hvor Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Det fremgår endvidere af TEUF artikel 86, stk. 2, at Den Europæiske Anklagemyndighed skal have kompetence til eventuelt i samarbejde med Eurojust at foretage efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med gerningsmænd og medvirkende til lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, som fastlagt i den i stk. 1 nævnte forordning, samt til at stille dem for en domstol. Endelig fremgår det, at Den Europæiske Anklagemyndighed skal optræde som offentlig anklager ved medlemsstaternes kompetente domstole.

Efter TEUF artikel 86, stk. 3, skal forordningen som nævnt i stk. 1 fastsæt-

te statuten for Den Europæiske Anklagemyndighed, betingelserne for udøvelsen af dens funktioner, procedurereglerne for dens virksomhed samt regler om anerkendelse af bevismidler og regler om domstolskontrol med de processkrifter, som Den Europæiske Anklagemyndighed udarbejder under udøvelsen af sit hverv.

Forslaget indgår i en lovgivningspakke og fremsættes sammen med et forslag vedrørende en reform af Eurojust (KOM(2013) 535 endelig), der behandles i et særskilt notat.

Oprettelsen af Den Europæiske Anklagemyndighed har til formål at styrke beskyttelsen af Unionens finansielle interesser mod strafbare handlinger. Kommissionen har bl.a. begrundet forslaget med, at disse lovovertrædelser for nuværende ikke efterforskes og retsforfølges i tilstrækkeligt omfang af de relevante nationale myndigheder.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes det, at Kommissionens præsenterer forslaget, hvorefter der vil være en første indledende og overordnet drøftelse af forslaget.

Det danske retsforbehold

Forslaget er fremsat under henvisning til TEUF, navnlig artikel 86, og skal ifølge bestemmelsens stk. 1 vedtages efter en særlig lovgivningsprocedure, hvor Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Ifølge artikel 1 i protokollen om Danmark stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

2. Indhold

2.1. Generelt

Kommissionen har med forslaget lagt op til at oprette Den Europæiske Anklagemyndighed som et nyt EU-organ, der skal have opgaver og beføjelser, som i dag tilkommer medlemsstaternes nationale myndigheder. I det

følgende er hovedvægten lagt på forslaget centrale dele om Den Europæiske Anklagemyndigheds struktur, opgaver og kompetencer.

2.2. Genstand og definitioner (forslagets kapitel I)

I forslaget kapitel I bestemmes det, at Den Europæiske Anklagemyndighed oprettes. Derudover defineres en række centrale begreber i forslaget, herunder hvad der i forslaget skal forstås ved en "person", "Unionens finansielle interesser", "strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser" samt "administrative personoplysninger" og "operationelle personoplysninger".

"Unionens finansielle interesser" skal efter forslaget forstås som alle indtægter, udgifter og aktiver, der er omfattet af, anskaffet ved eller som tilkommer EU's budget og budgettet for de institutioner, organer, kontorer og agenturer, der er oprettet i medfør af traktaterne, samt de budgetter, som de forvalter eller fører tilsyn med.

Begrebet "strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser" skal efter forslaget forstås som de handlinger, der er nævnt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/xx/EU om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser, som gennemført i national ret. Det bemærkes, at forslaget til dette direktiv er under behandling i Europa-Parlamentet og Rådet.

2.3. Almindelige bestemmelser (forslagets kapitel II)

Forslagets kapitel II indeholder bestemmelser om Den Europæiske Anklagemyndigheds status, organisation og struktur, om udnævnelse og afskedigelse af Den Europæiske Anklagemyndigheds medlemmer, grundlæggende principper og Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetence.

Den Europæiske Anklagemyndighed skal efter forslaget oprettes som et uafhængigt EU-organ med en decentral struktur.

Efter forslaget skal Den Europæiske Anklagemyndighed opbygges således, at den omfatter en europæisk anklager, fire stedfortrædere, hvoraf en skal være ansvarlig for gennemførelsen af budgettet, de ansatte, der bistår dem under udførelsen af deres opgaver, samt de europæiske delegerede anklagere, der gør tjeneste i medlemsstaterne. Det er de europæiske delegerede anklagere, der udfører Den Europæiske Anklagemyndigheds efterforsk-

ning og retsforfølgning under ledelse af den europæiske anklager og under dennes tilsyn. Der skal være mindst én europæisk delegeret anklager i hver medlemsstat. De europæiske delegerede anklagere udfører deres virksomhed under den europæiske anklagers eksklusive myndighed og følger udelukkende dennes instrukser, retningslinjer og beslutninger, når de udfører den efterforskning og retsforfølgning, som de er blevet tildelt. Når de europæiske delegerede anklagere handler inden for rammerne af det mandat, som de er blevet tillagt ved forslaget, skal de således være fuldstændig uafhængige af de nationale retshåndhævende organer, og ikke have forpligtelser over for dem. De europæiske delegerede anklagere kan efter forslaget dog samtidig fungere som nationale anklagere.

Den europæiske anklager og dennes stedfortrædere udnævnes af Rådet med Europa-Parlamentets godkendelse for en periode på otte år uden mulighed for genudnævnelse. Rådet træffer afgørelse med simpelt flertal. De europæiske delegerede anklagere udnævnes for en periode på fem år med mulighed for genudnævnelse af den europæiske anklager på grundlag af en liste med mindst tre ansøgere, som er fremlagt af den/de berørte medlemsstat(er). Den europæiske anklager, dennes stedfortrædere og de europæiske delegerede anklagere skal udvælges blandt personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, som har de nødvendige kvalifikationer for udnævnelse til høje retlige embeder, og som har relevant erfaring med straffesager. Medlemsstaterne skal udnævne den europæiske delegerede anklager til anklager i henhold til national ret, såfremt vedkommende på tidspunktet for udnævnelsen til europæisk delegeret anklager ikke allerede er national anklager.

Efter forslaget kan Den Europæiske Unions Domstol efter begæring fra Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen afskedige den europæiske anklager, hvis denne ikke længere opfylder betingelserne for udførelsen af sine opgaver, eller han har gjort sig skyldig i en grov tjenesteforseelse. En af den europæiske anklagers stedfortrædere kan efter begæring fra den europæiske anklager afskediges af Den Europæiske Unions Domstol, hvis denne ikke længere opfylder betingelserne for udførelsen af sine opgaver, eller han har gjort sig skyldig i en grov tjenesteforseelse. Den europæiske anklager kan afskedige en europæisk delegeret anklager, hvis denne ikke længere opfylder kravene for udnævnelse eller de kriterier, der finder anvendelse i forbindelse med udførelsen af dennes opgaver, eller hvis denne har gjort sig skyldig i en grov tjenesteforseelse. De kompetente nationale myndigheder kan ikke uden den europæiske anklagers samtykke fjerne en europæisk delegeret anklager fra sin stilling som national anklager, så

længe denne udøver sine funktioner på vegne af Den Europæiske Anklagemyndighed.

Den Europæiske Anklagemyndighed skal have til opgave at bekæmpe strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser. Den Europæiske Anklagemyndighed er således ansvarlig for efterforskning og retsforfølgning af gerningsmænd og medvirkende til disse strafbare handlinger og for, at de stilles for en domstol. Med henblik herpå leder Den Europæiske Anklagemyndighed og fører tilsyn med den relevante efterforskning og træffer procesledende foranstaltninger i forbindelse med retsforfølgningen, herunder beslutninger om at henlægge sagen. Endelig optræder Den Europæiske Anklagemyndighed som anklager ved medlemsstaternes kompetente domstole i sager, der vedrører de ovennævnte strafbare handlinger, herunder skal Den Europæiske Anklagemyndighed rejse tiltale og iværksætte appel, indtil sagen er blevet endeligt afgjort. Den Europæiske Anklagemyndighed skal efter forslaget være den eneste kompetente myndighed til at foretage efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser.

Den Europæiske Anklagemyndighed skal sikre, at den under udøvelsen af sin virksomhed respekterer de rettigheder, der er fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Herudover skal Den Europæiske Anklagemyndighed udføre efterforskningen på en upartisk måde og tilvejebringe al relevant materiale såvel belastende som diskulperende.

Den Europæiske Anklagemyndigheds efterforskning og retsforfølgning skal efter forslaget være undergivet forordningens bestemmelser samt den nationale lovgivning i den medlemsstat, hvor efterforskningen eller retsforfølgningen finder sted, hvis et spørgsmål ikke er reguleret i forordningen. Når et spørgsmål både reguleres af national ret og forordningen, skal sidstnævnte efter forslaget have forrang.

Den Europæiske Anklagemyndighed skal indlede relevant efterforskning uden ugrundet ophold og sikre sig, at efterforskningen og retsforfølgningen udføres hurtigt. For at opnå dette skal medlemsstaternes kompetente myndigheder bistå og aktivt støtte den af Den Europæiske Anklagemyndighed iværksatte efterforskning og retsforfølgning på dennes anmodning og afstå fra enhver handling, politik eller procedure, der forsinker eller hindrer dennes gang.

Efter forslaget skal Den Europæiske Anklagemyndighed have accessorisk

kompetence til at inddrage andre strafbare handlinger end strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser, i sagen, hvis disse strafbare handlinger er uadskilleligt forbundet, og en samlet efterforskning og retsforfølgning er begrundet i hensynet til en hensigtsmæssig retspleje. Anvendelsen af denne accessoriske kompetence forudsætter dog, at de strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser, er mest tungtvejende, og at de øvrige strafbare handlinger hviler på samme faktiske omstændigheder. Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, er den medlemsstat, der har kompetence med hensyn til de øvrige lovovertrædelser, ligeledes kompetent med hensyn til de strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser.

Den Europæiske Anklagemyndigheds udøvelse af sin enekompetence til at foretage efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser (og eventuelt udøvelsen af sin accessoriske kompetence), forudsætter, at den strafbare handling helt eller delvist blev begået på en eller flere medlemsstaters område, eller af en statsborger i en af medlemsstaterne, en af Unionens ansatte eller et medlem af institutionerne.

2.4. Procedureregler for efterforskning, retsforfølgning og behandling af straffesager (forslagets kapitel III)

2.4.1. Udførelse af efterforskningen

Den europæiske anklager eller, på dennes vegne, de europæiske delegerede anklagere træffer en skriftlig afgørelse om indledning af en efterforskning, hvis der er begrundet formodning om, at en lovovertrædelse, der henhører under Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetenceområde, er ved at blive begået eller er blevet begået.

Hvis Den Europæiske Anklagemyndighed beslutter ikke at indlede en efterforskning af et forhold, henlægger den sagen og noterer begrundelsen herfor i sagsforvaltningssystemet. I den forbindelse informeres den nationale myndighed, den EU-institution, det organ, kontor eller agentur, som gjorde anklagemyndigheden opmærksom på forholdet, herom, og på deres foranledning underrettes den person, der afgav oplysninger om forholdet, hvis det er hensigtsmæssigt.

De nationale myndigheder kan straks iværksætte alle de hasteforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv efterforskning og retsfor-

følgning, hvis det er påkrævet i relation til en lovovertrædelse, der henhører under Den Europæiske Anklagers kompetenceområde. De nationale myndigheder skal efterfølgende henvise sagen til Den Europæiske Anklagemyndighed uden ugrundet ophold. I sådanne tilfælde bekræfter Den Europæiske Anklagemyndighed om muligt inden for 48 timer efter indledningen af sin efterforskning de foranstaltninger, som de nationale myndigheder har truffet, også selv om disse foranstaltninger er blevet truffet og gennemført i medfør af andre bestemmelser end dem, der er fastsat i forordningen. I tilfælde, hvor der i løbet af efterforskningen opstår tvivl om, hvorvidt Den Europæiske Anklagemyndighed er kompetent, kan denne – mens kompetencespørgsmålet afgøres – på samme måde træffe alle hasteforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv efterforskning og retsforfølgning i sagen. Hvis det fastslås, at det er den nationale myndighed, der er kompetent, bekræfter den nationale myndighed tilsvarende inden for 48 timer efter indledningen af den nationale efterforskning de foranstaltninger, som Den Europæiske Anklagemyndighed har truffet.

Den Europæiske Anklagemyndighed skal endvidere henvise en sag til de kompetente nationale retshåndhavende myndigheder og retsinstanser, hvis en indledt efterforskning viser, at den adfærd, der er genstand for efterforskning, udgør en strafbar handling, der ikke henhører under dens kompetenceområde. Tilsvarende skal de nationale myndigheder henvise en sag til Den Europæiske Anklagemyndighed, hvis en indledt efterforskning viser, at den adfærd, der er genstand for efterforskning, udgør en strafbar handling, der ligger inden for dennes kompetenceområde.

Efter forslaget skal den europæiske delegerede anklager, der er udpeget til at forestå efterforskningen, lede efterforskningsarbejdet på vegne af den europæiske anklager og efter dennes instrukser. Den europæiske delegerede anklager, der er udpeget til at forestå efterforskningen, kan enten selv foretage de relevante efterforskningsskridt eller give de kompetente retshåndhavende myndigheder i den medlemsstat, hvor vedkommende udøver sin tjeneste, instrukser herom. Disse myndigheder skal efterkomme den europæiske delegerede anklagers instrukser og foretage de efterforsknings-skridt, de er blevet pålagt at foretage. I grænseoverskridende sager skal de europæiske delegerede anklagere i de pågældende medlemsstater handle i tæt samråd og den europæiske anklager kan inddrage flere europæiske delegerede anklagere i sagen og nedsætte fælles efterforskningshold.

Den europæiske anklager kan endvidere beslutte at omfordele sagen til en anden europæisk delegeret anklager eller beslutte selv at forestå efter-

forskningen, hvis det viser sig nødvendigt af hensyn til en effektiv efterforskning eller retsforfølgning. En sådan beslutning kan træffes, hvis lovovertrædelsens grovhed tilsiger dette, hvis der foreligger særlige omstændigheder i relation til den formodede gerningsmand, hvis der er særlige omstændigheder i relation til efterforskningens grænseoverskridende karakter, hvis de retshåndhævende myndigheder i den berørte medlemsstat ikke kan fås i tale, eller hvis de kompetente myndigheder i den relevante medlemsstat har anmodet herom.

2.4.2. Behandling af oplysninger

Fra det tidspunkt, hvor Den Europæiske Anklagemyndighed registrerer en sag, skal den kunne indhente enhver relevant oplysning, der er lagret i nationale databaser vedrørende efterforskning i straffesager og retshåndhævelse, såvel som i andre relevante registre, der føres af offentlige myndigheder, eller have adgang hertil ved de europæiske delegerede anklageres mellemkomst.

Herudover lægger forslaget op til, at Den Europæiske Anklagemyndighed – når det er nødvendigt af hensyn til efterforskningen – efter anmodning skal kunne indhente enhver relevant oplysning vedrørende en lovovertrædelse, der henhører under dens kompetenceområde, fra Eurojust og Europol, ligesom den kan anmode Europol om at give analytisk støtte til en bestemt igangværende efterforskning.

Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer samt medlemsstaternes myndigheder skal endvidere yde fornøden bistand til og fremlægge de nødvendige oplysninger for Den Europæiske Anklagemyndighed på dennes anmodning.

2.4.3. Efterforskningsskridt

Efter forslaget har Den Europæiske Anklagemyndighed beføjelse til at enten at anmode om eller bestemme, at en række efterforskningsskridt skal foretages. Det drejer sig f.eks. om afhøring af mistænkte og vidner, anvendelse af kontrollerede leverancer, ransagning, forevisning af genstande (edition), beslaglæggelse, indgreb i meddelelshemmeligheden og blokering af finansielle transaktioner. Det bemærkes, at forslaget i en række tilfælde anvender andre betegnelser for de opregnede efterforskningsskridt, hvorfor ovennævnte eksempler er søgt tilpasset sprogbrugen som anvendes om de tilsvarende danske efterforskningsskridt og tvangsindgreb.

De i forslaget opregnede efterforskningskridt må kun udføres på baggrund af de betingelser, der er fastsat i forordningen og på de betingelser, der er fastsat i den pågældende medlemsstats nationale lovgivning. Det er medlemsstaternes ansvar at påse, at de opregnede efterforskningskridt kan anvendes i forbindelse med den efterforskning og retsforfølgning, som Den Europæiske Anklagemyndighed udfører. Den Europæiske Anklagemyndighed kan dog kun anmode om eller bestemme, at disse eller andre efterforskningskridt foretages, hvis der er adgang hertil i lovgivningen i den medlemsstat, hvor de skal iværksættes. De konkrete efterforskningskridt må endvidere ikke iværksættes uden rimelig grund og heller ikke, såfremt det samme formål kan opnås ved hjælp af mindre indgribende foranstaltninger.

Derudover stiller forslaget krav om, at medlemsstaterne skal påse, at en række af de angivne efterforskningskridt kun iværksættes på baggrund af en kendelse afsagt af den kompetente retsinstans i den medlemsstat, hvor de skal foretages. Det gælder f.eks. i forhold til indgreb i meddelelsehemmeligheden og ransagning. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget ikke åbner op for, at disse efterforskningskridt kan foretages uden retskendelse, hvis undersøgelsens øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, hvilket er tilfældet for en række af de omfattede efterforskningskridt efter dansk ret.

Hvis betingelserne i forordningen såvel som de betingelser, der efter national ret gælder for at tillade det efterforskningskridt, der begæres iværksat, er opfyldt, skal den kompetente retsinstans give tilladelsen inden for 48 timer i form af en skriftlig og begrundet afgørelse.

Endelig kan Den Europæiske Anklagemyndighed fremsætte en begæring for den kompetente retsinstans om, at den mistænkte anholdes eller varetagetstægtsfængsles i medfør af bestemmelserne i national ret.

2.4.4. Afslutning af efterforskningen og beføjelser i forbindelse med retsforfølgningen

Den europæiske anklager og de europæiske delegerede anklagere skal efter forslaget have de samme beføjelser som de nationale anklagere med hensyn til gennemførelsen af straffesager, herunder navnlig beføjelse til at fremsætte begæringer under sagen, deltage i bevisoptagelsen og udøve de relevante retsmidler.

Efter forslaget er det den europæiske anklager, som i samråd med den europæiske delegerede anklager, der skal anlægge straffesagen, som udvælger den retskreds, hvori sagen skal føres, under hensyntagen til en forsvarlig retspleje. Følgende kriterier skal ifølge forslaget anvendes til at udpege den kompetente nationale domstol:

- stedet, hvor lovovertrædelsen blev begået, eller i tilfælde af flere lovovertrædelser stedet, hvor hovedparten af disse blev begået,
- stedet, hvor tiltalte har sædvanlig bopæl,
- stedet, hvor bevismidlet forefindes,
- stedet, hvor de direkte skadelidte har sædvanlig bopæl.

Den europæiske anklager skal ifølge forslaget endvidere have kompetence til at henlægge sager pga. bevismangel, hvis lovovertrædelsen er af ringe betydning, hvis den mistænkte er afgået ved døden, hvis de handlinger, der har været genstand for efterforskning, ikke har karakter af strafbare handlinger, hvis den mistænkte får amnesti eller immunitet, hvis sagen ikke kan gennemføres pga. nationale forældelsesfrister, eller hvis den mistænkte allerede er blevet endeligt frikendt eller dømt på grundlag af de samme faktiske omstændigheder. Hvis efterforskningen blev indledt på grundlag af oplysninger, der blev fremlagt af den skadelidte, underretter Den Europæiske Anklagemyndighed den pågældende om, at sagen henlægges.

I tilfælde, hvor tabet er blevet erstattet, kan Den Europæiske Anklagemyndighed fremsætte et bødeforlæg for sigtede, der, når bøden er betalt, medfører, at sagen endeligt er afgjort. Denne fremgangsmåde kan anvendes, hvis sagen ikke henlægges, og det er i overensstemmelse med hensynet til en forsvarlig retspleje. Når bødeforlægget accepteres af sigtede, og beløbet er blevet indbetalt, henlægger den europæiske anklager endeligt sagen og underretter officielt de kompetente nationale retshåndhævende myndigheder og retsinstanser herom, og informerer ligeledes de relevante EU-institutioner, -organer og -agenturer. Denne efterfølgende beslutning om at henlægge sagen kan ifølge forslaget ikke prøves af nogen retsinstans. Ifølge betragtning 31 til forslaget bør de nærmere regler, der finder anvendelse på bødeforlæg, og de, der finder anvendelse på beregningen af de bøder, der skal pålægges, fastsættes i Den Europæiske Anklagemyndigheds forretningsorden. Denne forretningsorden fastsættes ifølge forslaget ved en afgørelse, der træffes af den europæiske anklager, dennes fire stedfortrædere og fem europæiske delegerede anklagere, der udvælges af den europæiske anklager på grundlag af en ordning med en strengt ligelig rotation for derved at afspejle den demografiske og geografiske spredning i samtli-

ge medlemsstater. Afgørelsen træffes med simpelt flertal, idet alle medlemmer har én stemme.

2.4.5. Anerkendelse af bevismidler

Det følger af forslaget, at de bevismidler, som Den Europæiske Anklagemyndighed fremlægger for den kompetente domstol, uden videre skal anerkendes af den pågældende domstol. Domstolen skal således lægge til grund, at bevismidlerne opfylder de relevante formelle krav i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den er beliggende, forudsat at domstolen anser det for at være i overensstemmelse med retten til en retfærdig rettergang og den tiltaltes rettigheder som fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Domstolen kan ifølge forslaget ikke under sagen stille krav om validering eller en lignende retlig procedure – heller ikke i tilfælde hvor lovgivningen i den medlemsstat, hvor domstolen er beliggende, indeholder andre bestemmelser om indsamling og fremlæggelse af sådanne bevismidler.

Det understreges dog samtidig i forslaget, at denne umiddelbare anerkendelse af bevismidlerne ikke berører de nationale domstoles kompetence til frit at bedømme de bevismidler, der forelægges af Den Europæiske Anklagemyndighed under sagen.

2.4.6. Konfiskation

Når den kompetente domstol på Den Europæiske Anklagemyndigheds begæring ved en endelig kendelse har besluttet at konfiskere varer, der har relation til, eller udbytte hidrørende fra en lovovertrædelse, der henhører under Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetenceområde, skal værdien i penge af sådanne varer eller sådant udbytte overføres til EU's budget, i det omfang det er nødvendigt for at dække Unionens tab.

2.5. Processuelle garantier (forslagets kapitel IV)

Forordningen fastslår, at Den Europæiske Anklagemyndigheds virksomhed skal udføres under streng overholdelse af den mistænkte rettigheder som fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, herunder retten til en retfærdig rettergang og retten til forsvar.

Herudover angiver forslaget de minimumsrettigheder, som enhver mistænkt eller tiltalt, der er involveret i en straffesag, der er rejst af Den Euro-

pæriske Anklagemyndighed, skal tildeles:

- ret til tolke- og oversætterbistand, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/64/EU,
- ret til information og aktindsigt, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU, og
- ret til adgang til advokatbistand og ret til kommunikation med og underretning af en tredjemand under frihedsberøvelse, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/xx/EU om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og ret til kommunikation ved anholdelse (dette direktiv er endnu ikke endeligt vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet),
- ret til ikke at udtale sig og ret til uskyldsformodning,
- ret til retshjælp og
- ret til at fremlægge bevismidler, udpege sagkyndige og føre vidner.

2.6. Domstolsprøvelse (forslagets kapitel V)

Når Den Europæiske Anklagemyndighed udarbejder processkrifter under udøvelse af sin virksomhed, skal den ifølge forordningen anses for en national myndighed i relation til domstolsprøvelse. Dette indebærer, at det er medlemsstaternes nationale domstole, som forestår domstolskontrollen af Den Europæiske Anklagemyndigheds efterforskning og retsforfølgning.

Endvidere angives det i forslaget, at de nationale bestemmelser, der finder anvendelse på Den Europæiske Anklagemyndigheds virksomhed i henhold til forordningen, ikke skal anses for EU-retlige bestemmelser i relation til TEUF artikel 267. De nationale domstole kan således ikke indbringe præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen vedrørende fortolkning af den nationale ret, selvom denne ifølge forordningen finder anvendelse på Den Europæiske Anklagemyndigheds efterforskning og retsforfølgning.

2.7. Databeskyttelse (forslagets kapitel VI)

Forslagets kapitel VI indeholder nærmere regler om Den Europæiske Anklagemyndigheds behandling af personoplysninger, der har til formål at specificere og supplere reglerne herom i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

I forhold til personer, der i henhold til de berørte medlemsstaters lovgiv-

ning mistænkes for at have begået eller have medvirket til en lovovertrædelse, der er omfattet af Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetence, eller som er blevet dømt for en sådan lovovertrædelse, angives det i forslaget, at Den Europæiske Anklagemyndighed kun må foretage manuel eller elektronisk behandling af de personoplysninger, der er opregnet i punkt 1 i bilaget til forordningen, til følgende formål:

- strafferetlig efterforskning og retsforfølgning, der foretages i medfør af denne forordning,
- udveksling af oplysninger med de kompetente myndigheder i medlemsstaterne og andre EU-organer i henhold til denne forordning, og
- samarbejde med tredjelande i henhold til denne forordning.

For så vidt angår vidner, forurettede og personer under 18 år, angives det i forslaget, at Den Europæiske Anklagemyndighed kun må behandle de personoplysninger, der er opregnet i punkt 2 i bilaget til forordningen, inden for rammerne af en strafferetlig efterforskning eller retsforfølgning i forbindelse med en eller flere af de former for lovovertrædelser, der er omfattet af Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetence. Behandlingen af sådanne personoplysninger må kun finde sted, hvis det er absolut nødvendigt med henblik på de formål, der er nævnt umiddelbart ovenfor.

Derudover må Den Europæiske Anklagemyndighed også i et begrænset tidsrum, som ikke må overskride det tidsrum, der er nødvendigt for at afslutte den sag, som de behandlede oplysninger vedrører, behandle andre personoplysninger end vedrørende de ovennævnte persongrupper og/eller de i bilaget til forordningen opregnede kategorier af personoplysninger. Behandling af sådanne personoplysninger forudsætter, at de vedrører omstændighederne omkring en lovovertrædelse, at de er af umiddelbar betydning for og indgår i en igangværende efterforskning, som Den Europæiske Anklagemyndighed foretager, og at behandlingen af disse oplysninger er strengt nødvendig af hensyn til et af de tre formål, der er nævnt ovenfor. Behandlingen af sådanne specifikke oplysninger skal finde sted i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningen, og den databeskyttelsesansvarlige underrettes straks, hvis denne adgang til at behandle personoplysninger bringes i anvendelse.

For så vidt angår særligt følsomme personoplysninger (personoplysninger vedrørende racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt vedrørende helbredsforhold og seksualliv) angives det i forslaget, at Den Euro-

pæiske Anklagemyndighed kun må behandle disse, hvis disse oplysninger er strengt nødvendige for efterforskningen, og hvis de supplerer andre personoplysninger, der allerede er blevet behandlet. Den databeskyttelsesansvarlige skal underrettes straks, hvis dette stykke bringes i anvendelse. Hvis disse særligt følsomme personoplysninger vedrører vidner eller forurettede, skal beslutningen om at behandle dem træffes af den europæiske anklager.

Forordningsforlaget indeholder endvidere nærmere frister for, hvor lang tid Den Europæiske Anklagemyndighed må lagre personoplysninger. Som udgangspunkt må Den Europæiske Anklagemyndighed ikke lagre personoplysninger længere end indtil den første af følgende datoer:

- datoen for udløbet af forældelsesfristen for påtale i alle de medlemsstater, der er berørt af efterforskningen og retsforfølgningen,
- den dato, hvor personen blev frifundet, og retsafgørelsen har fået retskraft,
- tre år efter den dato, hvor retsafgørelsen har fået retskraft i den sidste af de medlemsstater, der er berørt af efterforskningen og retsforfølgningen, eller
- den dato, hvor Den Europæiske Anklagemyndighed konstaterede, at det ikke længere var nødvendigt for den at fortsætte efterforskningen eller retsforfølgningen.

Under alle omstændigheder skal Den Europæiske Anklagemyndighed hvert tredje år efter indlæsningen vurdere, om det fortsat er nødvendigt at lagre oplysningerne. Hvis personoplysninger vedrørende mistænkte, vidner, forurettede og personer under 18 år lagres i en længere periode end fem år, underrettes Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse herom.

Når en af de fire ovennævnte frister udløber, skal Den Europæiske Anklagemyndighed ifølge forslaget foretage en vurdering af, om det er nødvendigt fortsat at lagre oplysningerne, for at den kan udføre sine opgaver, og den kan undtagelsesvis beslutte at lagre oplysningerne, indtil den næste vurdering skal foretages. Det skal i den forbindelse angives, hvorfor en fortsat lagring heraf er berettiget, og begrundelsen herfor skal registreres. Hvis der ikke træffes beslutning om fortsat at lagre personoplysningerne, slettes de automatisk efter tre år.

For så vidt angår den registreredes ret til indsigt samt til at anmode om berigtigelse, sletning eller begrænsning i behandlingen af personoplysninger

henviser forordningsforslaget til reglerne herom i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Derudover fastsættes i forslaget bl.a. nærmere regler om registrering og dokumentation, udpegning af en databeskyttelsesansvarlig, databeskyttelsesansvar, ansvar for uautoriseret eller ukorrekt behandling af personoplysninger, samarbejde med Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse og de nationale datatilsynsmyndigheder samt klageadgang for registrerede til Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse.

2.8. Bestemmelser om Den Europæiske Anklagemyndigheds forbindelser med sine partnere (forslagets kapitel VIII)

2.8.1. Forbindelser med partnere

Forslagets kapitel VIII angiver, med hvem og hvordan Den Europæiske Anklagemyndighed kan indlede samarbejde. Den Europæiske Anklagemyndighed kan, i det omfang det er nødvendigt for dens udførelse af sine opgaver, indlede et varigt samarbejde med EU-organer og -agenturer i overensstemmelse med disse organers og agenturers mål, de kompetente myndigheder i tredjelande, internationale organisationer og Den Internationale Kriminalpolitiorganisation (Interpol).

Den Europæiske Anklagemyndighed skal efter forslaget for det første etablere og opretholde et særligt tæt forhold til Eurojust på grundlag af et nært samarbejde og udvikling af operationelle, administrative og forvaltningsmæssige forbindelser mellem dem.

Eurojust kan i operationelle sager inddrages af Den Europæiske Anklagemyndighed, hvis der er tale om en grænseoverskridende eller kompleks sag, og hvis et af en række nærmere opregnede kriterier er opfyldt. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor efterforskningen har afsløret forhold, der falder uden for Den Europæiske Anklagemyndigheds saglige eller stedlige kompetence. Dette kan også være for at lette indgåelsen af en aftale mellem Den Europæiske Anklagemyndighed og den/de berørte medlemsstat/medlemsstater om accessorisk kompetence, jf. pkt. 2.2.2 ovenfor, eller for at anmode Eurojust eller dets kompetente nationale medlem(mer) om at yde bistand i forbindelse med fremsendelse af afgørelser eller anmodninger om gensidig retshjælp til og fuldbyrdelse i stater, der er medlemmer af

Eurojust, men som ikke deltager i oprettelsen af Den Europæiske Anklagemyndighed, eller tredjelande.

Samarbejdet med Eurojust omfatter også udveksling af personoplysninger. Alle oplysninger, der udveksles i den forbindelse, må dog kun anvendes til de formål, hvortil de blev meddelt. Enhver anden anvendelse af oplysningerne er kun tilladt, såfremt denne anvendelse falder ind under det modtagende organs beføjelser, og efter forudgående tilladelse fra det organ, som meddelte oplysningerne.

Herudover lægges der i forslaget endvidere op til, at samarbejdet med Eurojust skal indebære, at Den Europæiske Anklagemyndighed benytter sig af Eurojusts administrative bistand og ressourcer, og at det nærmere indhold af denne ordning reguleres ved en aftale. Derudover er det hensigten, at Eurojust skal yde en række tekniske tjenester til Den Europæiske Anklagemyndighed, f.eks. teknisk bistand i forbindelse med udarbejdelsen af årsbudgettet samt i forbindelse med ansættelse af personale, sikkerhedstjenester, it-tjenester og tjenester inden for økonomisk forvaltning, regnskab og revision.

For det andet skal Den Europæiske Anklagemyndighed ifølge forslaget udvikle et særligt tæt forhold til Europol, som omfatter udveksling af oplysninger, herunder personoplysninger. Anvendelsen af personoplysninger er underlagt de samme begrænsninger som i forhold til samarbejdet med Eurojust, jf. umiddelbart ovenfor.

Derudover skal Den Europæiske Anklagemyndighed indgå en aftale med Kommissionen, herunder med OLAF, hvor der fastsættes nærmere regler om samarbejde med henblik på at gennemføre de forpligtelser, der er omhandlet i TEUF artikel 325, stk. 3. Denne bestemmelse angiver, at medlemsstaterne samordner deres optræden med henblik på at beskytte Unionens finansielle interesser mod svig, og at de sammen med Kommissionen med henblik herpå tilrettelægger et snævert, løbende samarbejde mellem de kompetente myndigheder.

For det tredje kan Den Europæiske Anklagemyndighed efter forslaget etablere samarbejdsordninger med tredjelandes myndigheder og internationale organisationer. Ifølge forslaget kan sådanne samarbejdsordninger navnlig vedrøre udveksling af strategiske oplysninger og udstationering af forbindelsesofficerer ved Den Europæiske Anklagemyndighed, ligesom Den Europæiske Anklagemyndighed efter aftale med de kompetente myn-

digheder kan udpege kontaktpunkter i tredjelande for at lette samarbejdet.

Forslaget giver endvidere mulighed for, at Kommissionen i medfør af TEUF artikel 218 kan fremlægge forslag om indledning af forhandlinger om aftaler med et eller flere tredjelande om samarbejde mellem Den Europæiske Anklagemyndighed og de kompetente myndigheder i disse tredjelande med hensyn til retshjælp i straffesager og udlevering i sager, der henhører under Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetenceområde.

Endelig skal medlemsstaterne ifølge forslaget anerkende Den Europæiske Anklagemyndighed som en kompetent myndighed i forbindelse med gennemførelsen af deres internationale aftaler om retshjælp i straffesager og i forbindelse med udlevering for så vidt angår strafbare handlinger, der henhører under dens kompetenceområde. Om fornødent ændrer medlemsstaterne disse internationale aftaler for at sikre, at Den Europæiske Anklagemyndighed kan udøve sin virksomhed med støtte i sådanne aftaler, når den udfører sine opgaver.

2.8.2. Videregivelse af personoplysninger

Forslagets kapitel VIII fastlægger endvidere betingelserne for, hvornår Den Europæiske Anklagemyndighed kan videregive personoplysninger til EU-organer eller –agenturer samt til tredjelande og internationale organisationer.

Videregivelse til EU-organer eller –agenturer kan efter forslaget ske, hvis det er nødvendigt for, at den selv eller det modtagende EU-organ eller -agentur kan udføre deres opgaver, medmindre der er fastsat begrænsninger herfor i medfør af denne forordning.

Videregivelse af personoplysninger til en myndighed i et tredjeland eller til en international organisation eller Europol kan efter forslaget alene ske i det omfang, det er nødvendigt for udførelsen af dens opgaver.

Derudover forudsætter videregivelsen til et tredjeland mv., at Kommissionen har truffet afgørelse om, at det pågældende land mv. sikrer et tilstrækkeligt niveau for databeskyttelse, jf. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, eller at videregivelsen har hjemmel i en international aftale, der er indgået mellem Unionen og det pågældende tredjeland mv. i

medfør af TEUF artikel 218, og som frembyder tilstrækkelige garantier med hensyn til beskyttelsen af privatlivets fred og fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder.

Hvis disse betingelser for videregivelse til et tredjeland mv. ikke er opfyldt, giver forslaget mulighed for, at Den Europæiske Anklagemyndighed kan give tilladelse til videregivelse af personoplysninger til tredjelande mv. under hensyntagen til en sags konkrete omstændigheder, hvis:

- det er strengt nødvendigt at videregive oplysninger for at beskytte Unionens væsentlige interesser inden for rammerne af Den Europæiske Anklagemyndigheds målsætninger,
- det er strengt nødvendigt at videregive oplysningerne af hensyn til forebyggelse af en nært forestående fare forbundet med kriminalitet eller terrorhandlinger,
- det af andre grunde er nødvendigt, eller der gælder en retlig forpligtelse til, at oplysningerne videregives for at beskytte en vigtig samfundsinteresse i Unionen eller medlemsstaterne, der er anerkendt i EU-retten eller i national ret, eller for, at retskrav kan fastslås, gøres gældende eller forsvares, eller
- det er nødvendigt at videregive oplysningerne for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser.

Herudover giver forslaget mulighed for, at Den Europæiske Anklagemyndighed efter aftale med Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse løbende kan videregive personoplysninger i periode, der ikke må overstige et år (dog med mulighed for forlængelse), hvis én af de fire ovennævnte betingelser er opfyldt, og hvis der foreligger garantier for beskyttelsen af privatlivets fred og fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder.

2.9. Øvrige emner (forslagets kapitel VII, IX og X)

Forslagets kapitel VII indeholder finansielle bestemmelser og bestemmelser vedrørende personale.

Kapitel IX omhandler diverse bestemmelser om bl.a. tavshedspligt, gennemsigtighed, afrapportering mv. til Europa-Parlamentet, Rådet, de nationale parlamenter og Kommissionen.

Kapitel X indeholder overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser. Det foreslås bl.a., at Kommissionen senest fem år efter forordningens

ikrafttræden forelægger en evalueringsrapport af forordningens gennemførelse ledsaget af eventuelle ændringsforslag samt Kommissionens vurdering af, hvorvidt det er muligt og tilrådeligt at udvide Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetenceområde til andre lovovertrædelser, jf. TEUF artikel 86, stk. 4.

3. Gældende dansk ret

Efter de gældende regler varetages den strafferetlige beskyttelse af Unionens finansielle interesser af medlemsstaterne. I tilfælde af f.eks. svig med EU-midler i Danmark er det i henhold til retsplejeloven det danske politi og anklagemyndighed, der gennemfører efterforskningen, beslutter om der skal rejses tiltale og i givet fald fører sagen ved retten. Udenlandske myndigheder kan være til stede og deltage, herunder stille spørgsmål til et vidne, i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning her i landet, der iværksættes af dansk politi og anklagemyndighed efter begæring fra en udenlandsk myndighed.

Efterforskningen af straffesager er i et vist omfang undergivet domstolskontrol. Således skal retten i forbindelse med visse særlige efterforskningsskridt, f.eks. indgreb i meddelelshemmeligheden, ransagning og beslaglæggelse, påse, at betingelserne for indgrebet – såsom mistankekrav, proportionalitetskrav samt krav til indgrebets betydning for efterforskningen og til lovovertrædelsens grovhed – er opfyldt.

De materielle straffebestemmelser, der finder anvendelse på sager vedrørende beskyttelse af Unionens finansielle interesser findes i straffeloven og særlovgivningen.

Ved grænseoverskridende kriminalitet, herunder lovovertrædelser der vedrører Unionens finansielle interesser, samarbejder politi og anklagemyndighed efter behov med myndighederne i andre lande. For så vidt angår samarbejdet med myndighederne i andre EU-medlemsstater, sker dette navnlig gennem Europol, Eurojust og Det Europæiske Retlige Netværk.

Eurojust er en koordinationsenhed mellem EU-medlemsstaternes anklagemyndigheder, der giver større mulighed for at samordne efterforskning og retsforfølgning af straffesager under Eurojusts kompetenceområde. Eurojust kan f.eks. anmode et eller flere lande om at iværksætte efterforskning eller retsforfølgning i konkrete sager eller at nedsætte fælles efterforschingshold i sager.

Kommissionen har allerede i dag en til dels uafhængig svigsbekæmpelse-senhed, OLAF, der har til opgave at beskytte Unionens interesser mod ulovlig virksomhed, som kan føre til disciplinærsager og straffesager. OLAF, hvis personale ofte er politiuddannet, har kompetence til selv at gennemføre undersøgelser af administrativ karakter og formidle resultaterne videre til de nationale myndigheder, herunder politi- og anklagemyndighederne. OLAF udøver desuden en støttefunktion i forhold til de nationale politi- og anklagemyndigheder i konkrete sager vedrørende EU-svig og har bl.a. en koordineringsfunktion i tværnationale sager. Herudover bidrager OLAF til den forebyggende indsats mod EU-svig.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Kommissionen skønner, at forslaget alene vil medføre begrænsede meromkostninger. En del af OLAF's nuværende ressourcer vil blive anvendt til at oprette Den Europæiske Anklagemyndigheds centrale hovedkontor. Meromkostninger vil relatere sig til vederlag til de europæiske delegerede anklagere, der vil være placeret i medlemsstaterne.

5. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde, jf. pkt. 10 nedenfor – endnu ikke foretaget høring vedrørende sagen, men høring vil blive iværksat i nær fremtid.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i forhold til nærhedsprincippet anført, at der er behov for tiltag på EU-plan, fordi den planlagte foranstaltning i sig selv har en EU-dimension. Den indebærer EU-baseret styring og koordinering af efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser, som skal beskyttes af både Unionen og medlemsstaterne, jf. TEUF artikel 310, stk. 6, og artikel 325. I overensstemmelse med nærhedsprincippet kan dette mål ifølge Kommissionen kun nås på EU-plan pga. dets omfang og virkninger. Den nuværende situation, hvor retsforfølgning i forbindelse med lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, alene varetages af medlemsstaternes myndigheder, opfylder ifølge Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad dette mål.

Kommissionen har endvidere anført, at forslaget i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål. Løsningerne i forslaget er de mindst indgribende for så vidt angår medlemsstaternes retsorden og institutionelle strukturer. De vigtigste aspekter af forslaget, bl.a. hvilken lovgivning der finder anvendelse på efterforskningsskridt, antallet af delegerede anklagere, den decentrale karakter af Den Europæiske Anklagemyndighed og systemet med domstolskontrol, er udformet således, at de ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

Endelig har Kommissionen anført, at Unionens kompetence til at bekæmpe svig og andre lovovertrædelser, der skader dens finansielle interesser, klart fremgår af TEUF artikel 86 og 325. Da Unionens kompetence ikke er underordnet medlemsstaternes kompetence, og udøvelsen af dens kompetence er blevet nødvendig for at sikre en mere effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser, er forslaget ifølge Kommissionen i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Det er ud fra tilsvarende betragtninger – navnlig i forhold til TEUF artikel 86 – regeringens foreløbige vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man støtte initiativer, der med respekt af grundlæggende principper i national ret samt nationale myndigheders beføjelser sikrer et effektivt samarbejde om bekæmpelse af grov international kriminalitet, herunder samarbejde om efterforskning og retsforfølgning i konkrete straffesager. Dette gælder ligeledes i forhold til bekæmpelsen af strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser.

Fra dansk side anser man samarbejdet mellem de nationale myndigheder, Europol og Eurojust i sager, der vedrører strafbare handlinger, som skader Unionens finansielle interesser, for at være særdeles nyttigt, ligesom man anser medlemsstaternes samarbejde i disse sager med Det Europæiske Kontor til Bekæmpelse af Svig (OLAF) for velfungerende.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at den danske anklagemyndighed varetager indsatsen mod svig, herunder svig med EU-midler, effektivt og målrettet.

Den grundlæggende ordning i det danske retssystem er, at det er det danske politi og den danske anklagemyndighed, der gennemfører efterforskning, beslutter om der skal rejses tiltale og i givet fald fører straffesager ved de danske domstole, og regeringen er derfor skeptisk over for det element i forslaget, som lægger op til, at Den Europæiske Anklagemyndighed skal kunne efterforske og retsforfølge i de enkelte medlemsstater.

På den baggrund er det regeringens foreløbige holdning, at oprettelsen af en europæisk anklagemyndighed rejser spørgsmål om, hvorvidt der hermed sikres en mere effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget skal efter TEUF artikel 86, stk. 1, vedtages efter en særlig lovgivningsprocedure, hvor Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse. Forslaget er endnu ikke forelagt Europa-Parlamentet til godkendelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 4: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust)*

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2013) 535 endelig

Resumé

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes Kommissionen at præsentere forslaget, hvorefter der vil være en første indledende og overordnet drøftelse af forslaget. Forslaget viderefører dele af de nugældende regler for Eurojust. Samtidig lægges der op til en række nyskabelser, herunder foreslås en strømligning af Eurojusts virke og struktur med henblik på at sikre, at dets operationelle funktioner styrkes ved at mindske de nationale medlemmers administrative arbejdsbyrde. Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget.

1. Baggrund

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse 2002/187/RIA af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet, og medlemsstaternes samarbejde i Eurojust er efterfølgende blevet forstærket ved Rådets afgørelse 2009/426/RIA af 16. december 2008 om styrkelse af Eurojust.

Eurojust er en EU-institution, etableret på mellemstatsligt grundlag. Eurojusts hovedopgave er at styrke indsatsen vedrørende efterforskning og retsforfølgning af alvorlig, grænseoverskridende kriminalitet, navnlig når kriminaliteten er organiseret og berører to eller flere medlemsstater.

Kommissionen har som en del af baggrunden for det foreliggende forordningsforslag peget på, at det i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 85, stk. 1, 2. led, bestemmes, at Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure skal fastlægge Eurojusts struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver.

Kommissionen har endvidere henvist til, at der i løbet af det seneste årti sket en eksplosion i den grænseoverskridende kriminalitet, bl.a. hvad angår narkotikasmugling, menneskehandel, terrorisme og internetkriminalitet, herunder børnepornografi. Et fællestræk ved alle disse former for kriminalitet er, at kriminaliteten begås på tværs af grænserne af særdeles mobile og fleksible grupper, som opererer inden for flere forskellige retssystemer og kriminelle sektorer. Hvis de skal bekæmpes effektivt, er der efter Kommissionens opfattelse derfor behov for en koordineret paneuropæisk indsats.

Derudover har Kommissionen peget på, at det forhold, at kriminalitet i stigende grad begås på tværs af grænserne og dækker flere forskellige kriminelle aktiviteter, gør det vanskeligere for de enkelte medlemsstater at opklare og håndtere grænseoverskridende kriminalitet, især organiseret kriminalitet. Eurojusts opgave med at forbedre det retlige samarbejde og koordineringen mellem medlemsstaternes kompetente retsmyndigheder og bistå efterforskninger, der involverer tredjelande, er stadig særdeles vigtig.

Endelig har Kommissionen henvist til den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer, som Europa-Parlamentet, Rådet og Parlamentet godkendte i juli 2012, og som skal tages i betragtning i forbindelse med alle deres fremtidige beslutninger om EU's decentraliserede agenturer på grundlag af en analyse af den konkrete sag.

Forslaget indgår i en lovgivningspakke og fremsættes sammen med et forordningsforslag om oprettelsen af Den Fælles Europæiske Anklagemyndighed (KOM(2013) 534 endelig), der behandles i et særskilt notat.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes det, at Kommissionens præsenterer forslaget, hvorefter der vil være en første indledende og overordnet drøftelse af forslaget.

Det danske retsforbehold

Forslaget er fremsat under henvisning til TEUF, navnlig artikel 85, og skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Ifølge artikel 1 i protokollen om Danmark stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bin-

dende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Det må forventes, at det danske retsforbehold og forordningsforslaget, herunder i lyset af de ændringer, der lægges op til i forhold til den nuværende ordning, vil føre til, at Danmark ikke længere vil deltage i Eurojust-samarbejdet.

2. Indhold

2.1. Generelt

Kommissionen har med forslaget lagt op til en gennemgribende omskrivning af retsgrundlaget for Eurojust. Indholdsmæssigt videreføres store dele af reglerne i de nugældende rådsafgørelser om Eurojust, dog i mange tilfælde omskrevet og/eller lettere justeret.

Hovedformålene med forslaget er ifølge Kommissionen følgende:

- at øge Eurojusts effektivitet ved at give det en ny forvaltningsstruktur,
- at forbedre Eurojust operationelle effektivitet ved at sikre en fælles definition af de nationale medlemmers status og beføjelser,
- at give Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter en rolle i forbindelse med evalueringen af Eurojusts virke i overensstemmelse med Lissabontraktaten,
- at sikre, at den retlige ramme for Eurojust er i overensstemmelse med den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer, samtidig med at dets særlige rolle, hvad angår koordineringen af igangværende strafferetlige efterforskninger, fuldt ud respekteres, og
- at sikre, at Eurojust kan arbejde tæt sammen med Den Europæiske Anklagemyndighed, når denne er blevet oprettet.

I det følgende er hovedvægten lagt på forslagets centrale og nyskabende dele.

2.2. Mål og opgaver (forslagets kapitel I)

Forslaget lægger op til, at Eurojust – ligesom i dag – skal have til opgave at støtte og styrke koordineringen af og samarbejdet mellem de nationale myndigheder, der har til opgave at efterforske og forfølge grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater eller kræver retsforfølgning på

fælles basis, på grundlag af operationer foretaget af medlemsstaternes myndigheder og Europol samt oplysninger fra disse. Eurojust udfører sine opgaver på anmodning af medlemsstaternes kompetente myndigheder eller på eget initiativ.

Eurojusts kompetence omfatter de 31 former for grov kriminalitet, der er opført på listen i bilag 1 til forslaget. Det drejer sig f.eks. om organiseret kriminalitet, terrorisme, narkotikahandel, hvidvaskning af penge, bestikkelse, manddrab og grov legemsbeskadigelse, bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning, seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af kvinder og børn, børnepornografi og hvervning af børn til seksuelle formål, racisme og fremmedhad, organiseret røveri samt underslæb og bedrageri. Forslaget indebærer, at Eurojusts kompetence ikke skal omfatte de former for kriminalitet, som foreslås henført under Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetence, dvs. bekæmpelse af strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser. Derudover omfatter Eurojusts kompetence – som hidtil – såkaldte ”tilknyttede strafbare handlinger”, hvorved forstås strafbare handlinger, der begås for at skaffe midler til at begå de handlinger, der er opført på listen i bilag 1, strafbare handlinger, der begås for at fremme eller begå de handlinger, der er opført på listen i bilag 1, og strafbare handlinger, der begås for at undgå straf for de handlinger, der er opført på listen i bilag 1.

Forslagets bestemmelser om Eurojusts operationelle funktioner er i stor udstrækning en videreførelse af dets nuværende operationelle funktioner. Dog lægges der med forslaget op til, at flere af de operationelle funktioner skal udføres af et eller flere af de berørte nationale medlemmer i stedet for, at disse som i dag skal udføres af Eurojust som kollegium.

2.3. Eurojusts struktur og organisation (forslagets kapitel II)

2.3.1. Struktur

En central del af forslaget vedrører Eurojusts struktur. Som en nyskabelse lægger forslaget op til, at Eurojust – ud over de nationale medlemmer, kollegiet og en administrerende direktør – skal bestå af en bestyrelse.

2.3.2. Nationale medlemmer

Som i dag lægger forslaget op til, at hver medlemsstat udstationerer et nationalt medlem af Eurojust, hvis faste arbejdssted bliver på Eurojusts

hjemsted. Hvert nationalt medlem bistås af én stedfortræder og en anden person, som assisterer medlemmet. Som en nyskabelse i forhold til den gældende ordning indeholder forslaget krav om, at stedfortræderen og assistenten har deres faste arbejdssted i Eurojust.

2.3.3. Kollegiet

Som en nyskabelse skal der i forhold til sammensætningen af kollegiet i Eurojust sondres mellem, om kollegiet udøver operationelle eller forvaltningsmæssige funktioner.

Når kollegiet udøver sine operationelle funktioner, dvs. de opgaver, der er forbundet med støtte mv. til de nationale myndigheders retsforfølgning, jf. 2.2. ovenfor, består det af alle de nationale medlemmer.

Når kollegiet udøver sine forvaltningsfunktioner, består det af alle de nationale medlemmer og to repræsentanter for Kommissionen. Kollegiets forvaltningsfunktioner består bl.a. i vedtagelse af Eurojusts årlige arbejdsprogram, vedtagelsen af Eurojusts budget, vedtagelse af en konsolideret årsberetning om Eurojusts aktiviteter, vedtagelse af en personaleplan, vedtagelse af regler for forebyggelse og styring af interessekonflikter i forhold til sine medlemmer, udnævnelse af den administrerende direktør og om nødvendigt forlængelse af den pågældendes mandat eller afskedigelse, udnævnelse af en regnskabsfører og en databeskyttelsesansvarlig, valg af formand og næstformænd samt vedtagelse af Eurojusts forretningsorden.

Kollegiet skal med to tredjedeles flertal blandt medlemmerne vælge en formand og to næstformænd blandt de nationale medlemmer. Formanden og næstformændene vælges for fire år og kan genvælges én gang. Som en nyskabelse skal Rådet ikke godkende kollegiets valg af formand og næstformænd.

Som en yderligere nyskabelse forlænges et nationalt medlems mandat som nationalt medlem af Eurojust, når den pågældende vælges til formand eller næstformand for Eurojust, således at det sikres, at vedkommende kan udføre sit hverv som formand eller næstformand.

I forslaget er det som noget nyt endvidere bestemt, at kollegiet mindst skal afholde et operationelt møde om måneden og mindst to ordinære møder om året med henblik på udøvelse af kollegiets forvaltningsopgaver. Derudover afholder det møder på formandens initiativ, på Kommissionens

anmodning eller på anmodning af mindst to tredjedele af medlemmerne.

2.3.4. Bestyrelsen

Bestyrelsen – der som nævnt er et nyt organ i forhold til Eurojusts nuværende struktur – har til opgave at bistå kollegiet, men er ikke involveret i Eurojusts operationelle funktioner.

Bestyrelsen består af kollegiets formand og næstformænd, en repræsentant for Kommissionen og et andet medlem af kollegiet. Kollegiets formand fungerer som formand for bestyrelsen. Bestyrelsen træffer beslutninger med flertal blandt medlemmerne, idet hvert medlem har én stemme. Den administrerende direktør deltager i bestyrelsens møder, men har ikke stemmeret. Bestyrelsesmedlemmernes mandat er på fire år med undtagelse af medlemmet af kollegiet, som udpeges efter et toårigt rotationssystem. Bestyrelsesmedlemmernes mandat udløber, når deres mandat som nationale medlemmer udløber.

Bestyrelsen har til opgave at:

- forberede de beslutninger, som kollegiet skal vedtage under udøvelse af sine forvaltningsfunktioner,
- vedtage en strategi til bekæmpelse af svig, som står i et rimeligt forhold til risiciene for svig, hvad angår costbenefitanalysen af de foranstaltninger, der skal gennemføres,
- vedtage hensigtsmæssige gennemførelsesbestemmelser til tjenestemandsvedtægten og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte,
- sikre en passende opfølgning af resultaterne og henstillingerne fra de interne og eksterne revisionsrapporter, evalueringer og undersøgelser, bl.a. fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF),
- træffe alle beslutninger vedrørende indførelsen og om nødvendigt ændringen af Eurojusts interne administrative strukturer,
- bistå og rådgive den administrerende direktør i forbindelse med gennemførelsen af kollegiets beslutninger med henblik på at øge tilsynet med den administrative og budgetmæssige forvaltning
- træffe alle andre beslutninger, som ikke udtrykkeligt er tillagt kollegiet eller henhører under den administrerende direktørs ansvar, og
- vedtage sin forretningsorden.

2.3.5. Den administrerende direktør

Som en nyskabelse lægges der med forslaget op til, at det er Kommissionen, som efter en åben og gennemsigtig udvælgelsesprocedure skal fremlægge en liste med kandidater for Eurojusts kollegium med henblik på udnævnelse af en administrerende direktør. Derudover lægges der som noget nyt endvidere op til, at kollegiets beslutning alene skal træffes med simpelt flertal og ikke som i dag med to tredjedeles flertal. Tilsvarende ændringer gør sig gældende i forhold til reglerne om forlængelse af den administrerende direktørs mandat og ved afskedigelse.

Den administrerende direktør er ansvarlig for gennemførelsen af Eurojusts administrative opgaver. Den administrerende direktør er ifølge forslaget bl.a. ansvarlig for:

- den daglige forvaltning af Eurojust,
- gennemførelsen af kollegiets og bestyrelsens beslutninger,
- forberedelsen af arbejdsprogrammet og videregivelsen heraf til bestyrelsen og kollegiet, efter at Kommissionen er blevet konsulteret,
- gennemførelsen af arbejdsprogrammet og rapporteringen til bestyrelsen og kollegiet om gennemførelsen heraf,
- udarbejdelsen af Eurojusts årsberetning og fremlæggelsen heraf for bestyrelsen med henblik på færdiggørelse og for kollegiet med henblik på godkendelse,
- udarbejdelsen af en strategi for bekæmpelse af svig i Eurojust og forelæggelse for bestyrelsen til godkendelse,
- udarbejdelsen af et udkast til finansielle bestemmelser for Eurojust, og
- udarbejdelsen af et udkast til overslag over indtægter og udgifter for Eurojust og gennemførelsen af dets budget.

2.4. Operationelle anliggender (forslagets kapitel III)

Reglerne i forslagets kapitel III om Eurojusts operationelle anliggender er en videreførelse af de allerede gældende regler herom. Forslaget bibeholder således bl.a. den nuværende ordning med en koordineringsvagt til brug i hastesager, det nationale Eurojustkoordineringssystem samt reglerne om udveksling af oplysninger med medlemsstaterne og mellem nationale medlemmer og om meddelelse af oplysninger fra Eurojust til de kompetente nationale myndigheder. Endelig videreføres reglerne om Eurojusts sagsforvaltningssystem og adgangen hertil.

Det bemærkes dog, at medlemsstaternes forpligtelse til at underrette det nationale Eurojustmedlem foreslås ophævet i forhold til den gældende ordning for så vidt angår konkrete sager, som mindst tre medlemsstater er direkte involveret i og i forbindelse med hvilken, der er sendt anmodninger eller afgørelser om retligt samarbejde til mindst to medlemsstater.

2.5. Behandling af personoplysninger (forslagets kapitel IV)

Dele af reglerne i forslagets kapitel IV om Eurojusts behandling af personoplysninger er en videreførelse af de nugældende regler. Det drejer sig navnlig om fristerne for lagring af personoplysninger, autoriseret adgang til personoplysninger og udpegning af en databeskyttelsesansvarlig.

I forbindelse med oprettelsen af det ”nye” Eurojust som et EU-agentur indeholder forslaget dog flere steder bestemmelser, der skal afspejle, at Europa-Parlamentets og Rådets forordning 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger finder anvendelse på Eurojust.

I forhold til personer, der i henhold til de berørte medlemsstaters lovgivning mistænkes for at have begået eller have medvirket til en lovovertrædelse, der er omfattet af Eurojusts kompetence, eller som er blevet dømt for en sådan lovovertrædelse, angives det i forslaget, at Eurojust – i det omfang det er nødvendigt for udførelsen af sin udtrykkeligt beskrevne opgave – alene må behandle de personoplysninger, der er opregnet i punkt 1 i bilag 2 til forslaget, ved hjælp af elektronisk databehandling eller strukturerede manuelle registre inden for rammerne af sin kompetence og med henblik på udførelsen af sine operationelle opgaver.

For så vidt angår vidner, forurettede og personer under 18 år, angives det i forslaget, at Den Europæiske Anklagemyndighed kun må behandle de personoplysninger, der er opregnet i punkt 2 i bilag 2 til forordningen, inden for rammerne af en strafferetlig efterforskning eller retsforfølgning, der falder inden for Eurojusts kompetenceområde. Behandlingen af sådanne personoplysninger må kun finde sted, hvis det er absolut nødvendigt af hensyn til udførelsen af Eurojusts udtrykkeligt beskrevne opgave, og hvis behandlingen af oplysningerne ligger inden for rammerne af agenturets kompetence og sker med Eurojusts operationelle opgaver for øje.

Derudover må Eurojust i undtagelsestilfælde også i et begrænset tidsrum,

behandle andre personoplysninger end de ovennævnte vedrørende de pågældende persongrupper og/eller de i bilaget til forordningen opregnede kategorier af personoplysninger, hvis det er strengt nødvendigt af hensyn til en efterforskning, som Eurojust koordinerer.

For så vidt angår særligt følsomme personoplysninger (personoplysninger vedrørende racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt vedrørende helbredsforhold og seksualliv) angives det i forslaget, at Eurojust kun må behandle disse, hvis disse oplysninger er strengt nødvendige for den relevante nationale efterforskning samt for koordineringen i Eurojust, og hvis de supplerer andre personoplysninger, der allerede er blevet behandlet. Den databeskyttelsesansvarlige skal underrettes straks, hvis denne behandlingsmulighed bringes i anvendelse. Hvis disse særligt følsomme personoplysninger vedrører vidner eller forurettede, skal beslutningen om at behandle dem træffes af Eurojusts kollegie.

For så vidt angår den registreredes ret til indsigt samt til at anmode om berigtigelse, sletning eller begrænsning i behandlingen af personoplysninger henviser forordningsforslaget til reglerne herom i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Indgivelsen af anmodninger om indsigt og behandlingen heraf er dog reguleret nærmere i forslaget. Det fremgår således, at enhver, der har været genstand for registrering, og som ønsker at udøve indsigtsretten, vederlagsfrit kan indgive en anmodning herom til den myndighed, der er udpeget hertil, i en medlemsstat efter eget valg. Myndigheden videresender straks og under alle omstændigheder senest en måned efter modtagelsen anmodningen til Eurojust. Eurojust besvarer anmodningen uden ugrundet ophold og under alle omstændigheder senest tre måneder efter modtagelsen. De kompetente myndigheder i de berørte medlemsstater høres af Eurojust, inden Eurojust træffer afgørelse. De nationale medlemmer, som er berørt af anmodningen, behandler den og træffer afgørelse på vegne af Eurojust. Såfremt de nationale medlemmer er uenige, henvises anmodningen til kollegiet, der træffer afgørelse med to tredjedeles flertal.

Derudover fastsættes i forslaget bl.a. nærmere regler om registrering og dokumentation, udpegning af en databeskyttelsesansvarlig, databeskyttelsesansvar, ansvar for uautoriseret eller ukorrekt behandling af personop-

lysninger, samarbejde med EDPS og de nationale datatilsynsmyndigheder samt klageadgang for registrerede til EDPS.

2.6. Forbindelser med partnere (forslagets kapitel V)

2.6.1. Forbindelser med partnere

Forslagets kapitel V angiver, med hvem og hvordan Eurojust kan indlede samarbejde. Eurojust kan, i det omfang det er nødvendigt for udførelsen af sine opgaver, indlede et varigt samarbejde med EU-organer og -agenturer i overensstemmelse med disse organers og agenturers mål, kompetente myndigheder i tredjelande, internationale organisationer og Den Internationale Kriminalpolitiorganisation (Interpol).

Eurojust skal efter forslaget for det første opretholde de særlige forbindelser med Det Europæiske Retlige Netværk på det strafferetlige område, som allerede eksisterer på baggrund af de nugældende regler om Eurojust.

For det andet lægger forslaget op til en videreførelse og udbygning af Eurojusts forbindelser med Europol. Efter forslaget skal Eurojust således træffe alle nødvendige foranstaltninger for, at Europol kan få indirekte adgang til oplysninger, der er meddelt til Eurojust, for at få svar på, om der findes oplysninger om søgeemnet. Dette skal dog ske med forbehold af de begrænsninger, som de medlemsstater, EU-organer, tredjelande, internationale organisationer eller Europol, der har meddelt oplysningerne, har anført. Hvis der findes oplysninger om søgeemnet, indleder Eurojust den procedure, hvorefter de oplysninger, der svarer til søgeemnet, kan videregives. Disse søgninger efter oplysninger kan kun foretages med det formål at konstatere, om de oplysninger, som Eurojust råder over, svarer til de oplysninger, som Europol behandler.

Hvis Eurojust eller en medlemsstat i forbindelse med Eurojusts behandling af oplysninger som led i en konkret efterforskning konstaterer, at der er behov for koordinering, samarbejde eller støtte i overensstemmelse med Europols beføjelser, meddeler Eurojust efter forslaget Europol dette og iværksætter proceduren for at dele oplysningerne med dem i overensstemmelse med afgørelsen fra den medlemsstat, der har indgivet oplysningerne. I så fald rådfører Eurojust sig med Europol.

Efter forslaget skal Eurojust for det tredje etablere og opretholde et særligt tæt forhold til Den Europæiske Anklagemyndighed på grundlag af et nært

samarbejde og udvikling af operationelle, administrative og forvaltningsmæssige forbindelser mellem dem.

Eurojust kan i operationelle sager inddrages af Den Europæiske Anklagemyndighed, hvis der er tale om en grænseoverskridende eller kompleks sag, og hvis et af en række nærmere opregnede kriterier er opfyldt. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor efterforskningen har afsløret forhold, der falder uden for Den Europæiske Anklagemyndigheds saglige eller stedlige kompetence. Dette kan også være for at lette indgåelsen af en aftale mellem Den Europæiske Anklagemyndighed og den/de berørte medlemsstat/medlemsstater om accessorisk kompetence, jf. pkt. 2.2 ovenfor, eller for at anmode Eurojust eller dets kompetente nationale medlem(mer) om at yde bistand i forbindelse med fremsendelse af afgørelser eller anmodninger om gensidig retshjælp til og fuldbyrdelse i stater, der er medlemmer af Eurojust, men som ikke deltager i oprettelsen af Den Europæiske Anklagemyndighed, eller tredjelande.

Samarbejdet med Den Europæiske Anklagemyndighed omfatter også udveksling af personoplysninger. Alle oplysninger, der udveksles i den forbindelse, må dog kun anvendes til de formål, hvortil de blev meddelt. Enhver anden anvendelse af oplysningerne er kun tilladt, såfremt denne anvendelse falder ind under det modtagende organs beføjelser, og efter forudgående tilladelse fra det organ, som meddelte oplysningerne.

Herudover lægges der i forslaget endvidere op til, at Eurojust skal bistå Den Europæiske Anklagemyndighed i dens virksomhed via en række tekniske tjenester, f.eks. teknisk bistand i forbindelse med udarbejdelsen af årsbudgettet.

For det fjerde skal Eurojust efter forslaget oprette og opretholde et samarbejde med Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere, hvilket også er tilfældet efter de gældende regler. Derudover kan OLAF bidrage til Eurojusts koordineringsarbejde, hvad angår beskyttelsen af Unionens finansielle interesser i overensstemmelse med OLAFs beføjelser.

Efter forslaget skal Eurojust for det femte etablere samarbejdsordninger med tredjelandes myndigheder og internationale organisationer, ligesom Eurojust efter aftale med de kompetente myndigheder kan udpege kontaktpunkter i tredjelande for at lette samarbejdet.

2.6.2. Videregivelse af personoplysninger

Forslagets kapitel V fastlægger endvidere betingelserne for, hvornår Eurojust kan videregive personoplysninger til EU-organer eller –agenturer samt til tredjelande og internationale organisationer.

Videregivelse til EU-organer eller -agenturer kan efter forslaget ske, hvis det er nødvendigt for, at Eurojust selv eller det modtagende EU-organ eller -agentur kan udføre deres opgaver, medmindre der er fastsat begrænsninger herfor i bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger mellem medlemsstater og tredjelande.

Videregivelse af personoplysninger til en myndighed i et tredjeland eller til en international organisation eller Europol kan efter forslaget alene ske i det omfang, det er nødvendigt for udførelsen af dens opgaver.

Derudover forudsætter videregivelsen til et tredjeland mv., at Kommissionen har truffet afgørelse om, at det pågældende land mv. sikrer et tilstrækkeligt niveau for databeskyttelse, jf. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, at videregivelsen har hjemmel i en international aftale, der er indgået mellem Unionen og det pågældende tredjeland mv. i medfør af TEUF artikel 218, og som frembyder tilstrækkelige garantier med hensyn til beskyttelsen af privatlivets fred og fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder, eller at der er indgået en samarbejdsaftale mellem Eurojust og det pågældende tredjeland mv. i henhold til de gældende regler om Eurojust.

Hvis disse betingelser for videregivelse til et tredjeland mv. ikke er opfyldt, giver forslaget mulighed for, at Eurojust i særlige tilfælde kan give tilladelse til videregivelse af personoplysninger til tredjelande mv. under hensyntagen til en sags konkrete omstændigheder, herunder hvis det er strengt nødvendigt at videregive oplysninger for at beskytte Unionens væsentlige interesser inden for rammerne af Eurojusts målsætninger.

Herudover giver forslaget mulighed for, at Eurojusts kollegium, efter aftale med Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, kan give tilladelse til løbende videregivelse af personoplysninger i periode, der ikke må overstige et år (dog med mulighed for forlængelse), hvis én af de fire ovennævnte betingelser er opfyldt, og hvis der foreligger garantier for be-

skyttelsen af privatlivets fred og fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder.

Endelig viderefører forslaget Eurojusts nuværende muligheder for at udsende retsombudsfolk som forbindelsespersoner til tredjelande og for at koordinere fuldbyrdelsen af anmodninger om retligt samarbejde til og fra et tredjeland.

2.7. Øvrige emner (forslagets kapitel VI-IX)

I Kapitel VI i forslaget fastsættes finansielle bestemmelser og i kapitel VII omhandler personale.

Kapitel VIII omhandler evaluering og Eurojusts årlige rapportering til Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter. Det foreslås bl.a., at Kommissionen senest fem år efter forordningens ikrafttræden og herefter hvert femte år skal bestille en evaluering af Eurojusts effektivitet, produktivitet og arbejdsmetoder.

Kapitel IX indeholder almindelige og afsluttende bestemmelser, herunder om at forordningen erstatter og ophæver Rådets afgørelse 2002/187/RIA (om oprettelse af Eurojust) og Rådets afgørelse 2009/426/RIA (om styrkelse af Eurojust).

3. Gældende dansk ret

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse 2002/187/RIA af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet, og medlemsstaternes samarbejde i Eurojust er efterfølgende blevet forstærket ved Rådets afgørelse 2009/426/RIA af 16. december 2008 om styrkelse af Eurojust. Der er ikke vedtaget dansk lovgivning i anledning af rådsafgørelserne.

Det nuværende Eurojust er etableret på mellemstatsligt grundlag, og Danmark deltager således fuldt ud i det nuværende samarbejde.

Eurojusts kerneopgave er at bistå nationale myndigheder med at sikre et effektivt samarbejde og en tæt koordination på tværs af landegrænser vedrørende efterforskning og retsforfølgning af alvorlig kriminalitet.

Eurojust kan yde danske myndigheder bistand i forbindelse med behand-

ling af sager vedrørende bl.a. organiseret grænseoverskridende menneskehandel, narkotikahandel, terrorisme mv.

Eurojusts bistand ydes i den forbindelse bl.a. i form af koordinerende funktioner og som et forbindelsesled mellem Danmark og andre medlemsstaters myndigheder. Dette arbejde foregår gennem det for Danmark nationalt udpegede medlem i Eurojust. Bistanden foregår normalt ved, at Eurojust faciliterer afholdelse af koordinationsmøder mellem relevante medlemsstater, yder støtte til etablering og drift af fælles efterforskningshold samt yder generel bistand til nationale myndigheder, der har brug for retshjælp fra en anden medlemsstat i EU.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes i øvrigt, at Kommissionen skønner, at der ikke er omkostninger forbundet med reformen af Eurojust.

5. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde, jf. pkt. 10 nedenfor – endnu ikke foretaget høring vedrørende sagen, men høring vil blive iværksat i nær fremtid.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i forhold til nærhedsprincippet anført, at der er behov for tiltag på EU-niveau, fordi de planlagte foranstaltninger i sig selv har en EU-dimension, eftersom de indebærer oprettelsen af en enhed, hvis opgave er at støtte og styrke koordineringen og samarbejdet mellem de nationale retsmyndigheder i forbindelse med sager om grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater eller kræver retsforfølgning på fælles basis. Dette mål kan i overensstemmelse med nærhedsprincippet kun nås på EU-niveau. Kommissionen anfører endvidere, at forslaget i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

Det er ud fra tilsvarende betragtninger regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Regeringen er overordnet positivt indstillet over for forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til forordning behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 5: Midlertidigt sæde for Cefol (Det Europæiske Politiaakademi)

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsrådet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 skal Rådet opnå politisk enighed om placeringen af et midlertidigt sæde for Cefol fra marts 2014. Syv lande har meldt deres kandidatur. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen. Fra dansk side kan man tilslutte sig, at der søges opnået politisk enighed i sagen. Den nærmere danske holdning til de enkelte kandidaturer er endnu ikke gjort op.

1. Baggrund

Det Europæiske Politiaakademi, Cefol, er et EU-agentur, som blev oprettet ved Rådets afgørelse 2005/681/RIA af 20. september 2005. Agenturet har til formål at fremme samarbejdet mellem de nationale politikorps ved at arrangere kurser for ledende politifolk om politiarbejde med en europæisk dimension.

Siden oprettelsen i 2005 har Cefol haft sæde i Bramshill, Storbritannien. Storbritannien har nu informeret Cefol om, at man fra marts 2014 ikke længere kan huse Cefol i lokaliteterne i Bramshill, og der skal derfor udpeges et nyt sæde for Cefol.

Det kommende nye sæde er tænkt som en midlertidig løsning. Det skyldes, at Cefols fremtid er uvis, efter at Kommissionen i marts 2013 – med sit forslag til en forordning for Europol – har foreslået, at Cefols undervisningsaktiviteter lægges ind under Europol, som ligger i Haag, Nederlandene. Der har dog fra medlemsstaterne været så massiv modstand mod den foreslåede sammenlægning af Europol og Cefol, at det må anses for tvivlsomt, om sammenlægningen bliver til noget. Men selv hvis sammenlægningen opgives, er der uvished om, hvordan Cefol vil se ud i fremtiden, da der i Lissabon-traktaten forudsættes vedtaget en ny ramme for de undervisningsaktiviteter, der foregår i det nuværende Cefol.

2. Indhold

På det kommende rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 vil spørgsmålet om et midlertidigt sæde for Cepol blive drøftet først under ministrenes frokost på indenrigsdagen og herefter som et formelt rådsmødepunkt, hvor ministrene efter planen skal opnå politisk enighed om placeringen af det midlertidige sæde for Cepol.

Fristen for at melde sig som værtsland for Cepol udløb den 16. september 2013, og syv lande har meldt deres kandidatur: Finland, Grækenland, Irland, Italien, Nederlandene, Spanien og Ungarn.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde, jf. pkt. 10 nedenfor – ikke foretaget høring vedrørende sagen, men der er kontakt med Rigspolitiet med henblik på at fastlægge den danske holdning til de enkelte kandidaturer.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Danmark kan tilslutte sig, at der på det kommende rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 søges opnået politisk enighed om placeringen af det midlertidige sæde for Cepol, men den nærmere danske holdning til de enkelte kandidaturer er endnu ikke gjort op.

9. Europa-Parlamentet

Sagen skal ikke forelægges for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 6: Kommissionens delrapport om fri bevægelighed for personer

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 vil præsentere en delrapport om fri bevægelighed for personer. Sagen har ingen statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser og rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Ud over de fire medlemsstater, der stod bag det brev om fri bevægelighed, som blev drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013, ses der ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side finder man, at det bør afdækkes, i hvilket omfang retten til fri bevægelighed misbruges, og om medlemsstaterne har de fornødne redskaber til at bekæmpe et sådant misbrug. Samtidig lægger man vægt på, at medlemsstaterne får den fornødne tid til at indsamle og bearbejde oplysninger, der belyser dette.

1. Baggrund

Indenrigs- og justitsministrene fra Storbritannien, Tyskland, Nederlandene og Østrig sendte den 24. april 2013 et fælles brev til det daværende irske formandskab med anmodning om, at spørgsmålet om fri bevægelighed blev sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013.

I brevet anførte de fire indenrigs- og justitsministre bl.a., at velfærdssystemerne i en række medlemsstater er under pres som følge af, at visse EU-borgere benytter sig af retten til fri bevægelighed uden at leve op til betingelserne for at udnytte denne rettighed. Ifølge brevet udgør dette en trussel mod den brede accept af behovet for at udvise solidaritet mellem EU-landene. Det gælder i særdeleshed, hvis de pågældende personers ophold i en EU-medlemsstat beror på svig eller systematisk misbrug af retten til fri bevægelighed.

Ministrene opfordrede derfor Kommissionen til at sikre, at medlemsstaterne har de fornødne juridiske værktøjer til effektivt at bekæmpe misbrug og

svig. Herudover pegede ministrene på, at der er behov for at overveje, hvordan presset på en række EU-landes velfærdssystemer kan imødegås, og man opfordrede Kommissionen til hurtigst muligt at fremsætte forslag til regler med dette formål.

Brevet fra de fire indenrigs- og justitsministre blev drøftet under frokosten på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013.

Under den efterfølgende afrapportering oplyste det daværende irske formandskab, at det under drøftelsen var blevet understreget, at den frie bevægelighed er en helt grundlæggende rettighed. Formandskabet oplyste endvidere, at en række medlemsstater havde givet udtryk for, at der var behov for yderligere oplysninger om problemets karakter og omfang. Det var derfor blevet besluttet, at en arbejdsgruppe under Kommissionen (FREEMO) skulle arbejde videre med sagen med henblik på, at Kommissionen kunne fremlægge en delrapport om fri bevægelighed i oktober 2013 samt en slutrapport ved årets udgang.

Som opfølgning på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013 anmodede Kommissionen medio juli 2013 medlemsstaterne om inden udgangen af juli at fremsende data til brug for udarbejdelse af rapporten.

Kommissionen anmodede i den forbindelse medlemsstaterne om at foretage en forholdsmæssig sammenligning mellem egne statsborgere og andre EU-borgere bosat i medlemsstaten i forhold til bl.a. erhvervsaktivitet, modtagelse af sociale ydelser samt misbrug og svig i relation til fri bevægelighed, herunder særligt i form af proforma ægteskaber og dokumentfalsk.

Den 25. juli 2013 blev der på britisk initiativ afholdt et ekspertmøde om fri bevægelighed med deltagelse af en række medlemsstater, herunder Danmark.

På mødet drøftede man bl.a., hvordan man skulle besvare Kommissionens henvendelse, og en række medlemsstater gav i den forbindelse udtryk for, at de – bl.a. som følge af manglende registrering af EU-borgere – ville have vanskeligt ved at skaffe de statistiske oplysninger, som Kommissionen efterspørger.

2. Indhold

Kommissionens delrapport foreligger endnu ikke, og det nærmere indhold kendes således ikke.

Som anført ovenfor tegner der sig imidlertid et billede af, at medlemsstaterne har vanskeligt ved at levere den faktuelle dokumentation, som Kommissionen efterspørger. Flere medlemsstater – herunder Danmark – har således meddelt Kommissionen, at man ikke var i stand til at levere de ønskede oplysninger inden for den fastsatte korte frist.

På den baggrund vil Kommissionen næppe være i stand til at fremlægge en retvisende delrapport, som dokumenterer problemets omfang, på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for asyl- og indvandrings-samarbejdet (SPAIS), jf. pkt. 10 nedenfor – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Ud over de fire medlemsstater, der stod bag brevet af 24. april 2013, ses der ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man enig i, at det er relevant at drøfte, i hvilket omfang retten til fri bevægelighed misbruges, og om medlemsstaterne har de for-

nødne redskaber til at bekæmpe et sådant misbrug.

Samtidig lægger man vægt på, at en sådan drøftelse bør finde sted på et sagligt grundlag. Det er derfor afgørende, at medlemsstaterne får den fornødne tid til at indsamle og bearbejde oplysninger, der belyser problemet.

9. Europa-Parlamentet

Sagen skal ikke forelægges Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejdet

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejdet (SPAIS) den 23. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Brevet fra de fire indenrigs- og justitsministre blev dog forelagt udvalget til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013.

Dagsordenspunkt 7: Situationen i Syrien

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes en statusorientering om situationen i Syrien. Statusorienteringen må bl.a. formodes at fokusere på flygtningebevægelser til EU-medlemsstaterne og arbejdet med etableringen af et regionalt beskyttelsesprogram i Syriens nærområder som reaktion på situationen i Syrien. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, og nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget. Danmark støtter EU's igangværende arbejde med at etablere et regionalt beskyttelsesprogram i Syriens nærområder.

1. Baggrund

Antallet af registrerede flygtninge i Syriens nabolande, herunder også flygtninge som afventer registrering, udgør på nuværende tidspunkt ifølge opgørelser fra FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) omkring 2 mio., og tallet er fortsat stigende. Det nævnte tal svarer til godt 10 pct. af den samlede befolkning i Syrien. På samme tidspunkt sidste år udgjorde antallet af registrerede syriske flygtninge i nabolandene lidt over 230.000. Antallet af syriske flygtninge i nabolandene er således steget med næsten 1,8 mio. over de seneste 12 måneder.

Libanon har ifølge de seneste oplysninger fra UNHCR registreret omkring 732.000 syriske flygtninge, Jordan ca. 520.000 og Tyrkiet ca. 460.000. Hertil kommer, at Irak har registreret ca. 183.000 syriske flygtninge og Egypten ca. 117.000. Situationen medfører et stort og stadig stigende pres på såvel asyl- og modtagesystemer som lokalsamfund i de nabolande, som har holdt deres grænser åbne for flygtninge fra Syrien.

Endvidere vurderes det fra UNHCR's side, at der på nuværende tidspunkt er mere end 4,25 mio. internt fordrevne i Syrien.

EU og EU's medlemsstater har bidraget til den humanitære indsats i de

nabolande, der har modtaget syriske flygtninge. *Kommissionen oplyste på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013, at EU samlet havde bidraget med 800 mio. euro til den humanitære indsats og ville bidrage med yderligere 400 mio. euro. Den danske humanitære bistand i relation til krisen i Syrien har indtil videre udgjort 436 mio. kr., der er givet via UNHCR og andre FN-organisationer samt en række danske NGO'er.*

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 23.-24. juli 2012 blev situationen i Syrien, herunder etableringen et regionalt beskyttelses- og udviklingsprogram for Syriens nærområde, drøftet. Hovedparten af EU-medlemsstaterne udtrykte i den forbindelse opbakning til det regionale program. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 25.-26. oktober 2012, hvor Kommissionen orienterede om status for arbejdet med at etablere programmet, understregede medlemsstaterne vigtigheden af, at dette arbejde sker i tæt samarbejde med UNHCR. *Senest har programmet været genstand for drøftelser på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013, hvor der også var bred enighed om, at den humanitære indsats i forhold til krisen i Syrien skal fortsætte.*

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes Kommissionen, Frontex og EU's asylstøttekontor (EASO) at orientere om situationen i Syrien, om flygtningebevægelser til EU-medlemsstaterne og om det igangværende arbejde med at etablere et regionalt beskyttelsesprogram i Syriens nærområde.

2. Indhold

EU's regionale beskyttelsesprogrammer er et instrument i samarbejdet med tredjelande på asyl- og indvandringsområdet, der har til formål at styrke konkrete tredjelandes kapacitet til at beskytte flygtninge og på længere sigt skabe varige løsninger for flygtningene i deres nærområde.

Disse regionale beskyttelsesprogrammer omfatter generelt tiltag vedrørende kapacitetsopbygning hos asylmyndighederne, bedre modtageforhold og støtte til at styrke de lokalsamfund, der bliver berørt af den øgede tilstedeværelse af flygtninge. Desuden kan programmerne indeholde elementer vedrørende genbosætning, integration i lokalsamfundet eller støtte til hjemvenden, når forholdene i hjemlandet tillader det.

I de konklusioner om EU's samlede strategi for migration og mobilitet, der blev vedtaget på rådsmødet (almindelige anliggender) den 29. maj 2012,

understregede Rådet behovet for at fremme anvendelsen af regionale beskyttelsesprogrammer med henblik på at bistå tredjelande med at styrke deres kapacitet til at yde effektiv beskyttelse.

Kommissionen har oplyst, at man i samarbejde med relevante internationale partnere vil udvikle et omfattende tre årigt regionalt beskyttelses- og udviklingsprogram for Syriens nærområde indenfor rammerne af EU's samlede migrations- og mobilitetsstrategi (GAMM). Danmark har tilbudt at påtage sig den overordnede ledelse af projektet med supplerende bidrag fra Nederlandene og Storbritannien. Gennemførelsen af programmet forventes at starte i slutningen af 2013 i et samarbejde med internationale organisationer – herunder UNHCR – NGO'er og nationale myndigheder.

Ifølge oplysninger fra Frontex modtog EU-medlemsstaterne i 2012 ca. 22.420 ansøgninger om asyl fra syrere sammenlignet med 8.180 ansøgninger i 2011. *Oplysninger fra henholdsvis UNHCR og Frontex viser, at antallet af asylansøgninger i EU fra syrere er steget yderligere i 2013, og at Tyskland og Sverige modtager de fleste af ansøgningerne.*

Den 20. marts 2013 oplyste den tyske forbundsindenrigsminister Hans-Peter Friedrich (CSU), at Tyskland i indeværende år vil tilbyde midlertidig beskyttelse til i omegnen af 5.000 syriske flygtninge. Angiveligt har man fra tysk side fundet, at flygtningelejrene i nærområdet nu var så overfyldte, at man fandt anledning til at handle. Samtidig har Tyskland opfordret andre EU-medlemsstater til at igangsætte lignende initiativer. *Tyskland har efter det oplyste påbegyndt modtagelsen af de syriske flygtninge – primært fra Libanon.*

UNHCR har siden det tyske initiativ opfordret til, at 10.000 syriske flygtninge, som opholder sig i Syriens nabolande, tilbydes humanitært ophold i tredjelande. UNHCR hilser på den baggrund den tyske beslutning om at give 5.000 midlertidigt humanitært ophold i Tyskland velkommen og opfordrer andre lande til at følge det tyske eksempel.

Herudover er UNHCR i gang med at udarbejde en styrket genbosætningsstrategi, som indledningsvist skal omfatte 2.000 særligt sårbare syriske flygtninge, herunder alvorligt syge og handicappede. På længere sigt vil man overveje, om der er behov for at udvide genbosætningsstrategien.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er – udover høringen af Specialudvalget for asyl og indvandringssamarbejdet (SPAIS), jf. pkt. 10 nedenfor – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Fra tysk side har man opfordret til, at flere EU-medlemsstater følger det tyske initiativ om at tilbyde midlertidig beskyttelse til syriske flygtninge.

Der ses ikke i øvrigt at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Man agter fra dansk side at tage statusorienteringen til efterretning.

9. Europa-Parlamentet

Sagen skal ikke forelægges Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejdet

Sagen har senest været drøftet i Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 23. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013.

Dagsordenspunkt 8: Første årlige forum om omfordeling af flygtninge i EU

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes Kommissionen at orientere om det første møde i et årligt forum vedrørende omfordeling af flygtninge i EU, der afholdes den 25. september 2013. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, og nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side finder man generelt, at omfordeling af flygtninge i EU bør ske efter en konkret vurdering i ekstraordinære situationer og på frivillig basis.

1. Baggrund

Som følge af et betydeligt pres på det maltesiske asylsystem forårsaget af situationen i Nordafrika blev der i 2009 iværksat et EU-pilotprojekt – EU Relocation Malta Project (EUREMA). Projektet havde til formål at omfordele flygtninge fra Malta til andre EU-medlemsstater på frivillig basis. Pilotprojektet blev forlænget i foråret 2011. Ifølge oplysninger fra EASO har i alt 12 medlemsstater siden 2009 deltaget i EUREMA. Desuden har 8 medlemsstater og associerede lande indgået bilaterale aftaler med Malta. Der blev under første fase af EUREMA omfordelt 227 personer.

I betragtning af situationens ekstraordinære karakter gav Danmark i forbindelse med etableringen af EUREMA II tilsagn om at ville modtage 10 personer fra Malta på bilateral basis. Udlændingestyrelsen har oplyst, at samtlige 10 personer i 2012 var indrejst i Danmark.

Kommissionen lagde i sin meddelelse om styrket solidaritet på asylområdet fra december 2011 op til, at man på baggrund af EUREMA ville foreslå en permanent ordning for omfordeling af flygtninge i EU.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2012 vedtog Rådet konklusioner om en fælles ramme for reel og praktisk solidaritet med medlemsstater, som er udsat for et særligt pres på deres asylsystemer,

herunder fra blandede migrationsstrømme (solidaritetskonklusionerne). Solidaritetskonklusionerne behandler bl.a. spørgsmålet om solidaritet gennem omfordeling af flygtninge i EU. Kommissionen opfordres i konklusionerne til – med støtte fra Malta, andre berørte medlemsstater og EU's asylstøttekontor (EASO) – at foretage en fuldstændig evaluering af EUREMA med henblik på en vurdering af de opnåede resultater samt eventuelle vanskeligheder og udfordringer, der måtte være fremkommet.

EASO udarbejdede på den baggrund i juli 2012 en evalueringsrapport til Kommissionen om EUREMA. I sin rapport peger EASO bl.a. på udfordringerne i forhold til EU-finansiering og retlige problemer forbundet med omfordelingen. Herudover fremhæver EASO generelle administrative udfordringer med gennemførelsen af pilotprojektet i visse medlemsstater samt en manglende interesse blandt potentielle kandidater for omfordeling til visse lande.

På trods af tidligere tilkendegivelser om det modsatte valgte Kommissionen ikke at fremsætte et forslag om en permanent ordning for omfordeling af flygtninge. I stedet foreslog Kommissionen, at der etableres et forum, hvor medlemsstaterne mødes på årlig basis for at drøfte omfordeling af flygtninge. Forslaget om et forum af denne karakter beror således på et selvstændigt initiativ, som Kommissionen har iværksat. Kommissæren for Indre Anliggender, Cecilia Malmström har offentligt begrundet initiativet med, at et stort flertal blandt medlemsstaterne ikke har ønsket indført en permanent ordning for omfordeling.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. oktober 2013 forventes Kommissionen at orientere om de drøftelser, som på dette tidspunkt vil have fundet sted på det første møde i Kommissionens årlige forum vedrørende omfordeling af flygtninge i EU. Mødet i det nyetablerede forum afholdes den 25. september 2013 i Bruxelles.

2. Indhold

Det første møde i Kommissionens forum vedrørende omfordeling af flygtninge i EU afholdes den 25. september 2013, hvorfor det ikke aktuelt er muligt at redegøre for indholdet af drøftelserne på mødet eller hvilken form, det etablerede forum i praksis vil antage.

På det omtalte møde vil Kommissionen, EASO og medlemsstaterne være til stede. Fra dansk side vil Justitsministeriet deltage. EASO vil efter det

oplyste bl.a. levere et overblik over asylansøgninger i EU gennem de seneste to år.

Kommissionen har givet udtryk for, at medlemsstaterne med det etablerede forum får mulighed for at mødes årligt med henblik på at drøfte konkrete behov og praktiske problemstillinger forbundet med omfordeling af flygtninge. Det er således umiddelbart hensigten, at forummet skal facilitere en omfordelingsdiskussion. Forummet retter sig ikke specifikt mod Malta, som det var tilfældet med EUREMA, men har et mere generelt sigte.

Medlemsstaterne vil i forbindelse med det årlige møde kunne fremsætte anmodninger om assistance eller tilbyde deres assistance. Kommissionen har imidlertid tilkendegivet, at møderne ikke skal opfattes som egentlige donorkonferencer, hvor medlemsstaterne mødes med forventninger om at stille pladser til rådighed for omfordeling af flygtninge i EU.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for asyl- og indvandrings-samarbejde (SPAIS), jf. pkt. 10 nedenfor – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet har ikke betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Man agter fra dansk side at tage orienteringen til efterretning.

Fra dansk side finder man generelt, at omfordeling af flygtninge i EU bør ske efter en konkret vurdering i ekstraordinære situationer og på frivillig basis.

9. Europa-Parlamentet

Sagen skal ikke forelægges Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejdet

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 23. september 2013.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.